

รายงานการวิจัย

พัฒนาและประเมินศักยภาพพืชพื้นเมืองในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์
เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Development and Evaluate potential Native plants to the
potential for tourist of Cha-wang and link the areas in
Nakhon Si Thammarat

วัฒนา ณ นคร

Wattana Na Nakorn

สุรศักดิ์ ชูทอง

Surasak Choothong

ปิติพัฒน์ บุตรโคตร

Pitipat Butkote

คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปี 2563

รายงานการวิจัย

พัฒนาและประเมินศักยภาพพืชพื้นเมืองในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์
เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Development and Evaluate potential Native plants to the
potential for tourist of Cha-wang and link the areas in
Nakhon Si Thammarat

วัฒนา ณ นคร

Wattana Na Nakorn

สุรศักดิ์ ชูทอง

Surasak Choothong

ปิติพัฒน์ บุตรโคตร

Pitipat Butkote

คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม (สกว.) ประจำปี 2563

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยโครงการวิจัยเรื่อง “พัฒนาและประเมินศักยภาพพืชพื้นเมืองในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อำเภอดงหลวงและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช (Development and Evaluate potential Native plants to the potential for tourist of Chawang and link the areas in Nakhon Si Thammarat)” ขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่สนับสนุนทุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดินปีงบประมาณ 2563 ขอขอบคุณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่สนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำแนะนำ

ตามหลักการแล้วงานวิจัยชิ้นนี้ควรทำต่อเนื่อง 3 ปี จึงจะสามารถพัฒนาพืชพื้นเมืองเป็นไม้ประดับในงานภูมิทัศน์ได้ แต่เนื่องจากมีข้อคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับงบประมาณต่อเนื่องอีก 2 ปี ทำให้ส่วนของงานพัฒนายังไม่ได้ทำ ในหัวข้อเรื่องการพัฒนาพืชพื้นเมืองงานวิจัยนี้ยังไม่ได้ดำเนินการ ทำให้มีผลการวิจัยงานการสำรวจเท่านั้น

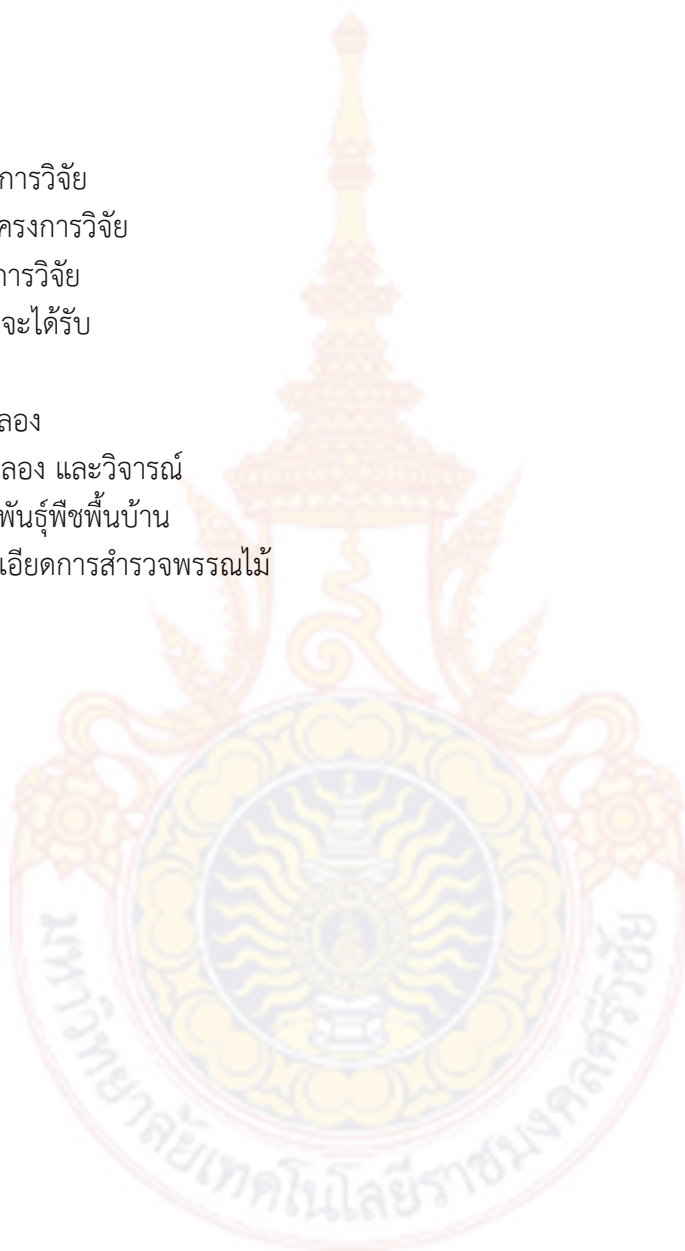
อย่างไรก็ตามคณะผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาจากโครงการครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และผลการวิจัยจากการสำรวจสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลของพืชพื้นเมืองสำหรับผู้สนใจต่อไป

รองศาสตราจารย์วัฒนา ณ นคร และคณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)
บทที่ 1 บทนำ	1
คำสำคัญของโครงการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1
ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ตรวจเอกสาร	3
บทที่ 2 วิธีการทดลอง	7
บทที่ 3 ผลการทดลอง และวิจารณ์	10
3.1 สํารวจพันธุ์พืชพื้นบ้าน	10
3.2 รายละเอียดการสำรวจพรรณไม้	32
บทที่ 4 สรุปผล	130
เอกสารอ้างอิง	133

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอฉวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line	11
2	ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต จันดี จ นครศรีธรรมราช	18
3	ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต ฉวาง อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	19
4	ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	22
5	ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	24
6	ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	27
7	ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต ไสหร้า อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	29
8	ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต ไม้เรียง (เขาศูนย์) อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช	31
9	ตารางที่ 9 แสดงการประเมินศักยภาพของพืชพื้นบ้านที่สำรวจในพื้นที่อำเภอ ฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช	127

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พืชพื้นเมืองหรือพรรณไม้ท้องถิ่น มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความสามารถในการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีในท้องถิ่น ได้แก่ สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพอากาศ อุณหภูมิ แสง และดิน ของท้องถิ่น ความสามารถในการทนทานต่อสภาพแวดล้อมเป็นข้อดีและจุดเด่นของไม้ท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพการใช้งาน คุณค่าการใช้ประโยชน์ของพืชท้องถิ่น ใช้ประโยชน์ด้านอาหาร สมุนไพร ไม้ประดับ ขึ้นอยู่กับศักยภาพความเหมาะสม คุณสมบัติของไม้พื้นถิ่นชนิดนั้นๆ

การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ หลายแนว โดยนิยมที่ไปท่องเที่ยว ในสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งธรรมชาติ และที่พักตากอากาศที่อยู่ในสถานที่ธรรมชาติ เช่น รีสอร์ทต่าง ๆ องค์กรประกอบที่สำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวส่วนหนึ่งคือภูมิทัศน์ที่สวยงาม องค์กรประกอบที่สำคัญของงานภูมิทัศน์ที่สำคัญได้แก่ พืชพรรณ ที่นำมาใช้ในการจัดตกแต่ง ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากการซื้อมาจากตลาดต้นไม้ในสวนกลาง ของประเทศ เช่นซื้อมาจากคลอง 15 ปราชินบุรี ตลาดจตุจักร เป็นต้น ทำให้การจัดสวนและการตกแต่งสถานที่ที่มีความเหมือนกันทั้งประเทศ ไม่มีความแตกต่างกันในแง่ของการใช้พืชพรรณ ชาติความเป็นเอกลักษณ์ และกลิ่นอายของท้องถิ่น ทำให้ขาดอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของพื้นที่ การเลือกไม้ท้องถิ่นในการจัดตกแต่งสถานที่จึงเป็นแนวทางในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวอีกหนึ่งปัจจัยด้วย

อย่างไรก็ตามพืชพื้นเมืองที่จะนำมาใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่นั้น ยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันที ทั้งจำนวนการใช้ที่ซ้ำกันในแต่ละครั้งของการจัดตกแต่งสถานที่ คุณภาพของพรรณไม้หรือที่เรียกทั่วไปว่าไม้ฟอร์ม จะต้องได้คุณภาพที่สวยงาม รวมทั้งแนวทางการนำไปใช้ในงานจัดสวนและตกแต่งภูมิทัศน์

2. คำสำคัญ (keywords) ของโครงการวิจัย

พืชพื้นเมืองหรือพรรณไม้ท้องถิ่น มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความสามารถในการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี ในท้องถิ่น ได้แก่ สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพอากาศ อุณหภูมิ แสง และดิน

3. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

3.1 เพื่อสำรวจพืชพื้นเมือง

3.2 เพื่อประเมินศักยภาพการใช้ประโยชน์พืชพื้นเมืองในการพัฒนาเป็นไม้ประดับตกแต่งภูมิ

ทัศน์

4. ขอบเขตของโครงการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ทำการศึกษาการท่องเที่ยวเขาขุนยออำเภอดวางและพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ อำเภอช้างกลาง อำเภอฟิปูน ขอบเขตของโครงการวิจัยมีดังต่อไปนี้

4.1 งานสำรวจพืชพรรณพื้นเมือง

4.1.1 พื้นที่ทำการสำรวจพืชพื้นเมืองในเขตอำเภอดวางและอำเภอใกล้เคียง จำนวน 6 ตำบล ๆ ละ 1 line

4.1.2 นำพืชพื้นเมืองมาทำการประเมินศักยภาพการนำมาใช้เป็นไม้ประดับโดยใช้ปัจจัยในการประเมินดังต่อไปนี้ การผลัดใบ ขนาดของใบ ขนาดและสีของดอก การบานของดอก ผลทรงพุ่ม การดูแลรักษา และมีศักยภาพ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้หนังสือพืชพื้นเมืองในอำเภอดวาง ฟิปูน และช้างกลาง เผยแพร่กับนักเรียนนักศึกษา ผู้สนใจ

6.2 ได้พืชพื้นเมืองที่ผ่านการประเมินศักยภาพการใช้ในการพัฒนาเป็นไม้ประดับตกแต่งภูมิทัศน์

ตรวจเอกสาร

1. ความหมายและคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ภูมิทัศน์พื้นถิ่น เป็นสภาพแวดล้อมสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการของมนุษย์ เพื่อให้เกิดการดำรงชีวิตอยู่โดยปกติสุขในสภาพแวดล้อมนั้นๆ (เกรียงไกร, 2551: 20) [1]

พืชพื้นเมือง ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความสามารถในการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีในท้องถิ่นได้แก่ สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพอากาศ อุณหภูมิ แสง (จามรี,ม.ป.พ.) [2]

2. ลักษณะของพืชพื้นเมือง

พืชพื้นเมืองพันธุ์ไม้พื้นถิ่นมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความสามารถในการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีในท้องถิ่นได้แก่ สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพอากาศ อุณหภูมิ แสง และดินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชตามสภาพท้องถิ่นนั้นๆ การเลือกใช้พรรณไม้ในท้องถิ่นเป็นแนวคิดหลักที่จะต้องคำนึงถึงเป็นข้อแรก โดยเฉพาะในงานภูมิทัศน์ ในพื้นที่ธรรมชาติหรือการรวมกลุ่มกันเพื่อให้คงอยู่ด้วยตัวเองและไม่เป็นภาระในเรื่องการดูแลรักษา น่าจะเป็นผลลัพธ์ที่ถูกต้อง ความรู้จากพรรณไม้พื้นถิ่นและการรวมกลุ่มมาจากการเรียนรู้และการสังเกตสังคมพืชในบริเวณนั้นๆ หากต้องการออกแบบพืชพรรณในบริเวณที่มีระบบนิเวศพิเศษ เช่น การเลือกใช้ต้นไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติไม่ควรใช้ต้นไม้ที่แปลกปลอมจากท้องถิ่น และไม่ควรเลือกใช้พรรณไม้เพียงเพราะความสวยงามอย่างเดียวเพราะเป็นการส่งผลเสียจากสังคมพืช และสัตว์ป่าเดิมด้วย (จามรี,ม.ป.พ.) [3]

การทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อนี้ ต้องการชี้ให้เห็นว่า การนำพืชท้องถิ่นมาพัฒนาการใช้ประโยชน์ จะเกิดผลดีทั้งในด้านความทนทาน และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หากนำมาเพื่อการจัดสวนในท้องถิ่นก็จะสามารถมีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ส่งผลกับการดูแลรักษาที่ง่ายลดต้นทุนการดูแลรักษา รวมถึงการได้สัมผัสความรู้สึกและกลิ่นอายของวัฒนธรรมในพื้นที่ด้วย

3. การสำรวจและการวางแผนเก็บตัวอย่าง

ในการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ หรือการศึกษางานวิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่จะสำรวจให้มีความเหมาะสม และเป็นตัวแทนของพื้นที่นั้นๆ ชนิดและแปลงตัวอย่างโดยทั่วๆ ไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แปลงตัวอย่างชั่วคราว (Temporary sample plot) เป็นแปลงตัวอย่างที่สร้างขึ้นในการเก็บสถิติข้อมูลต่างๆ เช่น วัดความโตของต้นไม้ ความสูงของต้นไม้ ลูกไม้ เป็นต้น แปลงตัวอย่างนี้ไม่มีการหมายแนวเขตอย่างชัดเจนและถาวร เพียงแต่กำหนดขอบเขตเพื่อเก็บข้อมูลดังกล่าวเพียงครั้งเดียวก็เลิกกันไป แปลงตัวอย่างนี้ นิยมใช้ในการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ทุกวิธี

3.2 แปลงตัวอย่างถาวร (Permanent sample plot) แปลงตัวอย่างชนิดนี้สร้างขึ้นนี้ต้องมีการหมายขอบเขตที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่งอาจชิงเชือก หรือพ่นสีให้เห็นขอบชัดเจน อาจติดหมายเลขประจำต้น เพื่อความสะดวกในการติดตามวัดในครั้งต่อไป แปลงตัวอย่างถาวรนี้ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัย เช่น การศึกษาการทดแทนของชนิดพันธุ์พืช การศึกษาอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

สำหรับการสำรวจพืชพื้นเมือง มีการวางแผน 3 รูปแบบ ในแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันทั้งรูปร่าง ขนาดแปลง และความเหมาะสมของแปลงตัวอย่างแต่ละประเภทดังนี้

1. การวางแผนตัวอย่างถาวร เหมาะสำหรับการเก็บข้อมูลที่มีความต่อเนื่องของข้อมูลศึกษา เช่น การศึกษาอัตราการเพิ่มพูนของไม้ การศึกษาการเติบโต การศึกษาการทดแทนสังคมพืช เป็นต้น

2. การวางแผนแบบชั่วคราวแบบ Line Transect เหมาะสำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างป่าชายเลนในพื้นที่ขนาดใหญ่ สังคมพืชหลากหลาย การวางแผนแบบ Line Transect มีลักษณะเป็นเส้นตรงครอบคลุมตัวแทนสังคมพืช

ภาพที่ 1 แสดงการวางแผนการสำรวจ

ที่มา : สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง

3. การวางแผนตัวอย่างชั่วคราวแบบวงกลม เหมาะสำหรับเก็บข้อมูลในป่าชุมชน หรือป่าชายเลนที่มีขนาดพื้นที่ไม่มากนัก สังคมพืชมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจมีดังต่อไปนี้

1. เทปวัดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง
2. เครื่องมือวัดความสูง
3. เข็มทิศ
4. เครื่องหาพิกัดภูมิศาสตร์ด้วยดาวเทียม (GPS) [สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง]

4. การเก็บตัวอย่างพรรณไม้รายละเอียดในการบันทึก

- 4.1 ท้องที่ที่เก็บ (locality) โดยระบุ จังหวัด อำเภอ ตำบล ท้องที่ป่าไม้ ฯลฯ
- 4.2 ความสูงจากระดับน้ำทะเล (altitude) ใช้เครื่องวัดความสูงจากระดับน้ำทะเลเลขณที่เก็บพรรณไม้ในระดับนั้นๆ
- 4.3 วันที่ (date) หมายถึงวันที่เก็บพรรณไม้ นั้นจะทำไทราบถึงฤดูกาลออกดอก ผลของพรรณไม้นั้น
- 4.4 ชื่อพื้นเมือง (local name หรือ vernacular) คือชื่อพรรณไม้นั้นๆ ในท้องที่นั้นๆ ควรสอบถามชื่อจากชาวบ้านแถวนั้น
- 4.5. บันทึก (note) ควรบันทึกต่อไปนี้

1. ชนิดของป่า เช่น ป่าดิบ ป่าผลัดใบ ป่าชายเลน ฯลฯ ขึ้นตามสันเขา หุบเขา ริมห้วย
2. จำนวนประชากรพืชมีมากน้อยเพียงใด
3. ลักษณะของพรรณไม้ ตั้งแต่ลักษณะของลำต้น ใบ ดอก ผล โดยมีรายละเอียด

ดังนี้ คือ

- วิสัยพืช เป็นไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย หรือไม้ล้มลุก บอกระดับสูงโดยประมาณ ถ้าเป็นต้นบอกขนาดโตวัดรอบต้นสูงจากดิน 1.30 เมตร ไว้ด้วย

- ลำต้น ตรง คด มีพูพอน รากค้ำจุน ฯลฯ

- เปลือกบันทึกเป็น 2 ลักษณะ

1. เปลือกชั้นนอกสีอะไร เรียบ ขรุขระ แตกเป็นร่อง หรือล่อนเป็นสะเก็ด

2. เปลือกชั้นในเมื่อสับดูมีสีอะไร มีกลิ่นอย่างไร มีน้ำยางหรือไม่ ถ้ามีสีอะไร ชันหรือ

ใส

- ใบ ตามปกติลักษณะของใบย่อมบ่งชัดอยู่ในตัวเองแล้ว ข้อที่ควรบันทึกก็คือสีของใบอ่อนและใบแก่ ที่จวนจะร่วง หรือหากมีข้อสังเกตอื่น ที่ใบแห้งแล้วจะมองไม่เห็นก็ให้บันทึกไว้ด้วย

- ดอก สีของดอก กลิ่น ดอกไม้บางชนิดไม่มีกลิ่น แต่อาจมีแมลงตอมอยู่ ก็ควรบันทึกไว้ด้วย

- ผล ส่วนมากผลไม้เมื่ออ่อนสีเขียว หากเป็นสีอื่น ก็ควรบันทึกไว้ด้วย แต่เมื่อแก่ หรือสุกจะมีสีต่างจากสีของผลอ่อน ต้องบันทึกไว้ นอกจากนี้ก็มีกลิ่นและรสชาติรับประทานได้หรือไม่หรือเป็นพิษ
- ประโยชน์ หากทราบว่ามีการใช้ประโยชน์จากส่วนใดส่วนหนึ่งของพรรณไม้นี้ ควรบันทึกไว้ด้วย

4.6 ชื่อผู้เก็บและหมายเลข (Collector No.) ให้ลงชื่อผู้เก็บและหมายเลขเรียง ตามลำดับไว้ ผู้เก็บแต่ละคนใช้หมายเลขของตนติดต่อกันไป ไม่ว่าจะเดินทางไปเก็บในท้องที่ใด เช่น สมศรี เจริญชัย 1 หรือ S Charoenchai 1 เป็นต้น

4.7 วิธีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้ การตรวจหาชื่อพรรณไม้ (Identification) นั้นต้องอาศัยลักษณะต่างๆ ของใบดอก และผลเป็นหลักสำคัญ ส่วนมากตรวจจากส่วนประกอบต่าง ๆ ของดอก คือ จำนวนลักษณะ ขนาดของเกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมีย รังไข่ กลีบเลี้ยง และลักษณะขนาดของผล พืชบางชนิดมีลักษณะเด่นชัด สามารถตรวจหาชื่อได้ (identify) เพียงแต่เห็นใบ บางชนิดต้องตรวจถึงดอกด้วย แต่บางชนิดตรวจจากใบและดอกไม่พอ ต้องอาศัยลักษณะของผลช่วยด้วยจึงจะหาชื่อได้ ดังนั้นในการเก็บตัวอย่างพรรณไม้จึงต้องพยายามเก็บตัวอย่างให้ไม่สมบูรณ์ คือมีครบทั้งใบดอก และผล เพื่อสะดวกในการตรวจหาชื่อ วิธีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้นั้นแล้วแต่ประเภทของพรรณไม้ ประเภทไม้ต้น ไม้พุ่ม หรือไม้คลุมดินบางชนิด เก็บเฉพาะกิ่งที่มีดอก หรือผลติดกับใบ ขนาดยาว 1 ฟุต หากช่อดอกหรือใบ มีขนาดยาวเกินหน้ากระดาษ อัดควรหักพับให้พอดี ไม่ต้องตัดทิ้ง เพราะจะได้ทราบขนาดที่แท้จริง ควรเก็บใบ ดอก ผล และเนื้อไม้จากต้นเดียวกันข้อควรสังเกตคือ

1. ใบเลือกเก็บแต่ใบที่สมบูรณ์คือไม่ถูกแมลงหรือสัตว์กัดทำลาย หรือใบเป็นโรค หักงอไม่ควรเก็บใบที่เกิดตามหน่อที่แตกออกจากตอ หรือกิ่งที่ถูกตัดไป เพราะมักจะมีขนาดสัดส่วนผิดไปจากปกติ ควรเป็นใบที่แก่จัดและเก็บมาทั้งข้อ ไม่ใช่เด็ดมาเป็นใบๆ เช่น ใบของเงาะ ลำไย ฯลฯ ก็จงเก็บตลอดความยาวของกิ่งใบใหญ่ พร้อมทั้งใบย่อย ครอบทุกใบ

2. ดอก เก็บเป็นช่อ ควรเก็บให้ได้ทั้งดอกตูมและดอกบานเต็มที่แล้ว แต่ไม่ใช่ดอกที่ร่วงจากต้น และเก็บช่อดอกที่ติดกับใบด้วย

3. ผล เก็บให้ติดกับใบเช่นกัน ควรเก็บให้ได้ทั้งผลอ่อนและผลแก่จัดซึ่งติดอยู่บนต้น ถ้าผลเป็นผลแห้งขนาดใหญ่ เช่นผลกระเบา หนูน ช้างแหก สะบ้า หรือผลสด เช่นมะม่วง ก็ให้ตากแห้งแล้วติดป้ายหมายเลขให้ตรงกับหมายเลขของตัวอย่างพรรณไม้ และดอกไว้ ผลสดนี้อาจตากแห้งโดยผ่านผ้าครึ่งตามยาว เพื่อรักษารูปร่างของผลนั้นไว้ หรืออาจใช้ดองในขวดที่มีแอลกอฮอล์ 70 % และติดป้ายที่ขวดไว้เช่นกัน ประเภทไม้ล้มลุกแบบเล็กๆ เช่น หญ้าหรือพืชชั้นต่ำอื่นๆ เช่น มอส เฟิร์น ต้นเล็กๆ ให้เก็บทั้งต้น ทั้งรากถ้ามี

4. พรรณไม้ชนิดหนึ่ง ๆ นั้นเก็บใส่ถุง 3-8 ชั้นแล้วแต่กรณี เก็บใส่ถุงพลาสติกเมื่อเวลาเดินสำรวจ และนำออกมาตัดในแผงอัดพรรณไม้ ถ้าเป็นไปได้ควรรีบอัดเพื่อพรรณไม้จะคงความเขียว และจัดแต่งง่าย ใบจะเรียบ (ก่องกานดา, 2541)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชญา ศรีธรรม และ วสา วงศ์สุขแสง (2563) การศึกษาพรรณไม้ท้องถิ่นเพื่อใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม กรณีศึกษา: ไม้พุ่มและไม้คลุมดินในป่าจังหวัดสุรินทร์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของพรรณไม้ท้องถิ่นในป่าจังหวัดสุรินทร์และศึกษารูปแบบและแนวทางการนำมาใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม โดยเลือกศึกษาเฉพาะชนิดไม้พุ่มและไม้คลุมดิน มีวิธีการศึกษา คือ 1) สำรวจพรรณไม้ ท้องถิ่นในป่าจังหวัดสุรินทร์ 4 พื้นที่ 2) จัดกลุ่มพรรณไม้ท้องถิ่นตามลักษณะวิสัยของชนิดพันธุ์ รูปทรงของทรงพุ่ม ความสูง ของต้น ความโปร่ง-ทึบของทรงพุ่ม ผิวสัมผัสของใบ และ สีของใบ ดอก และผล 3) กำหนดหัวข้อเพื่อพิจารณาศักยภาพในการ นำมาใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม 4 หัวข้อ คือ การนำมาใช้เป็นไม้ปิดกั้นและกรอง การนำมาใช้เป็นไม้ระดับล่างหรือคลุมดิน การนำมาใช้เป็นไม้ประดับแปลงหรือปลูกเป็นกลุ่มก้อน และการนำมาใช้เป็นไม้สร้างจุดเด่น และ 4) กำหนดเกณฑ์ค่าระดับ คະแนนความเหมาะสม 5 ระดับ โดยเลือกพรรณไม้ที่ได้ค่าระดับคะแนนความเหมาะสมมากที่สุด และค่าระดับคะแนนความ เหมาะสมมาก มาเสนอเป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ในงานภูมิสถาปัตยกรรม ผลการศึกษาพบพรรณไม้ท้องถิ่น 45 ชนิด แบ่งเป็นไม้พุ่ม 35 ชนิด ไม้คลุมดิน 10 ชนิด พบพรรณไม้ที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นไม้ปิดกั้นและกรอง 20 ชนิด นำมาใช้เป็นไม้ระดับล่างหรือคลุมดิน 20 ชนิด นำมาใช้เป็นไม้ประดับแปลงหรือปลูกเป็นกลุ่มก้อน 25 ชนิด และนำมาใช้เป็น ไม้สร้างจุดเด่น 26 ชนิด ซึ่งพรรณไม้ท้องถิ่นดังกล่าวมีความเหมาะสมในการนำมาใช้ประโยชน์กับภูมิทัศน์พื้นที่ได้ดี และสามารถพัฒนาเป็นไม้ประดับเพื่อจำหน่ายและนำไปใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรมต่อไป

บทที่ 2 วิธีการทดลอง

1. วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

1.1. วิธีการดำเนินการวิจัยในสำนักงานสำรวจพืชพื้นเมือง โดยการสำรวจและวางแผนในพื้นที่อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยงจำนวน 6 ตำบล รวม 6 Line

1.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลงานสำรวจ

$$8.1.1 \text{ ความถี่ของพืชที่พบ} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่พบ} \times 100}{\text{จำนวนครั้งที่สำรวจ}}$$

1.1.2. ข้อมูลชนิดและปริมาณพืชนำมาวิเคราะห์หาดัชนีต่างๆ ดังนี้ดัชนีความหลากหลาย

พื้นที่

ก. Shannon-Wiener index

$$H = -\sum s (p_i) (\log_2 p_i)$$

เมื่อ H = index of species diversity (ดัชนีความหลากหลาย)

S = number of species (จำนวนชนิด)

P_i = จำนวนชนิดที่ i / จำนวนทั้งหมด

ข. Simpson index

$$D = 1 - \sum_{i=1}^s (p_i)^2$$

เมื่อ D = Simpson index of diversity

P_i = proportion of individual of species i in the community

ค. ดัชนีของความสม่ำเสมอในการกระจาย (Evenness index หรือ Equitability

index)

$$E = H / H_{\max}$$

เมื่อ E = Equitability มีค่าระหว่าง 0-1

H = observed species diversity

H_{max} = maximum species diversity = log₂s

1.1.3 รายละเอียดในการบันทึกข้อมูลพรรณไม้ดังนี้

1. ท้องที่ที่เก็บ (locality) โดยระบุ จังหวัด อำเภอ ตำบล ท้องที่ป่าไม้ ฯลฯ

2. ความสูงจากระดับน้ำทะเล (altitude) ใช้เครื่องวัดความสูงจากระดับน้ำทะเล

ขณะที่เก็บพรรณไม้ในระดับนั้น ๆ

3. วันที่ (date) หมายถึงวันที่เก็บพรรณไม้ นั้นจะทำให้ทราบถึงฤดูกาลออกดอก ผลของพรรณไม้นั้น

4. ชื่อพื้นเมือง (local name หรือ vernacular) คือชื่อพรรณไม้นั้น ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ควรสอบถามชื่อจากชาวบ้านแถบนั้น

5. บันทึก (note) ควรบันทึกต่อไปนี้

ก. ลักษณะของพรรณไม้ตั้งแต่ลักษณะของลำต้น ใบ ดอก ผลโดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

- วัสดุพืช เป็นไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย หรือไม้ล้มลุก บอกส่วนสูงโดยประมาณ ถ้าเป็นต้นบอกขนาดโตวัดรอบต้นสูงจากดิน 1.30 เมตร ไว้ด้วย

- ลำต้น ตรง คด มีพูพอน รากค้ำจุน ฯลฯ

- เปลือกบันทึกเป็น 2 ลักษณะ เปลือกชั้นนอกสีอะไร เรียบ ขรุขระ แตกเป็นร่องหรือล่อนเป็นสะเก็ด, เปลือกชั้นในเมื่อสับดูมีสีอะไร มีกลิ่นอย่างไร มีน้ำยางหรือไม่ ถ้ามีสีอะไร ชันหรือใส

- ใบ ตามปกติลักษณะของใบย่อมบ่งชัดอยู่ในตัวเองแล้ว ข้อที่ควรบันทึกก็คือสีของใบอ่อนและใบแก่ ที่จวนจะร่วง หรือหากมีข้อสังเกตอื่น ที่ใบแห้งแล้วจะมองไม่เห็นก็ให้บันทึกไว้ด้วย

- ดอก สีของดอก กลิ่น ดอกไม้บางชนิดไม่มีกลิ่น แต่อาจมีแมลงตอมอยู่ ก็ควรบันทึกไว้ด้วย

- ผล ส่วนมากผลไม้เมื่ออ่อนสีเขียว หากเป็นสีอื่น ก็ควรบันทึกไว้ด้วย แต่เมื่อแก่ หรือสุกจะมีสีต่างจากสีของผลอ่อน ต้องบันทึกไว้ นอกจากนี้ก็มีกลิ่นและรสชาติรับประทานได้หรือไม่หรือเป็นพิษ

- ประโยชน์ หากทราบว่ามีการใช้ประโยชน์จากส่วนใดส่วนหนึ่งของพรรณไม้นี้ควรบันทึกไว้ด้วย

6. ชื่อผู้เก็บและหมายเลข (Collector No.) ให้ลงชื่อผู้เก็บและหมายเลขเรียงตามลำดับไว้ ผู้เก็บแต่ละคนใช้หมายเลขของตนติดต่อกันไป ไม่ว่าจะเดินทางไปเก็บในท้องที่ใด

7. วิธีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้

ก. การตรวจหาชื่อพรรณไม้ (Identification) โดยตรวจ ใบ ดอก ผลเป็นหลักสำคัญ และลักษณะอื่นๆ โดยเฉพาะดอก คือจำนวนลักษณะ ขนาดของเกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมีย รังไข่ กลีบเลี้ยง และลักษณะขนาดของผล พืชบางชนิดมีลักษณะเด่นชัด สามารถตรวจหาชื่อได้ (identify) เพียงแต่เห็นใบ บางชนิดต้องตรวจถึงดอกด้วยบางชนิดตรวจต้องอาศัยลักษณะของผลช่วยด้วย

ข. เก็บตัวอย่างพรรณไม้ในพื้นที่อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราชนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและทำเป็นหนังสือพรรณไม้

1.2 การประเมินศักยภาพการใช้ประโยชน์พืชพื้นเมืองในการพัฒนาเป็นไม้ประดับตกแต่งในงานภูมิทัศน์ประเมินโดยใช้ปัจจัยต่างๆ โดยปัจจัยที่ใช้ในการประเมินทั้งหมด 8 ปัจจัยตามความงามดังนี้เกณฑ์ในการประเมินไม้ยืนต้น

1. การผลัดใบ
 - 1.1 ผลัดใบ ได้ 1 คะแนน
 - 1.2.ผลัดใบระยะสั้น ได้ 2 คะแนน
 - 1.3.ไม่ผลัดใบ ได้ 3 คะแนน
- 2.ขนาดของใบ
 - 2.1.ใบขนาดใหญ่ ได้ 1 คะแนน
 - 2.2.ใบขนาดปานกลาง ได้ 1 คะแนน
 - 2.3.ใบขนาดเล็ก ได้ 1 คะแนน
- 3.ขนาดและสีของดอก
 - 3.1.ดอกขนาดเล็กและกลมกลืนกับใบ ได้ 1 คะแนน
 - 3.2.ดอกขนาดเล็กสีสะดุดตา ได้ 1 คะแนน
 - 3.3.ดอกขนาดใหญ่สีสะดุดตา ได้ 1 คะแนน
- 4.การบานของดอก
 - 4.1.บานปีละครั้ง ได้ 1 คะแนน
 - 4.2.บานปีละ 2 ครั้ง ได้ 2 คะแนน
 - 4.3.บานตลอดปี ได้ 3 คะแนน
- 5.ผล
 - 5.1.ผลติดกับใบหรือลำต้นมองไม่เด่นชัดได้ 1 คะแนน
 - 5.2.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว ไม่มีสีสรร ได้ 2 คะแนน
 - 5.3.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว สีสวยสะดุดตาได้ 3 คะแนน
- 6.ทรงพุ่ม
 - 6.1.ทรงพุ่มแคบ (2-4 เมตร) ได้ 1 คะแนน
 - 6.2.ทรงพุ่มปานกลาง 5-10 เมตร) ได้ 2 คะแนน
 - 6.3.แผ่กว้างมากกว่า 10 เมตร ได้ 3 คะแนน
- 7.การดูแลรักษาต่ำ
 - 7.1.ดูแลรักษายาก ได้ 1 คะแนน
 - 7.2.ดูแลรักษาปานกลาง ได้ 2 คะแนน
 - 7.3.ดูแลรักษาต่ำ ได้ 3 คะแนน
- 8.มีศักยภาพในการนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์ ได้ 1 คะแนน
 - 8.1.มีศักยภาพน้อย ได้ 1 คะแนน
 - 8.2.มีศักยภาพปานกลาง ได้ 2 คะแนน
 - 8.3.มีศักยภาพมาก ได้ 3 คะแนน

โดยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น

ระดับคะแนน 0.81-0.1.0 ระดับดีมาก

ระดับคะแนน 0.61-0.80 ระดับดี

ระดับคะแนน 0.41-0.60 ระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 0.21-0.41 ระดับพอใช้

ระดับคะแนน 0.01-0.20 ระดับต่ำ

การประเมินผลโดยการให้คะแนนตามปัจจัย หากค่าคะแนนสูงสุดเพื่อการประเมินให้คะแนนเป็นไม้
ประดับในงานภูมิทัศน์

บทที่ 3

ผลการทดลอง

3.1 สำรวจพันธุ์พืชพื้นบ้าน

งานสำรวจพันธุ์พืชพื้นบ้าน โดยสำรวจและวางแผนเก็บตัวอย่าง ใช้การวางแปลงแบบชั่วคราว Line Transect พื้นที่สำรวจละ 6 line ประกอบด้วยอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ตำบล ได้แก่ จันดี ฉวาง นากะชะ นาเขลียง ไสหร้า และไม้เรียง (เขาศูนย์) โดยให้ความกว้าง x ยาว เป็น line ละ 50 x 2000 เมตร/line รวมทั้งหมด 6 ตำบล ของอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการสำรวจพบดังผลการสำรวจ ดังนี้

จากการศึกษาพบพรรณพืชพื้นบ้านในพื้นที่ 6 line ใน 6 ตำบล ผลการสำรวจทั้งหมด 8,436 ต้น จำนวน 48 วงศ์ 106 ชนิด ไม้ยืนต้น จำนวน 56 ชนิด ไม้พุ่มจำนวน 29 ชนิด ไม้คลุมดินจำนวน 14 ชนิด และไม้เลื้อยจำนวน 7 ชนิด

รายการต้นไม้ที่พบตามวงศ์มีดังต่อไปนี้

1. ARECACEAE พบ ปาล์มน้ำมัน ปาล์มทั้ง ตาลโตนด มะพร้าว พ้อ หมากเหลือง สละ หวาย หมากสงศ์
2. APOCYNACEAE พบ มะม่วงหาวมะนาวโห่ ตีนเป็ด
3. ARALIACEAE พบ เล็บครุฑใบฝอย เล็บครุฑหลวง
4. AGAVACEAE พบ วาสนา
5. ARACEAE พบ บอนน้ำ บุก
6. ASTERACEAE พบ สาบเสือ
7. ANACARDIACEAE พบ มะกอกป่า มะม่วงเบา มะม่วงหิมพานต์ มะปริง มะมุด
8. ANARYLLIDACEAE พบ ว่านแสงอาทิตย์
9. BIGNONIACEAE พบ เพกา
10. BROMELIACEAE พบ สับประรดแคระ
11. CLUSIACEAE พบ ชะมวง มังคุด
12. CARICACEAE พบ มะละกอ
13. POACEAE พบ ไม้ตง
14. PUNICACEAE พบ ทับทิม
15. DIPTEROCARPACEAE พบ ยางนา
16. EUPHORBIACEAE พบ ตาคุ่มตรี มะยม มันปู ยางพารา
17. FABOIDEAE พบ พะยูง
18. FLACOURTIACEAE พบ ตะขบ
19. FABACEAE พบ ราชพฤกษ์ เหมียง
20. GNETACEAE พบ ผักเขลียง
21. LEGUMINOSAE พบ กระจินไทย ชีเหล็กบ้าน เนียง มะขาม แคบ้าน ชะอม ชุมเห็ดไทย

22. LAURACEAE พบ ทำมั่ง เทพทาโร
 23. LYTHACEAE พบ อินทนิล
 24. LAMIACEAE พบ กะเพราขาว กะเพราแดง ยี่หระ
 25. MENISPERMACEAE พบ ย่านาง
 26. MALPIGHIACEAE พบ เซอร์รี่
 27. MALVACEAE พบ ทูเรียนหมอนทอง ทูเรียนก้านยาวปองจง
 28. MYRTACEAE พบ เสม็ดแดง หว้า
 29. MUSACEAE พบ กล้วยน้ำว่า กล้วยป่า กล้วยเถื่อน
 30. MELIACEAE พบ กระท้อน เทียม ลองกอง สาเก
 31. MORACEAE พบ ช่อย ขนุน จำปาตะ ไทร มะเดื่อปล้อง
 32. OXALIDACEAE พบ ตะลิงปลิง มะเฟือง
 33. PENTAPHYLACACEAE พบ ปลายसान
 34. PHYLLANTHACEAE พบ มะไฟป่า ผักหวานบ้าน
 35. PUNICEAE พบ ทับทิม
 36. PIPERACEAE พบ ชะพลู พริกไทย ดีปลีเชือก
 37. POACEAE พบ ตะไคร้
 38. PASSIFLORACEAE เสาวรส
 39. RUBIACEAE พบ ยอบ้าน ยอป่า ส้มโอ กาแฟ พาโหม
 40. RUTACEAE พบ มะนาว มะกรูด
 41. RUSCACEAE พบ จันผา
 42. SAPINDACEAE พบ กำขำ เงาะ
 43. SAPOTACEAE พบ ละมุด แอปเปิ้ลน้ำ
 44. SOLANACEAE พบ มะอึก
 45. SELAGINELLACEAE พบ หญ้ารังไก่อ
 46. SMILACACEAE พบ ใบหูกวางยถัก
 47. THEACEAE พบ มังตาล
 48. ZINGIBERACEAE พบ กระเทียม ปุด กระชายดำ กระชาย ขมิ้น เปราะ หัวไพร
- 3.2.งานเขียนรายงานพรรณไม้ เขียนรายงานพรรณไม้ที่สำรวจตามรายละเอียดในส่วนของต้นไม้ที่พบ

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอฉวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันดี	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	โสहर้า	(เขาคูนย์)	
1	กำขำ	<i>Lepisanthes rubiginosa</i> (Roxb.) Leenh.	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0	0	0	0	0	1
2	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	5	6	3	3	6	0	23
3	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	9	0	3	8	5	25
4	ข่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	4	3	3	3	20	0	33
5	ซีเหล็กบ้าน	<i>Senna siamea</i>	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0	0	4	6	0	13
6	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	0	5	2	3	9	0	19
7	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	31	68	53	38	12	0	202
8	จำปาดะ	<i>Artocarpus integer</i> (Thunb.)	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	0	9	2	3	4	0	18
9	ชะมวง	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0	0	2	5	0	9
10	เนียง	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C. Nielsen	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	1	8	0	3	13	0	25
11	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	3	10	2	5	2	0	22
12	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibethinus</i> murray	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	7	38	9	7	4	0	65
13	ทุเรียนก้านยาว	<i>Durio zibethinus</i> Murray	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	0	11	0	0	0	0	11
14	เทียน	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	34	24	22	3	16	0	99
15	ทำมัง	<i>Litsea petiolata</i> Hookf.	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	0	4	1	1	3	0	9
16	ไทร	<i>Ficus benjamina</i> L.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	3	3
17	เทพทาร์	<i>Cinnamomum parthenoxylon</i>	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	40	40
18	ปาล์มน้ำมัน	<i>Elaeis guineensis</i> L.	ARECACEAE.	ไม้ยืนต้น	0	9	12	0	0	0	21
19	ปาล์มหัง	<i>Kerriodoxa elegans</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	3	3
20	ปลายสาน	<i>Eurya acuminata</i> DC.	PENTAPHYLACACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	6	6

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอฉวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันดี	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	ไสหรั้า	(เขาศูนย์)	
21	ปออง	<i>Talipariti macrophyllum</i>	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	5	5
22	ไผ่ตง	<i>Dendrocalamus strictus (Roxb.) Nees</i>	POACEAE	ไม้ยืนต้น	9	0	0	0	0	0	9
23	ตาลโตนด	<i>Borassus flabellifer (L.)</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0	0	0	0	0	3
24	ตีนเป็ด	<i>Cerbera odollam</i>	APOCYNACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	1	1	0	3	5
25	ตะขบ	<i>Flacourtia rukam</i>	FLACOURTIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	1	4	4	3	0	12
26	ตาตุ่มตรี	<i>Triadica cochinchinensis Lour</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	15	15
27	เพกา	<i>Oroxylum indicum (L.) Kurz</i>	BIGNONIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	3	0	3
28	พะยุง	<i>Dalbergia cochinchinensis</i>	FABOIDEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	5	5
29	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana L.</i>	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	82	76	79	17	61	0	315
30	มะกอกป่า	<i>Spondias pinnata L.</i>	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	3	0	3
31	มะม่วงเบา	<i>Mangifera indica (L.)</i>	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	6	3	0	13	0	26
32	มะขาม	<i>Tamarindus indica Linn.</i>	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	5	9	3	4	12	2	35
33	มะยม	<i>Phyllanthus acidus Linn.</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	3	4	4	5	0	18
34	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera (L.)</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	16	12	3	4	19	0	54
35	มะม่วงหิมพานต์	<i>Anacardium occidentale (L.)</i>	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	8	14	4	0	6	0	32
36	มะปริง	<i>Bouea microphylla Merr.</i>	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	4	0	4
37	มะมุด	<i>Mangifera foetida Lour.</i>	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	2	0	0	0	2
38	มะไฟป่า	<i>Baccaurea ramiflora Lour.</i>	PHYLLANTHACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	2	2
39	มังคาล	<i>Schima wallichii</i>	THEACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	30	30
40	มันปู	<i>Glochidion wallichianum Muell. Arg.</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	3	1	0	2	0	6

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอจางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันดี	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	ไสหรั้า	(เขาศูนย์)	
41	มะเดื่อปล้อง	<i>Ficus hispida</i> L.f.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	0	5	0	0	5	10	20
42	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE.	ไม้ยืนต้น	0	9	1	8	3	0	21
43	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1,250	1,100	1,450	1,100	1,320	0	6,220
44	ยอบ้าน	<i>Morinda cityfolia</i> (L.)	RUBIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	2	0	6	0	8
45	ยอป่า	<i>Morinda tomentosa</i> Hey ne ex Roth.	RUBIACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	10	10
46	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i>	FABACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	1	0	0	1
47	ลองกอง	<i>Aglaia mesticia</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	11	16	8	14	13	0	62
48	ละมุด	<i>Manilkara zapota</i>	SAPOTACEAE	ไม้ยืนต้น	4	4	1		3	0	12
49	สาเก	<i>Artocarpus altilis</i> ;	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	2	2
50	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.)	RUTACEAE	ไม้ยืนต้น	0	2	0	5	4	0	11
51	เสม็ดแดง	<i>Syzygium antisepticum</i>	MYRTACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	4	4
52	อินนิ	<i>Lagerstroemia speciosa</i>	LYTHACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	6	0	0	6
53	หมากสงค์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	86	59	6	14	24	0	189
54	เพ็รียง	<i>Parkia timoriana</i>	FABACEAE	ไม้ยืนต้น	0	0	0	0	0	2	2
55	หว่า	<i>Syzygium cumini</i>	MYRTACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0	0	0	0	4	5
56	แอปเปิ้ลน้ำ	<i>Chrysophyllum cainito</i> L	SAPOTACEAE.	ไม้ยืนต้น	0	1	0	1	6	0	8
57	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	22	4	12	9	8	0	55
58	กล้วยป่า	<i>Musa acuminata</i> Colla.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	4	0	0	0	0	0	4
59	กล้วยเถื่อน	<i>Musa acuminata</i> Colla.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	0	0	0	0	0	30	30
60	กาแฟ	<i>Coffea canephora</i> Pierre ex A.Froehner	RUBIACEAE	ไม้พุ่ม	0	3	1	0	0	0	4

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอฉวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันดี	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	โสहर้า	(เขาศูนย์)	
61	กระเทียม	<i>Zingiber zerumbet</i> (L.)	ZINGIBERACEAE	ไม้พุ่ม	5	0	0	0	12	0	17
62	จันทน์	<i>Dracaena loureiroi</i>	RUSCACEAE	ไม้พุ่ม	0	2	0	2	30	0	34
63	แคบ้าน	<i>Sesbania grandiflora</i> (L.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้พุ่ม	0	0	5	0	0	0	5
64	ชะอม	<i>Acacia pennata</i> (L.) Will.	LEGUMINOSAE	ไม้พุ่ม	5	5	3	0	11	0	24
65	เขอริ้ว	<i>Malpighia glabra</i> Linn.	MALPIGHIACEAE	ไม้พุ่ม	0	1	1	0	0	0	2
66	ผักเขลียง	<i>Gnetum gnemon</i> var.	GNETACEAE	ไม้พุ่ม	8	8	8	0	5	0	29
67	ชุมเห็ดไทย	<i>Senna tora</i> (L.) Roxb.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้พุ่ม	2	0	0	0	0	0	2
68	ทับทิม	<i>Punica granatum</i> L.	PUNICACEAE	ไม้พุ่ม	0	1	0	0	0	0	1
69	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	0	3	0	3	7	0	13
70	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	0	5	1	3	6	0	15
71	มะอึ๊ก	<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.	SOLANACEAE	ไม้พุ่ม	0	6	2	0	1	0	9
72	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	0	1	0	2	2	0	5
73	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม้พุ่ม	8	0	7	15	8	0	38
74	มะม่วงหาวมะนาวโห่	<i>Carissa carandas</i> Linn.	APOCYNACEAE	ไม้พุ่ม	0	1	0	0	0	0	1
75	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	0	2	2	2	5	0	11
76	ปุด	<i>Etilingera coccinea</i> (Blume)	ZINGIBERACEAE	ไม้พุ่ม	0	0	0	0	0	5	5
77	ผักหวานบ้าน	<i>Sauropus androgynus</i> (L.) Merr.	PHYLLANTHACEAE	ไม้พุ่ม	0	6	0	0	0	0	6
78	พ้อ	<i>Licuala paludosa</i> Griff.	ARECACEAE.	ไม้พุ่ม	0	0	0	1	0	0	1
79	เล็บครุฑใบฝอย	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	2	3	3	0	15	0	23
80	เล็บครุฑหลวง	<i>Polyscias paniculata</i> Baker	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	0	0	0	4	5	0	9

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันดี	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	โสहर้า	(เขาศูนย์)	
81	วาสนา	<i>Dracaena fragrans</i> (L.)	AGAVACEAE	ไม้พุ่ม	0	4	0	0	0	0	4
82	สละ	<i>Salacca zalacca</i>	ARECACEAE	ไม้พุ่ม	0	2	0	0	0	0	2
83	บอนน้ำ	<i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schott	ARACEAE	ไม้พุ่ม	0	3	35	0	0	0	38
84	บุก	<i>Amorphophallus konjac</i> K.Koch	ARACEAE	ไม้พุ่ม	0	5	3	0	0	0	8
85	หมากเหลือง	<i>Dypsis lutescens</i>	ARECACEAE	ไม้พุ่ม	6	6	0	6	0	0	18
86	กะเพราขาว	<i>Ocimum tenuiflorum</i>	LAMIACEAE	ไม้คลุมดิน	5	0	0	0	0	0	5
87	กระชาย	<i>Boesenbergia rotunda</i> L.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	7	0	0	0	0	0	7
88	กระชายดำ	<i>Kaempferia parviflora</i> Wallich.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	5	0	0	0	0	0	5
89	กะเพราแดง	<i>Ocimum sanctum</i>	LAMIACEAE	ไม้คลุมดิน	8	0	0	0	0	0	8
90	ขมิ้น	<i>Curcuma longa</i> L.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	12	8	0	6	0	0	26
91	ชะพลู	<i>Piper sarmentosum</i> Roxb.	PIPERACEAE	ไม้คลุมดิน	12	2	0	0	0	0	14
92	ตะไคร้	<i>Cymbopogon citratus</i> Stepf	POACEAE	ไม้คลุมดิน	14	3	0	0	12	0	29
93	ยี่หระ	<i>Ocimum gratissimum</i> L.	LAMIACEAE	ไม้คลุมดิน	6	0	0	0	0	0	6
94	เปราะ	<i>Peacock ginger</i> Resurrection lily	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	7	0	0	0	0	0	7
95	ว่านแสงอาทิตย์	<i>Scadoxus multiflorus</i>	ANARYLLIDACEAE	ไม้คลุมดิน	0	1	0	0	0	0	1
96	สัปรดแคระ	<i>Ananas lucidus</i> .	BROMELIACEAE	ไม้คลุมดิน	0	13	0	0	0	0	13
97	สาบเสือ	<i>Chromolaena odorata</i>	ASTERACEAE	ไม้คลุมดิน	0	0	0	0	0	20	20
98	หัวไพรี	<i>Zingiber montanum</i> (J.Koenig) Link ex A.Dietr.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	7	0	0	0	0	0	7
99	หญ้างู	<i>Nephrolepis biserrata</i>	SELAGINELLACEAE	ไม้คลุมดิน	0	0	0	0	0	5	5
100	พริกไทย	<i>Piper nigrum</i> L.	PIPERACEAE	ไม้เลื้อย	4	0	0	0	0	0	4

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจไม้ทั้งหมด ของพื้นที่อำเภอฉวางในพื้นที่ 6 ตำบล จำนวน 6 line (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	สถานี						จำนวน (ต้น)
					จันทิ	ฉวาง	นากะชะ	นาเขลียง	โสहर้า	(เขาคูนย์)	
101	ตีปลีเชือก	<i>Piper retrofractum</i> Vahl.	PIPERACEAE	ไม้เลื้อย	5	0	0	0	0	0	5
102	ย่านาง	<i>Limacia triandra</i> Miers	MENISPERMACEAE	ไม้เลื้อย	9	0	0	0	0	0	9
103	พาโหม	<i>Paederia foetida</i> L.	RUBIACEAE	ไม้เลื้อย	8	0	0	0	0	0	8
104	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	ไม้เลื้อย	6	1	0	1	1	0	9
105	หวาย	<i>Calamus siamensis</i> Becc.	ARECACEAE	ไม้เลื้อย	0	2	1	0	0	0	3
106	ใบหุควายถัก	<i>Smilax perfoliata</i> Lour.	SMILACACEAE	ไม้เลื้อย	0	0	0	0	0	20	20
รวม					1,749	1,625	1,765	1,315	1,751	231	8,436

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต จันดี จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	ชนิดใบ	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	กำขำ	<i>Lepisanthes rubiginosa</i> (Roxb.) Leenh.	SAPINDACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	1	0.000571755	-10.77231457	-0.006159128
2	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
3	ช่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	4	0.002287021	-8.772314574	-0.020062469
4	ซีเหล็กบ้าน	<i>Senna siamea</i>	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	3	0.001715266	-9.187352073	-0.015758751
5	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	31	0.017724414	-5.818118264	-0.103122737
6	ชะมวง	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy	CLUSIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	2	0.001143511	-9.772314574	-0.011174745
7	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	MALVACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	3	0.001715266	-9.187352073	-0.015758751
8	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibethinus</i> murray	MALVACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	7	0.004002287	-7.964959652	-0.031878055
9	เหียม	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	34	0.01943968	-5.684851733	-0.110511697
10	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana</i> L.	CLUSIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	82	0.046883934	-4.414762569	-0.206981435
11	เนียง	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C. Nielsen	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	1	0.000571755	-10.77231457	-0.006159128
12	ไผ่ตง	<i>Dendrocalamus strictus</i> (Roxb.) Nees	POACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	9	0.005145798	-7.602389572	-0.039120358
13	ตาลโตนด	<i>Borassus flabellifer</i> (L.)	ARECACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	3	0.001715266	-9.187352073	-0.015758751
14	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896
15	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	2	0.001143511	-9.772314574	-0.011174745
16	มะม่วงหิมพานต์	<i>Anacardium occidentale</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896
17	มะม่วงเบา	<i>Mangifera indica</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	4	0.002287021	-8.772314574	-0.020062469
18	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
19	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	16	0.009148085	-6.772314574	-0.061953707
20	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	1,250	0.714694111	-0.484602194	-0.346342334
21	ล่องกอง	<i>Aglaiaodo mestica</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	11	0.006289308	-7.312882955	-0.045992975
22	ละมุด	<i>Manilkara zapota</i>	SAPOTACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบเลี้ยงเดี่ยว	4	0.002287021	-8.772314574	-0.020062469
24	หมากงศ์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	86	0.049170955	-4.346049819	-0.213699419
25	พริก	<i>Syzygium cumini</i>	MYRTACEAE	ไม่ยืนต้น	ใบประกอบ	1	0.000571755	-10.77231457	-0.006159128
26	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	ใบเลี้ยงเดี่ยว	22	0.012578616	-6.312882955	-0.079407333
27	กล้วยป่า	<i>Musa acuminata</i> Colla.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	4	0.002287021	-8.772314574	-0.020062469
28	กระเทียม	<i>Zingiber zerumbet</i> (L.)	ZINGIBERACEAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
29	ชะอม	<i>Acacia pennata</i> (L.) Will.	LEGUMINOSAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
30	ผักเขลียง	<i>Gnetum gnemon</i> var.	GNETACEAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896
31	ชุมเห็ดไทย	<i>Senna tora</i> (L.) Roxb.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้พุ่ม	ใบเลี้ยงเดี่ยว	2	0.001143511	-9.772314574	-0.011174745
	หมากเหลือง	<i>Dypsis lutescens</i>	ARECACEAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	6	0.003430532	-8.187352073	-0.028086971
23	เล็บครุฑใบฝอย	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	ใบประกอบ	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896

34	กะเพราแดง	<i>Ocimum sanctum</i>	LAMIACEAE	ไม้คลุมดิน	ใบประกอบ	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896
38	เปราะ	<i>Peacock ginger</i> Resurrection lily	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	ใบประกอบ	7	0.004002287	-7.964959652	-0.031878055
39	หัวโพร	<i>Zingiber montanum</i> (J.Koenig) Link ex A.Dietr.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	ใบประกอบ	7	0.004002287	-7.964959652	-0.031878055
40	กระชาย	<i>Boesenbergia rotunda</i> L.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	ใบประกอบ	7	0.004002287	-7.964959652	-0.031878055
41	กระชายดำ	<i>Kaempferia parviflora</i> Wallich.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
42	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	ไม้เลื้อย	ใบเดี่ยวเดี่ยว	6	0.003430532	-8.187352073	-0.028086971
43	พริกไทย	<i>Piper nigrum</i> L.	PIPERACEAE	ไม้เลื้อย	ใบประกอบ	4	0.002287021	-8.772314574	-0.020062469
44	ติปลีเขือก	<i>Piper retrofractum</i> Vahl.	PIPERACEAE	ไม้เลื้อย	ใบประกอบ	5	0.002858776	-8.450386479	-0.024157766
45	ย่านาง	<i>Limacia triandra</i> Miers	MENISPERMACEAE	ไม้เลื้อย	ใบประกอบ	9	0.005145798	-7.602389572	-0.039120358
46	ฟ้าโหม	<i>Paederia foetida</i> L.	RUBIACEAE	ไม้เลื้อย	ใบประกอบ	8	0.004574042	-7.772314574	-0.035550896
						1,749			-2.164085837
								H'	2.164
								Hmax	6.833
								Eveness	0.317

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต ฉวาง อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	จำนวน	ชนิด	pi	log2pi	pi*log2
1	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	6	ไม้ยืนต้น	0.003692308	-8.081261502	-0.029838504
2	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	9	ไม้ยืนต้น	0.005538462	-7.496299001	-0.041517964
3	ช่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	3	ไม้ยืนต้น	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
4	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	5	ไม้ยืนต้น	0.003076923	-8.344295908	-0.025674757
5	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	68	ไม้ยืนต้น	0.041846154	-4.578761162	-0.191603544
6	จำปาตะ	<i>Artocarpus integer</i> (Thunb.)	MORACEAE	9	ไม้ยืนต้น	0.005538462	-7.496299001	-0.041517964
7	เนียง	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C. Nielsen	LEGUMINOSAE-FABACEAE	8	ไม้ยืนต้น	0.004923077	-7.666224003	-0.03774141
8	เทียนม	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	24	ไม้ยืนต้น	0.014769231	-6.081261502	-0.089815554
9	ทุเรียนก้านยาว	<i>Durio zibthinus</i> Murray	MALVACEAE	11	ไม้ยืนต้น	0.006769231	-7.206792384	-0.048784441
10	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibthinus murray</i>	MALVACEAE	38	ไม้ยืนต้น	0.023384615	-5.418296489	-0.126704779
11	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	BOMBACCEAE	10	ไม้ยืนต้น	0.006153846	-7.344295908	-0.045195667
12	ทำมัง	<i>Litsea petiolata</i> Hook.f.	LAURACEAE	4	ไม้ยืนต้น	0.002461538	-8.666224003	-0.021332244
13	ปาล์มน้ำมัน	<i>Elaeis guineensis</i> L.	ARECACEAE	9	ไม้ยืนต้น	0.005538462	-7.496299001	-0.041517964
14	ตะขบ	<i>Flacourtia rukam</i>	FLACOURTIACEAE	1	ไม้ยืนต้น	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
15	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana</i> L.	CLUSIACEAE	76	ไม้ยืนต้น	0.046769231	-4.418296489	-0.206640328
16	มะม่วงเบา	<i>Mangifera indica</i> (L.)	ANACARDIACEAE	6	ไม้ยืนต้น	0.003692308	-8.081261502	-0.029838504
17	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	3	ไม้ยืนต้น	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
18	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	12	ไม้ยืนต้น	0.007384615	-7.081261502	-0.052292393
19	มะม่วงหิมพานต์	<i>Anacardium occidentale</i> (L.)	ANACARDIACEAE	14	ไม้ยืนต้น	0.008615385	-6.858869081	-0.059091795

20	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	9	ไม้ยืนต้น	0.005538462	-7.496299001	-0.041517964
21	มันปู	<i>Glochidion wallichianum</i> Muell. Arg.	EUPHORBIACEAE	3	ไม้ยืนต้น	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
22	มะเดื่อปล้อง	<i>Ficus hispida</i> L.f.	MORACEAE	5	ไม้ยืนต้น	0.003076923	-8.344295908	-0.025674757
23	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE.	9	ไม้ยืนต้น	0.005538462	-7.496299001	-0.041517964
24	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	1,100	ไม้ยืนต้น	0.676923077	-0.562936194	-0.381064501
25	ลองกอง	<i>Aglaia mescita</i> Pelleg.	MELIACEAE	16	ไม้ยืนต้น	0.009846154	-6.666224003	-0.065636667
26	ละมุด	<i>Manilkara zapota</i>	SAPOTACEAE	4	ไม้ยืนต้น	0.002461538	-8.666224003	-0.021332244
27	หมากสงค์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	59	ไม้ยืนต้น	0.036307692	-4.783580953	-0.173680785
28	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.)	RUTACEAE	2	ไม้ยืนต้น	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
29	แอปเปิ้ลน้ำ	<i>Chrysophyllum cainito</i> L	SAPOTACEAE.	1	ไม้ยืนต้น	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
30	กาแฟ	<i>Coffea canephora</i> Pierre ex A.Froehner	RUBIACEAE	3	ไม้พุ่ม	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
31	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	4	ไม้พุ่ม	0.002461538	-8.666224003	-0.021332244
32	จันผา	<i>Dracaena loureiroi</i>	RUSACEAE	2	ไม้พุ่ม	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
33	ชะอม	<i>Acacia pennata</i> (L.) Will.	LEGUMINOSAE	5	ไม้พุ่ม	0.003076923	-8.344295908	-0.025674757
34	เชอร์รี่	<i>Malpighia glabra</i> Linn.	MALPIGHIACEAE	1	ไม้พุ่ม	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
35	ทับทิม	<i>Punica granatum</i> L	PUNICACEAE	1	ไม้พุ่ม	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
36	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	3	ไม้พุ่ม	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
37	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	5	ไม้พุ่ม	0.003076923	-8.344295908	-0.025674757
38	มะเอ็ก	<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.	SOLANACEAE	6	ไม้พุ่ม	0.003692308	-8.081261502	-0.029838504
39	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	1	ไม้พุ่ม	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
40	มะม่วงหาวมะนาวโห่	<i>Carissa carandas</i> Linn.	APOCYNACEAE	1	ไม้พุ่ม	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
41	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	2	ไม้พุ่ม	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
42	ผักเขลียง	<i>Gnetum gnemon</i> var.	GNETACEAE	8	ไม้พุ่ม	0.004923077	-7.666224003	-0.03774141
43	ผักหวานบ้าน	<i>Sauropus androgynus</i> (L.) Merr.	PHYLLANTHACEAE	6	ไม้พุ่ม	0.003692308	-8.081261502	-0.029838504
44	เล็บครุฑใบฝอย	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms	ARALIACEAE	3	ไม้พุ่ม	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406

45	วาสนา	<i>Dracaena fragrans</i> (L.)	AGAVACEAE	4	ไม้พุ่ม	0.002461538	-8.666224003	-0.021332244
46	สละ	<i>Salacca zalacca</i>	ARECACEAE	2	ไม้พุ่ม	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
47	ชะพลู	<i>Piper sarmentosum</i> Roxb.	PIPERACEAE	2	ไม้คลุมดิน	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
48	ตะไคร้	<i>Cymbopogon citratus</i> Stepf	POACEAE	3	ไม้คลุมดิน	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
49	หมากเหลือง	<i>Dypsis lutescens</i>	ARECACEAE	6	ไม้คลุมดิน	0.003692308	-8.081261502	-0.029838504
50	หวาย	<i>Cala meae</i>	ARECACEAE	2	ไม้คลุมดิน	0.001230769	-9.666224003	-0.011896891
51	ขมิ้น	<i>Curcuma longa</i> L.	ZINGIBERACEAE	8	ไม้คลุมดิน	0.004923077	-7.666224003	-0.03774141
52	บุก	<i>Amorphophallus konjac</i> K.Koch	ARACEAE	5	ไม้คลุมดิน	0.003076923	-8.344295908	-0.025674757
53	บอนน้ำ	<i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schott	ARACEAE	3	ไม้คลุมดิน	0.001846154	-9.081261502	-0.016765406
54	ว่านแสงอาทิตย์	<i>Scadoxus multiflorus</i>	ANARYLLIDACEAE	1	ไม้คลุมดิน	0.000615385	-10.666224	-0.00656383
55	สัปรดเคราะ	<i>Ananas lucidus</i> .	BROMELIACEAE	13	ไม้คลุมดิน	0.008	-6.965784285	-0.055726274
56	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	1	ไม้เลื้อย	0.000615385	-10.666224	-0.00656383

1,625

-2.437961292

H'	2.4380
Hmax	6.6294
Eveness	0.3678

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
2	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
3	ข่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
4	ขี้เหล็ก	<i>Cassia siamea</i>	Fabaceae	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
5	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
6	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	38	0.028897338	-5.112919571	-0.147749767
7	จำปาตะ	<i>Artocarpus integer</i> (Thunb.)	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
8	ชะมวง	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
9	เนียง	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C. Nielsen	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
10	ตีนเป็ด	<i>Cerbera odollam</i>	APOCYNACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
11	ตะขบ	<i>Flacourtia rukam</i>	FLACOURTIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
12	เทียนม	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
13	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.003802281	-8.038918989	-0.030566232
13	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibethinus</i> murray	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	7	0.005323194	-7.553492162	-0.040208704
14	ทำมัง	<i>Litsea petiolata</i> Hook.f.	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
15	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana</i> L.	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	17	0.012927757	-6.273384243	-0.081100785
16	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
17	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
18	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
19	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE.	ไม้ยืนต้น	8	0.00608365	-7.360847084	-0.044780819
20	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1,100	0.836501901	-0.257559276	-0.215448824
21	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i>	Fabaceae	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971

22	ลองกอง	<i>Aglaiaodo mestic</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	14	0.010646388	-6.553492162	-0.069771019
23	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.)	RUTACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.003802281	-8.038918989	-0.030566232
24	อินนิ	<i>Lagerstroemia speciosa</i>	Lythraceae	ไม้ยืนต้น	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
25	หมากสงค้	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	14	0.010646388	-6.553492162	-0.069771019
26	แอปเปิ้ลน้ำ	<i>Chrysophyllum cainito</i> L	SAPOTACEAE.	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
27	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	9	0.006844106	-7.190922083	-0.049215436
28	จันผา	<i>Dracaena loureiroi</i>	RUSACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
29	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม้พุ่ม	15	0.011406844	-6.453956489	-0.073619276
30	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
31	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
32	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
33	พ้อ	<i>Licuala paludosa</i> Griff.	ARECACEAE.	ไม้พุ่ม	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
34	เล็บตรูทหลวง	<i>Polyscias paniculata</i> Baker	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
35	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
36	หมากเหลือง	<i>Dyopsis lutescens</i>	ARECACEAE	ไม้พุ่ม	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
37	ขมิ้น	<i>Curcuma longa</i> L.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
38	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	ไม้เลื้อย	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
					1,315			-1.037458222

H'	1.03746
Hmax	6.67243
Eveness	0.15548

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana</i> L.	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	79	0.044759207	-4.4816717	-0.2005961
2	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	53	0.030028329	-5.057532	-0.1518692
3	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	BOMBACCEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
4	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
5	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibthinus murray</i>	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	9	0.00509915	-7.6155275	-0.0388327
6	ลองกอง	<i>Aglaiadomestica</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	8	0.004532578	-7.7854525	-0.0352882
7	ข่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
8	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
9	จำปาตะ	<i>Artocarpus integer</i> (Thunb.)	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
10	มันปู	<i>Glochidion wallichianum</i> Muell. Arg.	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
11	มะเดื่อปล้อง	<i>Ficus hispida</i> L.f.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
12	หมากงศ์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.003399433	-8.20049	-0.027877
13	ปาล์มน้ำมัน	<i>Elaeis guineensis</i> L.	ARECACEAE.	ไม้ยืนต้น	12	0.006798867	-7.20049	-0.0489552
14	เทียน	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	22	0.012464589	-6.3260208	-0.0788513
15	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
16	มะม่วงเบา	<i>Mangifera indica</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
18	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1,450	0.821529745	-0.2836153	-0.2329984

19	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
20	มะม่วงหิมพานต์	<i>Anacardium occidentale</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.002266289	-8.7854525	-0.0199104
22	ละมุด	<i>Manilkara zapota</i>	SAPOTACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
23	ยอบ้าน	<i>Morinda cityfolia</i> (L.)	RUBIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
24	มะนุด	<i>Mangifera foetida</i> Lour.	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
25	ทำม้ง	<i>Litsea petiolata</i> Hook.f.	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
26	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
27	กาแฟ	<i>Coffea canephora</i> Pierre ex A.Froehner	RUBIACEAE	ไม้พุ่ม	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
28	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	12	0.006798867	-7.20049	-0.0489552
29	ชะอม	<i>Acacia pennata</i> (L.) Will.	LEGUMINOSAE	ไม้พุ่ม	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
21	แคบ้าน	<i>Sesbania grandiflora</i> (L.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.002832861	-8.4635244	-0.023976
30	เซอริรี	<i>Malpighia glabra</i> Linn.	MALPIGHIACEAE	ไม้พุ่ม	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
31	ผักเขลียง	<i>Gnetum gnemon</i> var.	GNETACEAE	ไม้พุ่ม	8	0.004532578	-7.7854525	-0.0352882
32	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
33	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
17	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
34	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
35	มะอึ๊ก	<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.	SOLANACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
36	บอนน้ำ	<i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schott	ARACEAE	ไม้พุ่ม	35	0.019830028	-5.6561695	-0.112162
37	บุก	<i>Amorphophallus konjac</i> K.Koch	ARACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
38	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม้พุ่ม	6	0.003399433	-8.20049	-0.027877

39	เล็บครุฑใบฝอย	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.001699717	-9.20049	-0.0156382
40	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001133144	-9.7854525	-0.0110883
41	หวาย	Calameae	ARECACEAE	ไม้เลื้อย	1	0.000566572	-10.785452	-0.0061107
1,765							H'	0.2006
							Hmax	6.5850
							Eveness	0.0305

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต นากะชะ อ ฉวาง จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.)	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
2	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
3	ข่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
4	ขี้เหล็ก	<i>Cassia siamea</i>	Fabaceae	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
5	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
6	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum</i> Linn.	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	38	0.028897338	-5.112919571	-0.147749767
7	จำปาตะ	<i>Artocarpus integer</i> (Thunb.)	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
8	ชะมวง	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
9	เนียง	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I.C. Nielsen	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
10	ตีนเป็ด	<i>Cerbera odollam</i>	APOCYNACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
11	ตะขบ	<i>Flacourtia rukam</i>	FLACOURTIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
12	เตียม	<i>Azadirachta excelsa</i> (Jack) Jacobs	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
13	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus</i> L.	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.003802281	-8.038918989	-0.030566232
13	ทุเรียนหมอนทอง	<i>Durio zibethinus</i> murray	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	7	0.005323194	-7.553492162	-0.040208704
14	ทำมัง	<i>Litsea petiolata</i> Hook.f.	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
15	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana</i> L.	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	17	0.012927757	-6.273384243	-0.081100785
16	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
17	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
18	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
19	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE.	ไม้ยืนต้น	8	0.00608365	-7.360847084	-0.044780819
20	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1,100	0.836501901	-0.257559276	-0.215448824
21	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i>	Fabaceae	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971

22	ลองกอง	<i>Aglaia mescica</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	14	0.010646388	-6.553492162	-0.069771019
23	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.)	RUTACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.003802281	-8.038918989	-0.030566232
24	อินนิ	<i>Lagerstroemia speciosa</i>	Lythraceae	ไม้ยืนต้น	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
25	หมากสงค์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	14	0.010646388	-6.553492162	-0.069771019
26	แอปเปิ้ลน้ำ	<i>Chrysophyllum cainito</i> L.	SAPOTACEAE.	ไม้ยืนต้น	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
27	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	9	0.006844106	-7.190922083	-0.049215436
28	จันทน์	<i>Dracaena loureiroi</i>	RUSACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
29	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม้พุ่ม	15	0.011406844	-6.453956489	-0.073619276
30	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
31	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001520913	-9.360847084	-0.01423703
32	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
33	พ้อ	<i>Licuala paludosa</i> Griff.	ARECACEAE.	ไม้พุ่ม	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
34	เล็บตรุษหลวง	<i>Polyscias paniculata</i> Baker	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	4	0.003041825	-8.360847084	-0.025432234
35	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	3	0.002281369	-8.775884583	-0.020021029
36	หมากเหลือง	<i>Dypsis lutescens</i>	ARECACEAE	ไม้พุ่ม	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
37	ขมิ้น	<i>Curcuma longa</i> L.	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	6	0.004562738	-7.775884583	-0.035479321
38	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	ไม้เลื้อย	1	0.000760456	-10.36084708	-0.007878971
					1,315			-1.037458222

H'	1.0375
Hmax	6.6724
Eveness	0.1555

ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต ไสหฺร้ อ ฉววง จ นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	กระถินไทย	<i>Leucaena leucocephala (Lam.)</i>	LEGUMINOSAE- FABACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
2	กระท่อน	<i>Sandoricum koetjape (Burm.f.) Merr.</i>	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	8	0.004568818	-7.77396337	-0.035517822
3	ข่อย	<i>Streblus asper</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	20	0.011422045	-6.45203527	-0.073695434
4	ขี้เหล็ก	<i>Cassia siamea</i>	FABACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
5	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	9	0.00513992	-7.60403837	-0.039084149
6	เงาะ	<i>Nephelium lappaceum Linn.</i>	SAPINDACEAE	ไม้ยืนต้น	12	0.006853227	-7.18900087	-0.049267853
7	จำปาตะ	<i>Artocarpus integer (Thunb.)</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.002284409	-8.77396337	-0.02004332
8	ชะมวง	<i>Garcinia cowa Roxb. ex Choisy</i>	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881
9	เทียน	<i>Azadirachta excelsa (Jack) Jacobs</i>	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	16	0.009137636	-6.77396337	-0.061898009
10	ทุเรียน หมอนทอง	<i>Durio zibthinus murray</i>	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.002284409	-8.77396337	-0.02004332
11	ทุเรียนบ้าน	<i>Durio zibethinus L.</i>	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001142204	-9.77396337	-0.011163864
12	ทำม้ง	<i>Litsea petiolata Hook.f.</i>	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
13	เนียง	<i>Archidendron jiringa (Jack) I.C. Nielsen</i>	LEGUMINOSAE- FABACEAE	ไม้ยืนต้น	13	0.007424329	-7.07352365	-0.052516166
14	ตะขบ	<i>Flacourtia rukam</i>	FLACOURTIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
15	เพกา	<i>Oroxylum indicum (L.) Kurz</i>	BIGNONIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
16	มังคุด	<i>Garcinia x mangostana L.</i>	CLUSIACEAE	ไม้ยืนต้น	61	0.034837236	-4.84322603	-0.168724608
17	มันปู	<i>Glochidion wallichianum Muell. Arg.</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.001142204	-9.77396337	-0.011163864
18	มะเดื่อปล้อง	<i>Ficus hispida L.f.</i>	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881
19	มะขาม	<i>Tamarindus indica Linn.</i>	LEGUMINOSAE- FABACEAE	ไม้ยืนต้น	12	0.006853227	-7.18900087	-0.049267853

20	มะม่วงเบา	<i>Mangifera indica</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	13	0.007424329	-7.07352365	-0.052516166
21	มะม่วงหิมพานต์	<i>Anacardium occidentale</i> (L.)	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
22	มะกอกป่า	<i>Spondias pinnata</i> L.	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
23	มะพร้าว	<i>Cocos nucifera</i> (L.)	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	19	0.010850942	-6.52603585	-0.070813639
24	มะปริง	<i>Bouea microphylla</i> Merr.	ANACARDIACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.002284409	-8.77396337	-0.02004332
25	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.	DIPTEROCARPACEAE.	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
26	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i>	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	1,320	0.75385494	-0.40764115	-0.307302298
27	ยอบ้าน	<i>Morinda citrifolia</i> (L.)	RUBIACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
28	ลองกอง	<i>Aglaiado mestica</i> Pelleg.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	13	0.007424329	-7.07352365	-0.052516166
29	ละมุด	<i>Manilkara zapota</i>	SAPOTACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.001713307	-9.18900087	-0.015743577
30	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> (Burm.f.)	RUTACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.002284409	-8.77396337	-0.02004332
31	หมากสงค์	<i>Areca catechu</i>	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	24	0.013706453	-6.18900087	-0.084829252
32	แอปเปิ้ลน้ำ	<i>Chrysophyllum cainito</i> L	SAPOTACEAE.	ไม้ยืนต้น	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
33	ผักเคลียง	<i>Gnetum gnemon</i> var.	GNETACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881
34	มะอึก	<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq.	SOLANACEAE	ไม้พุ่ม	1	0.000571102	-10.7739634	-0.006153034
35	จันทผา	<i>Dracaena loureiroi</i>	RUSACEAE	ไม้พุ่ม	30	0.017133067	-5.86707277	-0.10052095
36	กล้วยน้ำว้า	<i>Musa sapientum</i> Linn.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	8	0.004568818	-7.77396337	-0.035517822
37	เล็บครุฑใบฝอย	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	15	0.008566533	-6.86707277	-0.058827008
38	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> Linn.	EUPHORBIACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881
39	ชะอม	<i>Acacia pennata</i> (L.) Will.	LEGUMINOSAE	ไม้พุ่ม	11	0.006282125	-7.31453175	-0.045950799
40	มะนาว	<i>Citrus aurantifolia</i> Swing	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	6	0.003426613	-8.18900087	-0.02806054
41	ตะลิงปลิง	<i>Averrhoa bilimbi</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	7	0.003997716	-7.96660845	-0.031848235
42	มะกรูด	<i>Citrus hystrix</i> DC.	RUTACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881
43	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> (L.)	OXALIDACEAE	ไม้พุ่ม	2	0.001142204	-9.77396337	-0.011163864
45	เล็บครุฑหลวง	<i>Polyscias paniculata</i> Baker	ARALIACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.002855511	-8.45203527	-0.024134881

46	มะละกอ	<i>Carica papaya</i> L.	CARICACEAE	ไม้พุ่ม	8	0.004568818	-7.77396337	-0.035517822
44	เสาวรส	<i>Passiflora edulis</i>	PASSIFLORACEAE	ไม้เลื้อย	1	0.000571102	-10.7739634	-0.006153034
47	ตะไคร้	<i>Cymbopogon citratus</i> Stepf	POACEAE	ไม้คลุมดิน	12	0.006853227	-7.18900087	-0.049267853
48	กระเทียม	<i>Zingiber zerumbet</i> (L.)	ZINGIBERACEAE	ไม้คลุมดิน	12	0.006853227	-7.18900087	-0.049267853
					1,751			
						-1.678510137		
						H'	1.679	
						Hmax	6.672	
						Eveness	0.252	

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการกระจายตัวของพืชพื้นบ้าน ต. ไม้เรียง(เขาขุนยี่) อ. ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)	วงศ์ (Family)	ชนิด	จำนวน	pi	log2pi	pi*log2
1	กระเทียม	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm.f.) Merr.	MELIACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.021645022	-5.529821	-0.119693094
2	ตาตุ่มตรี	<i>Triadica cochinchinensis</i> Lour	EUPHORBIACEAE	ไม้ยืนต้น	15	0.064935065	-3.944858	-0.256159639
3	ปาล์มทั้ง		ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.012987013	-6.266787	-0.081386838
4	ไทร	<i>Ficus benjamina</i> L.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.012987013	-6.266787	-0.081386838
5	เทพทาโร	<i>Cinnamomum parthenoxylon</i>	LAURACEAE	ไม้ยืนต้น	40	0.173160173	-2.529821	-0.438064233
6	ปลายสาน	<i>Eurya acuminata</i> DC.	PENTAPHYLACACEAE	ไม้ยืนต้น	6	0.025974026	-5.266787	-0.13679965
7	ปอจาง	<i>Talipariti macrophyllum</i>	MALVACEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.021645022	-5.529821	-0.119693094
8	พะยุง	<i>Dalbergia cochinchinensis</i>	FABOIDEAE	ไม้ยืนต้น	5	0.021645022	-5.529821	-0.119693094
9	ตีนเป็ด	<i>Cerbera odollam</i>	ARORYNACEAE	ไม้ยืนต้น	3	0.012987013	-6.266787	-0.081386838

10	มะไฟป่า	<i>Baccaurea ramiflora</i> Lour.	PHYLLANTHACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.008658009	-6.851749	-0.059322503
11	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	LEGUMINOSAE-FABACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.008658009	-6.851749	-0.059322503
12	มังคุด	<i>Schima wallichii</i>	THEACEAE	ไม้ยืนต้น	30	0.12987013	-2.944858	-0.382449149
13	มะเดื่อ	<i>Ficus hispida</i> L.f.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	10	0.043290043	-4.529821	-0.196096145
14	เหรีียง	<i>Parkia timoriana</i>	FABACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.008658009	-6.851749	-0.059322503
15	หว่า	<i>Syzygium cumini</i>	MYRTACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.017316017	-5.851749	-0.101328988
16	ยอป่า	<i>Morinda tomentosa</i> Hey ne ex Roth.	RUBIACEAE	ไม้ยืนต้น	10	0.043290043	-4.529821	-0.196096145
17	สาเก	<i>Artocarpus altilis</i> ;	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	2	0.008658009	-6.851749	-0.059322503
18	เสม็ดแดง	<i>Syzygium antisepticum</i>	MYRTACEAE	ไม้ยืนต้น	4	0.017316017	-5.851749	-0.101328988
19	กล้วยเถื่อน	<i>Musa acuminata</i> Colla.	MUSACEAE	ไม้พุ่ม	30	0.12987013	-2.944858	-0.382449149
20	ปุด	<i>Etingera coccinea</i> (Blume)	ZINGIBERACEAE	ไม้พุ่ม	5	0.021645022	-5.529821	-0.119693094
21	สาบเสือ	<i>Chromolaena odorata</i>	ASTERACEAE	ไม้คลุมดิน	20	0.086580087	-3.529821	-0.305612203
22	หญ้ารังไก่	<i>Nephrolepis biserrata</i>	SELAGINELLACEAE	ไม้คลุมดิน	5	0.021645022	-5.529821	-0.119693094
23	ใบหูกวางยล็ก	<i>Smilax perfoliata</i> Lour.	SMILACACEAE	ไม้เลื้อย	20	0.086580087	-3.529821	-0.305612203
					231			-3.881912487

H'	3.8819
Hmax	6.6724
Eveness	0.5818

3.2 รายละเอียดการสำรวจพรรณไม้

กระถิน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Leucaena leucocephala*

วงศ์ LEGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ชื่ออื่นๆ กะเส็ดบก (ราชบุรี), ผักก้านดิน

(เชียงใหม่), ตอเบา (ภาคใต้)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดใหญ่ สูง 5-10 เมตร ไม่ผลัดใบ ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด เปลือกลำต้นสีเทา

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้น เรียงตรงกันข้าม มีใบย่อยเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายใบคู่ เรียงตรงกันข้าม รูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบเบี้ยว ขอบใบเรียบ ยาว 0.5-2 ซม. กว้าง 0.2-0.5 ซม. มีขนสีขาวขนาดเล็กขึ้นปกคลุมทั่วทั้งใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุกแน่นตามกליบเลียงมีลักษณะเป็นรูปประฆัง กลีบดอกมี 5 กลีบ เมื่อดอกบานเต็มที่จะมีขนาดความกว้างประมาณ 2-3 ซม.

ผล ออกผลเป็นฝัก ลักษณะแบน ปลายฝักแหลม สีเขียวอ่อน เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และฝักจะแตกออกตามแนวขอบฝัก แต่ละฝักยาวประมาณ 15-20 ซม. มีเมล็ดภายในฝัก 10-30 เมล็ด

ประโยชน์ ใช้เป็นผักเคียงกินกับเมล็ดนำมาเป็นเครื่องประดับ ส่วนต่าง ๆ เป็นอาหารของสัตว์ เปลือกให้สัสนิเย ทำเป็นกระดาษ ดอกบำรุงตับในงานภูมิทัศน์เป็นไม้แข็งแรง เจริญเติบโตเร็ว ปลูกเพื่อกันแดดลม บังแดด เหมาะพื้นที่ที่ต้องการการดูแลรักษาต่ำ

กระท้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sandoricum kojape*
(Burm.f)

วงศ์ MELIACEAE

ชื่ออื่นๆ สะโต สะตุ สตียา(ปัตตานี)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่สูง
ประมาณ 15-30 เมตร เปลือกลำต้นสีเทา
ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

ใบ ออกเป็นใบประกอบ มีใบ
ย่อย 3 ใบ ใบย่อยรูปไข่ ปลายใบมน โคนใบ
สอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 10-15 ซม. ยาว 10-
20 ซม. แผ่นใบสีเขียวเข้ม ใบแก่จะค่อยๆ
เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีแดง

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุกแยก
แขนงที่ปลายกิ่ง ช่อดอกยาวประมาณ 10-15
ซม. ดอกย่อยมีสีเขียวอมเหลืองขนาดเล็ก
ประมาณ 0.5-1 ซม.เป็นดอกสมบูรณ์เพศ

ผล ออกเป็นผลเดี่ยว รูปร่างกลม
ผิวเกลี้ยง มีขนขนาดเล็กขึ้นปกคลุม ผลอ่อนสี
เขียวเมื่อผลแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอม
เหลือง เนื้อผลหนารสชาติหวานอมเปรี้ยว
ภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่

ประโยชน์ ผลกินสดและนำมาใช้เป็น
ส่วนประกอบของอาหาร .ในงานภูมิทัศน์
สามารถปลูกเป็นไม้ให้ร่มเงา

กำขำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lepisanthes rubiginosa*
(Roxb.) Leenh.

วงศ์ SAPINDACEAE

ชื่ออื่นๆ กะขำ กำขำ ขำ (กลาง)/ กำจำ นำขำ (ใต้)/ ชันรุ มะหวดบาทมะหวดลิง (ตะวันออกเฉียงใต้)/ มะจำ (เชียงใหม่ เหนือ) มะหวดป่าหวดคา (ตะวันออกเฉียงเหนือ)/ สีสอกน้อยหวดลาว (เหนือ)/ หวดฆ่า (อุตรธานี)

ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก มีความสูงของต้นประมาณ 5-10 เมตรและสูงได้ถึง 15 เมตร ทรงพุ่มกลมหรือเป็นรูปไข่ เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาล

ใบ ใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ เรียงเวียนสลับ ใบย่อย มี 3-6 คู่ รูปไข่ถึงรูปไข่กลับ กว้าง 2-11 ซม. ยาว 3-30 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ผิวใบมีขนนุ่มปกคลุมทั้งสองด้าน แผ่นใบบางแต่ค่อนข้างเหนียว และย่นเป็นลอน ใบอ่อนสีน้ำตาลอมเขียว

ดอก ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงตั้ง ที่ปลายยอดหรือตามซอกใบ ยาวถึง 50 ซม. กลีบดอก 4-5 กลีบ สีขาวถึงสีเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ดอกแยกเพศ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปครึ่งวงกลม เกสรเพศผู้ 8 อัน

ผล สด รูปรีเว้าเป็นพู ผิวเกลี้ยง กว้าง 0.5-1.0 ซม. ยาว 1.5-2.0 ซม. ผลอ่อนสีเขียว แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแดงจนแก่จัดสีม่วงดำ มี 2 พู ผิวเกลี้ยง เปลือกและเนื้อบาง

ประโยชน์ อาหาร สมุนไพร เปลือก ต้น บำรุงธาตุแก้ธาตุพิการ แก้บิด สมานแผล ผลสุกรับประทานเป็นผลไม้แก้ท้องร่วง สามารถนำมาใช้เป็นไม้ให้ร่มเงาได้

ขนุน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Artocarpus heterophyllus*
Lam.

วงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ ขนุน, ขะนุ (ชอง-จันทบุรี), ขะเนอ (เขมร), ซีคีย, ปะหน้อย(กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), นะวยยชะ (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี), นากอ (มลายู-ปัตตานี), เนน (ชาวบน-นครราชสีมา), มะหนุน (ภาคเหนือ,ภาคใต้), ล้าง,ลาน (ฉาน-เหนือ), หมากมี (ตะวันออกเฉียงเหนือ), หมากกลาง (ฉาน-แม่ฮ่องสอน)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงได้ประมาณ 15-30 เมตร ลำต้นเมื่อเกิดแผลจะมีน้ำยางไหลออกมาสีขาวทั้งต้น

ใบ จะออกสลับกัน และมีลักษณะกลมรี ยาวประมาณ 7-15 ซม. ตรงปลายใบของมันจะแหลมและสันฐานใบจะเรียว ใบอ่อนบางครั้งจะมีรอยเว้าเข้าลึก ๆ 2 รอย แบ่งใบออกเป็น 3 ส่วน หลังใบจะเรียบเป็นมัน เนื้อใบเหนียวคล้ายหนัง ก้านใบยาวประมาณ 1-2.5 ซม. ใบนั้นจะหลุดร่วงง่าย

ดอก จะออกเป็นช่อ และช่อดอกตัวเมียจะอยู่บนต้นเดียวกัน ส่วนช่อดอกตัวผู้จะออกที่ปลายกิ่งหรือง่ามใบ เป็นแท่งยาวประมาณ 2.5 ซม. และมีกาบหุ้มช่อดอกอยู่ 2 กลีบ ดอกย่อยนั้นจะมีเกสรตัวผู้ 1 อัน ช่อดอกตัวเมียเป็นแท่งกลมยาวออกจากลำต้นและกิ่งก้านขนาดใหญ่

ผล เป็นผลรวมขนาดใหญ่ ผิวเปลือกมีหนามขนาดเล็กทั่วทั้งผล หากเกิดแผลจะมีน้ำยางสีขาวเหนียวไหลออกมา ผลแก่จะเป็นสีเขียวเข้มเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีกลิ่นหอม เนื้อผลเมื่อสุกจะเป็นสีเหลืองและอ่อนนุ่ม

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารและสมุนไพร

ชื่อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Streblus asper* Lour.

วงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ กักไม้ฝอย (ภาคเหนือ); ช่อย (ทั่วไป); ชะโยเส (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน); ตองชะแห่น (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี); สัมพอ (เลย); สะนาย (เขมร)

ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง มีความสูงประมาณ 5-15 เมตร ลำต้นและกิ่งก้านค่อนข้างคดงอ มีปุ่มปมอยู่รอบ ๆ ต้นหรือเป็นพูเป็นร่องทั่วไป ซึ่งอาจจะขึ้นเป็นต้นเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม

ใบ ลักษณะเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับ มีขนาดใบรูปรีเล็ก แผ่นใบมีสีเขียว เนื้อใบค่อนข้างหนากรอบ ผิวใบสากคล้ายกระดาษทรายทั้งสองด้าน พูใบยาว 3-5 มม. ใบรูปรี รูปไข่กลับ หรือรูปขอบขนาน ยาวได้ถึง 13 ซม. แผ่นใบสากขอบจักฟันเลื่อยเส้นแขนงใบข้างละ 4-8 เส้น ก้านใบยาว 1-5 มม

ดอก ออกดอกเป็นช่อ มีสีขาวเหลืองอ่อน โดยจะออกปลายกิ่งตามซอกใบ ดอกเดี่ยวแต่รวมกันเป็นกระจุก ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียจะอยู่ต่างดอกกัน ช่อดอกเพศผู้แบบช่อกระจุกแน่น เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5-1 ซม. ก้านช่อยาวได้ถึง 1.5 ซม. ดอกเกือบไร้ก้าน กลีบรวมยาวประมาณ 2 มม. เกสรเพศผู้ยาวเท่า ๆ กลีบรวม ช่อดอกเพศเมียก้านช่อยาวได้ถึง 2 ซม. กลีบรวมขยายในผล ยาว 5-8 มม.

ผล ผลสดมีลักษณะกลมสีเขียว ผลคล้ายรูปไข่ มีขนาดประมาณ 0.5 เซนติเมตร เมล็ดมีขนาดโตเท่ากับเมล็ดพริกไทย มีเนื้อเยื่อหุ้มส่วนผลแก่จะมีสีเหลืองใสและมีรสหวาน และเป็นที่ชื่นชอบของพวกนกเป็นอย่างมาก ผลเส้นผ่านศูนย์กลาง 6-8 มม. สุกสีเหลืองอมส้ม

ประโยชน์ กิ่งช่อยสามารถนำมาใช้แปรง ฟัน แทนการใช้แปรงสีฟันได้ สามารถนำมาเป็นไม้พุ่มตัดทรง

ซีเหล็กบ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cassia siamea* (Lam.)

วงศ์ FABACEAE (CAESALPINIACEAE)

ชื่ออื่นๆ ซีเหล็กบ้าน, ผักจี้ลี้

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 5-15 เมตร ลำต้นบิดงอ ผิวเปลือกลำต้นสีเทา ขยายพันธุ์โดยการใช้เมล็ด

ใบ ออกเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายใบคู่ เรียงสลับ ประกอบไปด้วยใบย่อย 7-16 คู่ ใบย่อยรูปรี ปลายใบมน โคนใบมน ขอบใบเรียบ กว้าง 1.5-2 ซม. ยาว 3-4 ซม. แผ่นใบเรียบ สีเขียวสด

ดอก ออกดอกเป็นช่อ แหวงออกบริเวณปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 20-40 ซม. มีดอกย่อยจำนวนมาก ดอกย่อยมีกลีบรองดอก 3-4 กลีบ มีกลีบดอกสีเหลือง 5 กลีบ

ผล ออกผลเป็นฝัก แบนยาว 15-25 ซม. กว้าง 1-1.5 ซม. เมื่อฝักแก่จะเป็นสีดำและแตกออกเป็น 2 ซีก ภายในฝักมีเมล็ดขนาดเล็ก ลักษณะกลมแบน 20-30 เมล็ด

การใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์สมุนไพร อาหาร และนำมาใช้เป็นไม้ร่มเงาในงานภูมิทัศน์

เงาะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Nephelium lappaceum* L.

วงศ์ SAPINDACEAE

ชื่ออื่นๆ พรวน (ปัตตานี)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีความสูงประมาณ 15-25 ม. ลำต้นจะแตกกิ่งก้านสาขามาก เปลือกสีเทาอมน้ำตาลเข้ม กิ่งเล็กกลมสีน้ำตาลอมแดงคล้ำ มีรอยเหี่ยวละเอียด ทรงพุ่มเป็นรูปครึ่งวงกลมแผ่ออกกว้าง

ใบ เป็นใบรวม มีใบย่อย 2-4 คู่ ก้านใบระหว่างใบย่อยมีขนาดใหญ่ กลม สีน้ำตาลอมแดง ฐานก้านใบหนา รูปร่างใบเป็นรูปโล่ยาวหรือรูปไข่หัวกลับ

ดอก มี 2 ลักษณะ คือ ช่อดอกตัวผู้ เป็นดอกเงาะที่มีดอกตัวผู้ทั้งช่อดอก และอีกลักษณะ คือ ดอกสมบูรณ์เพศ หรือที่เรียกว่าดอกกระเทย เป็นดอกที่มีทั้งเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน

ผล ผลค่อนข้างกลม สีแดง บางพันธุ์สีแดงปนเหลือง ขนาดของผลยาวประมาณ 3.5-8 ซม. กว้างประมาณ 2-5 ซม. ขนสั้นยาวขึ้นกับชนิดพันธุ์

การใช้ประโยชน์ นำมาเป็นอาหารและสามารถนำมาใช้เป็นไม้ให้ร่มเงาในงานภูมิทัศน์

19

จำปาตะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Artocarpus integer*
(Thumb.) Merr.

ชื่อวงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ จำปาตะ (ภาคใต้)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูงประมาณ 20 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาลปนเทา หากเกิดบาดแผลจะมียางสีขาวพุ่งไหลออกมา

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปใบขอบขนาน ปลายใบโค้งแหลม โคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบเรียบ สีเขียว เป็นมันวาว ผิวใบด้านล่างมีขนขนาดเล็กขึ้นปกคลุม ขนาดใบกว้าง 5-10 ซม. ยาว 15-20 ซม.

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุก ทรงกระบอก แทงออกทั่วทั้งลำต้น ดอกย่อยมีขนาดเล็กจำนวนมาก ไม่มีกลีบเลี้ยง ไม่มีกลีบดอก ช่อเพศผู้แบบช่อเชิงลด รูปรีหรือรูปทรงกระบอก ยาว 1.5-5.5 ซม. ก้านช่อยาวถึง 6 ซม. ดอกแยกกัน กลีบรวมรูปหลอด ยาวประมาณ 1 มม. ปลายจัก 2 พู เกสรเพศผู้มี 1 อัน ยาวกว่าหลอดกลีบเล็กน้อย ช่อเพศเมียรูปไข่กลับหรือรูปทรงกระบอก ก้านช่อยาว 1.5-10 ซม. กลีบรวมเชื่อมติดกับดอกข้าง ๆ รังไข่แยกกัน

ผล ออกผลเป็นผลรวม ทรงรียาว ผิวเปลือกมีหนามขนาดเล็กจำนวนมากปกคลุมทั่วทั้งผล ขนาดผลกว้างประมาณ 15-20 ซม. ยาว 30-45 ซม. ผลอ่อนสีเขียวเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองมีกลิ่นหอม

การใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์อาหารและสมุนไพร เมล็ดต้มหรือเผาரசชาติคล้ายถั่ว เนื้อไม้แข็งและทนทาน ใช้ก่อสร้าง ใช้ย้อมผ้าให้สีเหลือง

ชะมวง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Garcinia cowa* Roxb
วงศ์ CLUSIACEAE

ชื่ออื่นๆ หมากโมง(อุดรธานี), กะมวง(ใต้), ส้มมวง(นครศรีธรรมราช), ส้มโมง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางไม่ผลัดใบสามารถสูงได้ถึง 10 เมตร ลำต้นมีผลแตกสะเก็ด ทรงพุ่มเป็นรูปกรวยคว่ำทรงสูง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นสะเก็ด มีน้ำยางสีเหลืองขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

ใบ เป็นใบเดี่ยวเรียงตรงข้ามสลับตั้งฉาก รูปวงรีแกมใบหอกหรือรูปขอบขนาน กว้าง 2-3.5 เซนติเมตร ยาว 7-15 เซนติเมตร ปลายใบป้านหรือแหลมเล็กน้อย ฐานใบสอบแหลม ขอบใบเรียบ เนื้อใบหนาและแข็งเปราะ ก้านใบสีแดงยาว 5-1 เซนติเมตร ผิวใบเป็นมัน ใบอ่อนสีเขียวอ่อนหรือเขียวอมม่วงแดง ใบแก่สีเขียวเข้ม บริเวณปลายกิ่งมักแตกเป็น 1-3 ยอด เส้นใบไม่ชัด แต่ด้านหลังของใบเห็นเส้นกลาง

ดอก ออกดอกตามซอกใบและตามกิ่ง เป็นดอกแบบแยกเพศ ดอกเพศผู้จะออกเป็นกระจุกตามกิ่ง กลีบดอกสีเหลืองนวล ส่วนดอกเพศเมียจะออกเป็นดอกเดี่ยวตามปลายกิ่ง มีเกสรเพศผู้เทียมเรียงอยู่รอบรังไข่

ผล ออกเป็นผลเดี่ยวลักษณะกลมแป้น มีร่องลึกตามแนวยาวผล ผลอ่อนสีเขียวเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ผลสด รูปกลมแป้น ผิวเรียบ ขนาด 5-6 เซนติเมตร เมื่อสุกสีเหลืองแกมส้มหม่น มีร่องตื้นๆ 5-8 ร่อง ด้านบนปลายบวม และมีชั้นกลีบเลี้ยง 4-8 แฉกติดอยู่ เนื้อหนา สีเหลือง มีรสฝาด

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารและสรรพคุณทางยา

ตีนเป็ด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cerbera odollam*

วงศ์ APOCYNACEAE

ชื่ออื่นๆ พญาสัตบรรณ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 35-40 เมตร ต้นอายุน้อยมีเรือนยอดเป็นรูปเจดีย์ทรงแบนเมื่อต้นใหญ่เต็มที่ โคนจะเป็นพุ่มพองขยายใหญ่ ลำต้นมีร่องตามแนวยาวของความสูง เปลือกมีสีเทาอมเหลือง

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงเป็นวงรอบกิ่ง วงละ 5-8 ใบ ก้านใบยาว 1.5-3 ซม. แผ่นใบเหนียวเหมือนหนังคล้ายใบต้นดอกรัก แผ่นใบรูปรีถึงรูปหอก ปลายใบแหลม และมีติ่งเล็กน้อย ขอบ และผิวใบเรียบ

ดอก ออกเป็นดอกช่อ ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง มีก้านดอกหลักยาว 3-8.5 เซนติเมตร ก้านดอกย่อยยาว 1 มม. ดอกมีขนาดเล็ก ที่เป็นกลีบดอกรูปไข่ มีหยักเว้า ขนาด 1-1.9 x 1.5-2.3 มม. สีขาวหรือเหลืองอมเขียว ปลายดอกอาจแหลม และแบบมน

ผล ผลออกเป็นฝัก มีลักษณะกลมยาว สีขาวอมเขียว ออกเป็นคู่ มีผิวฝักเกลี้ยง หย่อนห้อยลงด้านล่าง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-5 ซม. ยาว 30-40 ซม.

ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ประดับ ไม้มงคล และให้ร่มเงา

ตะขบไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Flacourtia jangomas*
(Lour.) Raeusch

วงศ์ FLACOURTIACEAE

ชื่ออื่นๆ ครอบ(ปัตตานี), มะเกว้นควาย(ภาคเหนือ), ตะขบควาย(ภาคกลาง), กือคู้(มลายู ปัตตานี)

ลักษณะทั่วไป มีความสูงได้ประมาณ 5-7 เมตร และอาจสูงได้ถึง 10 เมตร แตกกิ่งก้านแผ่ขนานกับพื้นดิน เปลือกลำต้นเรียบเป็นสีเทา ตามกิ่งอ่อนมีขนนุ่มขึ้นปกคลุม แตกกิ่งก้านสาขาที่เรื้อนยอดของต้น เรื้อนยอดเป็นรูปไข่ทึบ โคนต้นเป็นพุ่มพอง เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลอ่อนอ่อน แตกลอนเป็นแผ่นบางๆ

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับแบบทแยงกัน ลักษณะของใบเป็นรูปไข่แกมขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนหรือข้างหนึ่งมนส่วนอีกข้างหนึ่งแหลม ส่วนขอบใบจักเป็นซี่ฟันเล็ก ๆ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 1.5-3.5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 4.5-9 เซนติเมตร หลังใบด้านบนเป็นสีเขียว

ดอก เป็นดอกเดี่ยวหรือออกเป็นคู่ โดยจะออกบริเวณเหนือซอกใบ ดอกเป็นสีขาว ดอกเป็นแบบแยกเพศ อยู่ต่างต้นกัน ดอกเพศผู้มีกลีบดอก 5 กลีบ และมีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ สีเขียว มีขนทั้งสองด้าน มีเกสรเพศผู้จำนวนมาก ส่วนดอกเพศเมียจะคล้ายกับดอกเพศผู้ มีรังไข่เป็นรูปคนโท เกสรเพศเมียมี 2 พู

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม ลักษณะของผลเป็นลูกกลมๆ ขนาดเท่าลูกพุทรา มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.75-1.5 เซนติเมตร เปลือกผลบาง ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดง ผลมีรสหวาน

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารและสมุนไพร

ตาลโตนด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Borassus flabellifer* (L.)

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ ลูกโตนด ตาลนา

ลักษณะทั่วไป มีลำต้นใหญ่และเนื้อแข็งแรงมาก และเป็นปาล์มที่แยกเพศกันอยู่คนละต้น ลำต้นขนาดประมาณ 30-60 เซนติเมตร มีความสูงของต้นได้ถึง 25-40 เมตร ลำต้นเป็นเสี้ยนสีดำและแข็งมาก **ใบ** ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน ลักษณะค่อนข้างกลมคล้ายพัด มีความกว้างประมาณ 1-1.5 เมตร แผ่นใบหนามีสีเขียว ปลายใบเป็นจักลึกถึงครึ่งแผ่นใบ

ดอก ดอกมีสีขาวอมเหลือง ออกดอกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงระหว่างกาบใบ ดอกเป็นแบบแยกเพศอยู่ต่างต้นกัน ช่อดอกมีดอกอยู่ช่อละ 8-16 ดอก

ผล ผลติดกันเป็นกลุ่มแน่น ลักษณะของผลเป็นทรงกลมหรือเป็นรูปทรงกระบอกสั้น ผลเป็นเส้นใยแข็งเป็นมัน มักมีสีน้ำตาลถึงสีม่วงเข้ม ปลายผลมีสีเหลือง

ประโยชน์ ผลสามารถนำมารับประทานหรือใช้ทำเป็นขนมได้

ทุเรียนบ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibethinus* L.

วงศ์ BOMBACCEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป สูงประมาณ 10-15 เมตร ลำต้นตรง แตกกิ่งก้านจากลำต้นโดยรอบ เรือนยอดทรงกลมหรือทรงเจดีย์ เปลือกสีเทาหรือน้ำตาลแดง

ใบ เป็นใบเดี่ยว เขียวเป็นมัน ใต้ใบเป็นสีน้ำตาล ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ รูปขอบขนาน ก้านใบอวบอ้วน

ดอก เป็นกระจุก สีขาวนวล ห้อยลงตามกิ่ง มีกลิ่นหอม กลีบดอก 4-5 กลีบ

ผล ลักษณะกลมหรือรีเป็นพู ๆ มีหนามสีเขียวหรือเขียวอมเหลืองแข็งเต็มทั่วลูก เนื้อกลิ่นแรง

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหาร

ทุเรียนหมอนทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibthinus murray*

วงศ์ BOMBACCEAE MALVACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ผลยืนต้นขนาดใหญ่ เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในเขตที่มีสภาพอากาศร้อนชื้น สูง 25-50 เมตร

ใบ ใบเรียวยาวแหลม โคนใบแหลม

ดอก ดอกสีเหลือง จำนวนมากถึง 30 ดอก กลีบดอก 3 กลีบ กว้าง 5-7 เซนติเมตร เชื่อมติดกันเป็นรูปประฆัง ดอกจะบานตอนกลางคืน

ผล ทรงผลค่อนข้างยาว ปลายผลแหลม เปลือกมีหนามแหลม ระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไป

สรรพคุณ รสขม เย็นเฟื่อน สรรพคุณ แก้ไข้ แก้ดีซ่าน ขับพยาธิ และทำให้หนองแห้ง

ประโยชน์ ผลรับประทานสด

ทุเรียนก้านยาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibethinus murray*

วงศ์ BOMBACCEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้น มีทรงพุ่มสูง โปรง ลำต้นมีลักษณะกลม เป็นไม้เนื้อแข็ง มีเปลือกแข็งขรุขระจะลอกหลุดออก มีสีเทา

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามกัน ใบมีลักษณะรูปไข่ ปลายเรียวแหลม ผิวใบเรียบลื่น ใบด้านบนมีสีเขียว มีนวล ใบด้านล่างมีสีน้ำตาล

ดอก ออกดอกเป็นช่อ มีลักษณะรูปทรงระฆัง กลีบดอกมีสีขาว มีกลิ่นหอม มีก้านดอกยาว ดอกจะออกบนลำต้นและบนกิ่ง

ผล เป็นผลเดี่ยว ผลมีขนาดใหญ่ มีก้านยาวชี้แข็ง ผลมีลักษณะทรงกลม ยาวรี ผิวเปลือกหนาแข็ง มีหนามแหลมยาว ผลอ่อนมีสีเขียว ผลสุกมีสีน้ำตาลปนเขียว มีเนื้อสีเหลือง แยกอยู่เป็นพู มีเมล็ดใหญ่สีน้ำตาล อยู่ในเนื้อ เนื้อนุ่มละเอียด มีรสชาติหวานมัน กลมกล่อมอร่อยมาก มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

ประโยชน์ อาหาร สมุนไพร

เทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Azadirachta excels*
(Jack) Jacobs.

วงศ์ MELIACEAE

ชื่ออื่นๆ เทียม สะเดาช้าง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 30 เมตร เป็นไม้ผลัดใบ เปลือกลำต้นสีน้ำตาลเทา มีรอยรอยแตกเป็นแผ่นเล็กๆ

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายใบคู่ ก้านใบหลักเรียงเวียนสลับ ใบย่อยเรียงแบบสลับ 7-12 คู่ ใบรูปไข่ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเบี้ยว ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ขนาดกว้างประมาณ 3-4.5 ซม. ยาว 7-15 ซม. ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมัน

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบแยกแขนง ออกตามซอกใบที่ปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 10-15 ซม. ดอกย่อยมีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ สีขาวอมเขียว มีกลิ่นหอม

ผล ออกผลเป็นช่อ ผลย่อยทรงรี กว้าง 1-2 ซม. ยาว 1.5-3 ซม. เปลือกหนา ผลอ่อนสีเขียวเข้มเป็นมัน เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่ 1 เมล็ด

ประโยชน์ เป็นอาหาร ยอดอ่อนนำมาลวกจิ้มกินกับน้ำพริก หรือทานสดเป็นผักเคียงสมุนไพร นำมาใช้เป็นไม้ร่มเงาในงานภูมิทัศน์

เนียง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Archidendron jiringa*

วงศ์ LUGUMINOSAE-MIMOSOIDEAE

ชื่ออื่นๆ ขางแดง,ชะเนียง,พะเนียง,ลูกเนียง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงได้ประมาณ 10-15 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาล

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก 2 ชั้น ออกเรียงตรงกันข้าม แต่ละก้านมีใบย่อย 2-4 คู่ ใบย่อยปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ สีเขียวเข้ม

ดอก ออกดอกเป็นช่อ มีดอกย่อยขนาดเล็ก 3-6 ดอก มีกลีบดอก 5 กลีบ สีขาว ฐานดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด

ผล ออกผลเป็นฝักแบนม้วนเป็นเกลียว คล้ายรูปเกือกม้า ผิวเปลือกสีน้ำตาลเข้ม ภายในฝักมีเมล็ดขนาดใหญ่ มีกลิ่นฉุนประมาณ 45 ซม.

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหาร เป็นไม้ประดับ

ปาล์มน้ำมัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Elaeis guineensis* L.

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ มะพร้าวลิง มะพร้าวหัวลิง หมากมัน

ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้น ลำต้นสูงประมาณ

10-15 เมตร เส้นรอบวงประมาณ 170-180

เซนติเมตร ลำต้นสีน้ำตาล ผิวลำต้นขรุขระ

ใบ ใบประกอบแบบขนนก การเรียงตัว

ของเส้นใบขนานตามความยาวใบ ใบรูปแถบ

ปลายใบเรียวแหลม โคนใบรูปลิ้ม ขอบใบจักซี่

ฟันเลื่อย ใบเรียงแบบเรียงสลับ ด้านบนแผ่นใบ

มีขนหยาบแข็ง ใบด้านบนสีเขียวเข้ม ท้องใบสี

เขียวเข้ม ใบอ่อนสีเขียว ใบแก่สีเขียวเข้ม ใบ

กว้างประมาณ 4-6 เซนติเมตร ยาวประมาณ

100-120 เซนติเมตร

ดอก ดอกช่อเชิงลดมีกาบ กลีบดอกในตา

ดอกเรียงจรดกัน ดอกสมมาตรตามรัศมี วง

กลีบดอกเชื่อมติดกันรูปดอกเข็ม กลีบดอกสี

ขาว กลีบดอก 6 กลีบ เกสรตัวผู้ 6 อัน เกสร

ตัวเมีย 3 อัน

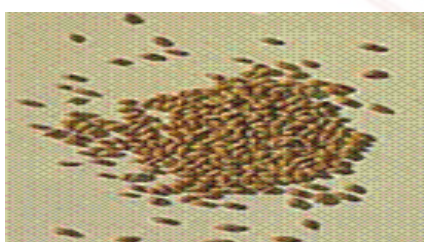
ผล ผลสด ผลเมล็ดแข็ง ผลอ่อนสีดำ ผล

สุกสีแดง ผลแก่สีส้มแดง ผลกว้างประมาณ

1.5-2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2-5 เซนติเมตร

ประโยชน์ ใช้เป็นไม้เศรษฐกิจ เป็น

อาหารและนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์

ไผ่ตง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrocalamus strictus* (Roxb.) Ness.

วงศ์ POACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไผ่ประเภทเหง้ามีกอนขนาดใหญ่ สูง 20-30 เมตร ลำตรงอัดกันเป็นกอค่อนข้างแน่น ปลายลำโค้งถึงห้อยลง เส้นผ่านศูนย์กลางลำ 10-20 เซนติเมตร ปล้องยาว 20-50 เซนติเมตร เนื้อลำหนา 1-3.5 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นรูปแถบแกมรูปใบหอกมีขนาด กว้าง 1.5-4.5 เซนติเมตร ยาว 15-30 เซนติเมตร

ดอก ช่อดอกย่อยเทียมยาว 5-9 มิลลิเมตร กลูม 1-2 อัน ดอกย่อยสมบูรณ์ 4-5 ดอก ปลายช่อดอกย่อยมีดอกที่พัฒนาไม่เต็มที่ 1 ดอก เกสรตัวผู้ 6 อัน ก้านเกสรเพศผู้แยกอิสระ ยอดเกสรเพศเมีย 1 อัน

ผล

การใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์อาหาร ลำใช้ก่อสร้าง ทำเฟอร์นิเจอร์และเครื่องจักสาน และนิยมนำหน่อมาบริโภค

มะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tamarindus indica* L.

วงศ์ LEGUMINOSAE-CAESALPINIACEAE

ชื่ออื่นๆ ขาม (ภาคใต้), ตะลูป (โคราช), ม่วงโคล้ง (กาญจนบุรี)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูง 15-20 เมตร เป็นไม้ผลัดใบ เปลือกลำต้นสีน้ำตาล ผิวขรุขระ

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายใบคู่ เรียงสลับ มีใบย่อย 18-20 คู่ ใบย่อยรูปขอบขนาน ปลายใบเป็นติ่งหนาม โคนใบเบี้ยว ขอบใบเรียบ ยาว 20-30 มิลลิเมตร กว้าง 5-10 มิลลิเมตร

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุก ออกตามปลายกิ่งหรือลำต้น มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ สีเหลือง มีกลีบดอก 3 กลีบ สีส้ม ช่อดอกยาว 5-6 ซม. เมื่อดอกบานเต็มที่จะมีขนาดกว้างประมาณ 1.5 ซม.

ผล ผลเป็นฝัก ลักษณะโค้งงอ ผลอ่อนสีเขียว เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม สามารถยาวได้ถึง 15 ซม. กว้าง 2 ซม. มีเมล็ดภายใน มีลักษณะแข็งสีดำเป็นมันวาว จำนวนไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับขนาดของฝัก

การใช้ประโยชน์ เป็นอาหาร เป็นสมุนไพร ใช้เป็นไม้ประดับ

มะเดื่อปล้อง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ficus hispida* L.f.

วงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ เตื่อปล้อง (นครศรีธรรมราช, สระบุรี, ภาคเหนือ); เตื่อป่อง (กรุงเทพฯ); เตื่อสาย (เชียงใหม่); ตะเอน่า (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน); มะเดื่อปล้อง (ภาคกลาง); เอาแห่น (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน); ฮะกอสะเนีย (มาเลย์-นราธิวาส)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบขนาด เล็กถึงขนาดกลางหรือใหญ่ มีความสูงของต้นได้ ประมาณ 10 เมตร และอาจสูงได้ถึง 12 เมตร ลำต้นตั้งตรง

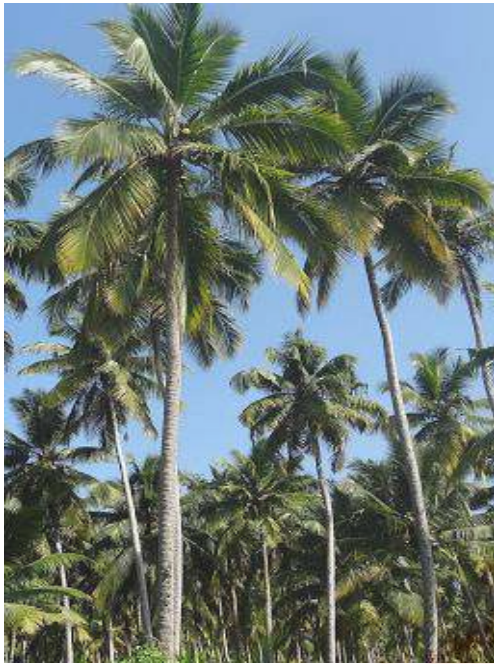
ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ใบมีขนาดกว้าง ประมาณ 5-13 ซม. และยาวประมาณ 11-28 ซม. ผิวใบด้านบนมีขนสากคายมือ เส้นใบข้าง โค้ง 5-9 คู่

ดอก ดอกเป็นช่อ ออกตามลำต้นและกิ่ง และอาจพบออกตามโคนต้นหรือตามกิ่งที่ห้อย ลงไม่มีใบ ดอกอ่อนเป็นสีเขียว ส่วนดอกแก่เป็น สีเหลือง

ผล ผลรูปทรงกลมออกแป้น รูปลูกข้าง แคบที่ฐาน ก้นผลมีรอยบุ๋ม มีเส้นสัน 7-9 เส้น มีขนอ่อนนุ่ม และมีเกล็ดปกคลุม ผลติดเป็น กลุ่มแน่นประมาณ 10-15 ผล ผลสดเป็นสีเขียว เมื่อสุกเป็นสีเหลืองภายในมีเมล็ดขนาดเล็ก จำนวนมาก

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหาร

มะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cocos nucifera* Linn.

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ หมากอูน, ดุง

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้น สูง 20-30 เมตร ลำต้นกลม ตั้งตรง ไม่แตกกิ่งก้าน เปลือกต้นแข็ง สีเทา ขรุขระ มีรอยแผล

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงเวียน รูปพัดจีบ กว้าง 3.5- ซม. ยาว 80-120 ซม. โคนใบและปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบสีเขียวแก่เป็นมัน โคนก้านใบใหญ่แผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น

ดอก ออกเป็นช่อแขนงตามซอกใบ ดอกเล็ก กลีบดอกที่ลดรูปมี 4-6 อัน ในช่อหนึ่งมีทั้งดอกเพศผู้และเพศเมีย ดอกเพศผู้อยู่ปลายช่อ ดอกเพศเมียอยู่บริเวณโคนช่อดอก ไม่มีก้านดอก

ผล รูปทรงกลมหรือรี ผิวเรียบ ผลอ่อนสีเขียวพอแก่เป็นสีน้ำตาล เปลือกชั้นกลางเป็นเส้นใยนุ่ม ชั้นในแข็งเป็นกะลา ชั้นต่อไปเป็นเนื้อผลสีขาวนุ่ม ข้างในมีน้ำใส

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหาร ไม้ประดับในงานภูมิทัศน์ ยอดมะพร้าวใช้แกง เนื้ออ่อนรับประทานได้ เนื้อแก่คั้นเป็นน้ำกะทิใช้ปรุงอาหาร ทำขนม

มะม่วงเบา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mangifera indica* L.

วงศ์ ANACARDIACEAE

ชื่ออื่นๆ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขาออกรอบต้น เปลือกลำต้นหนา สีน้ำตาล ผิวขรุขระเป็นร่องตามแนวยาวของลำต้น

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว รูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่น กว้าง 7-10 ซม. ยาว 10-20 ซม. แผ่นใบหนา สีเขียวเป็นมันวาว

ดอก ออกดอกเป็นช่อแยกแขนง มีดอกย่อยขนาดเล็ก 15-20 ดอก กลีบดอกมี 5 กลีบ สีเหลืองนวล มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้ 5 อัน เกสรตัวเมีย ออกผลเป็นช่อ ลักษณะผลขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีรสหวานฉ่ำน้ำ

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารผลกินสด

มะม่วงหิมพานต์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Anacardium nut*

วงศ์ ANACARDIACEAE

ชื่ออื่นๆ มะม่วงสีโท, มะม่วงกาสอ, ยาร่วง, กาหยี

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สามารถสูงได้ถึง 12 เมตร ผิวเปลือกลำต้นสีน้ำตาลเทา เนื้อเป็นไม้เนื้อแข็ง

ใบ เป็นใบเดี่ยวมีสีเขียวเข้ม ออกเรียงเวียน ใบรูปไข่ ปลายใบกลมมน โคนใบแหลม ขอบใบเรียบ ขนาดกว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-20 ซม. แผ่นใบสีเขียวเป็นมันวาว มีกลิ่นหอม

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุก ดอกย่อยมีขนาดเล็ก กลีบดอกสีขาวชุ่นและจะเปลี่ยนสีชมพู แต่ละดอกมีกลีบ 5 กลีบ กลีบดอกเรียวยาวปลายแหลม ช่อดอกสีแดงอมม่วง หรือสีครีม มีกลิ่นหอมเย็น ช่อดอกยาว 15-20 ซม. ดอกย่อยมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. เกสรเพศผู้มี 8-10 อัน มีหนึ่งอันที่ยาวกว่าอันอื่น

ผล ออกผลเป็นช่อ ลักษณะคล้ายผลชมพู เนื้อผลฉ่ำน้ำ ผลอ่อนมีสีเขียวเมื่อผลสุกจะเปลี่ยนเป็นสีแดงสด มีรสหวาน ที่ท้ายผลจะมีเมล็ดห้อยติดอยู่ ผลละ 1 เมล็ด เมื่อแก่ฐานรองดอกจะขยายใหญ่ขึ้นคล้ายผลชมพู ยาว 6-7 ซม. สีเหลืองอมชมพู เมื่อแก่จัดสีแดงและมีกลิ่นหอม ผลติดอยู่ที่ส่วนปลายของฐานรองดอก ผลคล้ายรูปไต ยาว 2.5-3.0 ซม. มีเปลือกแข็งสีน้ำตาลอมเทาหุ้ม

ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารยอดอ่อนใช้เป็นผักเคียงกินกับขนมจีน หรือแกงทั่วไป ผลสุกสามารถกินได้ เมล็ดนำไปคั่วให้สุกกินได้, สมุนไพร

มะยม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phyllanthus acidus* Linn.

วงศ์ PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่นๆ หมักยม หมากยม (ตะวันออกเฉียงเหนือ)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงกลาง มีความสูงประมาณ 3-10 เมตร ลำต้นมีลักษณะค่อนข้างกลม ผิวเรียบ เป็นลูกคลื่นเล็กน้อย ลำต้นแตกกิ่งตั้งแต่ระดับล่างของลำต้น กิ่งค่อนข้างเปราะ

ใบ เป็นใบประกอบ แตงออกตามกิ่ง มีก้านใบยาว 20-30 ซม. แต่ละก้านใบมีใบออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ใบมีสีเขียว แผ่นใบเรียบ ใบเป็นรูปไข่ค่อนข้างเบี้ยว ฐานใบค่อนข้างกลม ปลายใบแหลม กว้างประมาณ 2-4 ซม. ยาวประมาณ 4-8 ซม.

ดอก ออกเป็นช่อ แตงออกตามกิ่ง และลำต้น มักแทงช่อดอกบริเวณด้านล่างของใบ เป็นดอกเพศผู้ และดอกเพศเมียในต้นเดียวกัน มีก้านดอกยาว 1-2 มม. กลีบดอกมีรูปร่างคล้ายไต มีสีเขียว

ผล มีลักษณะเป็นพวงวนรอบผลประมาณ 6-8 พู ผลค่อนข้างกลมแบน ผลกว้างประมาณ 1-3 ซม. มีขั้วผลสั้นประมาณ 0.5 ซม. ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเหลืองอมเขียวเล็กน้อย

ประโยชน์ อาหาร ผลอ่อนมีรสเปรี้ยวใช้เป็น ส่วนประกอบในอาหารประเภทยำ นำมาประดับเป็นไม้ประดับในงานภูมิทัศน์

มังคุด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Garcinia mangostana* L.

วงศ์ CLUSIACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้น สูง 10 - 12 เมตร แตกกิ่งก้านตั้งแต่โคนต้น เป็นพุ่มหนาแน่น กิ่งอ่อนเป็นเหลี่ยมมน ทุกส่วนมียางสีเหลือง

ใบ ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปไข่ หรือรูปวงรีแกมขอบขนาน กว้าง 6 - 11 ซม. ยาว 15 - 25 ซม. เนื้อใบหนา และค่อนข้างเหนียว คล้ายหนัง หลังใบสีเขียวเข้ม เป็นมัน ท้องใบสีอ่อน ขอบใบเรียบ ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมันลื่น

ดอก ดอกเดี่ยวหรือเป็นคู่ ออกที่ซอกใบ ใกล้ปลายกิ่ง สมบูรณ์เพศ หรือแยกเพศ กลีบเลี้ยงสีเขียวอมเหลือง กลีบดอกสีแดง ฉ่ำน้ำ มี 4 กลีบ กลีบดอกสีแดงหนา 5 กลีบ เกสรเพศผู้สีเหลือง เป็นกระจุกใจกลางดอก

ผล มังคุดมีผลทรงกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.2-7 เซนติเมตร เปลือกมังคุดหนา ประมาณ 0.7-1.0 เซนติเมตร ผลอ่อนมีสีเขียวอมเหลือง และเปลี่ยนเป็นสีเขียว เขียวเข้ม เขียวอมม่วง สีม่วง และสีดำเมื่อสุกจัด มีรสหวาน

การใช้ประโยชน์ รับประทานผลสด

ยางนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dipterocarpus alatus*

วงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ชื่ออื่นๆ ยางกุ้ง (เลย), ยางควาย (หนองคาย) ยางขาว ยางแม่น้ำ ยางหยวก (ภาคเหนือ)/ ยางกุ้ง (เลย)/ ยางควาย (หนองคาย)/ ยางตั้ง ชันนา (ชุมพร)/ ยางใต้ ยางเนิน (จันทบุรี)/ กาติล (เขมร-ปราจีนบุรี)/ ชะยาง (นครราชสีมา)/ จะเตี้ยล (เขมร)/ จ้อง (กะเหรี่ยง)/ ทองหลัก (ละว้า)/ ราลอย (สุรินทร์) / ลอย (นครพนม)

ลักษณะทั่วไป โคนต้นมักเป็นพูพอน ลำต้นมีลักษณะเปลาตรง เปลือกต้นเกลี้ยงเป็นสีออกเทาอ่อน หลุดลอกออกเป็นชั้นกลม ๆ เนื้อไม้เป็นสีน้ำตาลแดง ต้นสูงได้ถึง 40 ม. ลำต้นเปลาตรง เปลือกค่อนข้างเรียบ สีเทาปนขาว หลุดลอกออกเป็นชั้นกลมๆ เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ทึบ ตามกิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขน และมีรอยแผลใบเห็นชัด

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปไข่แกมรูปขอบขนาน กว้าง 8-35 ซม. ยาว 20-35 ซม. ใบมีขนปกคลุม ใบด้านท้องใบมีขนรูปดาวสั้นๆ เนื้อใบหนาและเหนียว ย่นเป็นลอน โคนใบมนกว้าง ปลายใบสอบทู่ ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบอ่อนมีขนสีเทา ใบแก่เกลี้ยงหรือเกือบเกลี้ยง ก้านใบยาว 3-4 ซม. มีขนประปราย มีหูใบขนาดใหญ่

ดอก ออกดอกรวมกันเป็นช่อสั้นๆ แบบช่อกระจจะ ตามง่ามใบตอนปลายกิ่ง ดอกมีขนาดประมาณ 4 เซนติเมตร เป็นสีชมพูอ่อน มีช่อละ 4-5 ดอก ดอกขนาดใหญ่เรียงตัวหลวม ๆ เป็นช่อห้อยลง

ผล ผลเป็นผลแห้ง ลักษณะของผลเป็นรูปกระสวย มีหลอดกลีบเลี้ยงหุ้มขนมิด ยาวประมาณ 2-2.5 เซนติเมตร มีปีกขนาดใหญ่ที่พัฒนามาจากกลีบเลี้ยง 2 อัน มีสีแดงอมชมพู

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับตามสองฝั่งถนน เพื่อความสวยงามให้ร่มเงา

ยางพารา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hevea brasiliensis*

วงศ์ EUPHORBIACEAE

ชื่ออื่นๆ ยางกุ้ง (เลย), ยางควาย (หนองคาย)

ลักษณะทั่วไป ลำต้นจะโตแล้วค่อยเล็กลงตามความสูง ลำต้นอีกชนิดหนึ่งคือ ลำต้นรูปทรงกระบอก (cylinder) เป็นลำต้นที่เกิดจากการปลุกด้วยต้นติดตา

ใบ ใบยางพาราจัดเป็นใบประกอบ แบบ palmate ในใบประกอบชุดหนึ่งของยางพารามี 3 ใบย่อย ใบย่อยแต่ละใบจะมีก้านใบย่อยมีความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 0.5-2.5 ซม. แตกออกตรงส่วนปลายของ

ดอก เป็นช่อสั้น ๆ ตรงฐานของกลุ่มใบใหม่ ช่อดอกของยางพาราเป็นแบบ compound raceme หรือ panicle แยกเพศอยู่บนต้นเดียวกัน ดอกเพศผู้สีเหลือง กลีบรวมรูปประฆัง ปลายแยกเป็น 5 กลีบ เกสรเพศผู้เชื่อมติดกัน อับเรณู 10 อัน ดอกเพศเมียมีฐานดอกสีเขียว ยอดเกสรเพศเมียแยกเป็น 3 แฉก

ผล ผลมีเปลือกผล และผลชั้นกลางบางนึ่ง ส่วนผลชั้นใน แข็งหนา เมื่อผลสุกผลชั้นในจะแตกออกเป็น 6 ส่วนแล้ว เส้นผ่านศูนย์กลาง 3-5 ซม. เมล็ดรูปไข่ เส้นผ่านศูนย์กลาง 2.0-3.5 ซม.

การใช้ประโยชน์ เปลือก ให้น้ำยาง ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์และอื่นๆ เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือน ใบ ต้มกับด่างให้เหลือแต่เส้นใบ ใช้ทำดอกไม้ประดับและของชำร่วย

ยอบ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Morinda citrifolia* L.

วงศ์ RUBIACEAE

ชื่ออื่นๆ มะตำเสื่อ (คนเมือง)/ มะตาเสื่อ ยอบ้าน (ภาคเหนือ)/ แยมใหญ่ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน)/ ยอบ้าน (ภาคกลาง)/ โนนี (ฮาวาย)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูง 2-6 เมตร ไม้ผลัดใบ ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด เปลือกลำต้นสีน้ำตาลอ่อน เปลือกต้นเรียบ กิ่งก้านเป็นเหลี่ยม

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้ามสลับตั้งฉาก ใบรูปใบรี ปลายใบหู่ โคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่น ยาว 25 ซม. กว้าง 11.5 ซม. สีเขียวเป็นมันวาว มีเส้นใบข้างละ 6-8 เส้น

ดอก ออกเป็นช่อตรงซอกใบ เป็นช่อกระจุกแน่น ฐานรองดอกอัดกันแน่นเป็นทรงกลม กลีบดอกสีขาว มี 5 กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 1.1 ซม.

ผล เป็นแบบผลรวม ทรงรี จะมีรอยตุ่มเล็กๆ ทั่วทั้งผล เกิดจากดอกที่ออกเป็นช่อ เมื่อได้รับการผสมดอกเหล่านั้นจะหลุดไปและทิ้งรอยของช่อดอกไว้ ทำให้ผลมีรอยตะปุ่มตะป่ำทั่วทั้งผล เมื่อสุกผลจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อน และส่งกลิ่นฉุน

สรรพคุณ ช่่วงบำรุงผิวพรรณ หนั่งศิรัษะ และเส้นผม น้ำลูกยอช่่วงป้องกันโรคมุมิแพ้

การใช้ประโยชน์ ลูกอ่อนใช้ตำส้มตำ ใบอ่อนนำมาลวกจิ้มกินกับน้ำพริก

ราชพฤกษ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cassia Fistula*

วงศ์ FABACEAE

ชื่ออื่นๆ ชัยพฤกษ์ (ภาคกลาง)

ลักษณะทั่วไป เป็นพรรณไม้ขนาดกลาง มีลำต้นสีน้ำตาลแกมเทาเกลี้ยง มักขึ้นทั่วไปตามป่าผลัดใบหรือในดินที่มีการถ่ายเทน้ำดี

ใบ ลักษณะของใบออกเป็นช่อ ใบสีเขียวเป็นมัน ช่อหนึ่งยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร และมีใบย่อยเป็นไข่หรือรูปป้อมๆ

ดอก ออกดอกเป็นช่อ ยาวประมาณ 20-45 เซนติเมตร มีกลีบรองดอกรูปขอบขนาน มีความยาวประมาณ 1 เซนติเมตร กลีบมี 5 กลีบ หลุดร่วงได้ง่าย และกลีบดอกยาวกว่ากลีบรองดอกประมาณ 2-3 เท่า และมีกลีบรูปไข่จำนวน 5 กลีบ

ผล ผลมีลักษณะเป็นฝักรูปทรงกระบอกเกลี้ยง ๆ ฝักยาวประมาณ 20-60 เซนติเมตร และวัดเส้นผ่านศูนย์กลางได้ราว 2-2.5 เซนติเมตร ฝักอ่อนจะมีสีเขียว ส่วนฝักแก่จัดจะมีสีดำ

สรรพคุณ ช่วยบำรุงโลหิตในร่างกาย
การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกไว้เป็นต้นไม้ประดับ

ละมุด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Manilkara zapota*

วงศ์ SAPOTACEAE

ชื่ออื่นๆ ละมุดฝรั่ง (ทั่วไป)/ ชวานิลอ(ปัตตานี, มลายู ยะลา)

ลักษณะทั่วไป เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลาง พุ่มทึบ มีกิ่งก้านแตกออกเป็นชั้นๆ รอบๆ ลำต้น สูงได้ถึง 30 ม. ทรงพุ่มกลม แน่นทึบ เปลือกต้นสีน้ำตาลอมเทา แตกกิ่งก้านเป็นชั้นรอบลำต้น ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาว

ใบ ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับ รูปรีถึงรูปรีแกมรูปขอบขนาน รูปไข่แกมรูปรี หรือรูปรีแกมรูปใบหอก กว้าง 2.0-5.5 ซม. ยาว 6.0-14.5 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบสอบ แผ่นใบหนาสีเขียวเข้มเป็นมัน ท้องใบมีสีน้ำตาลอมเขียว

ดอก ดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกบานมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. ดอกห้อยลง แต่ละดอกมีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกอย่างละ 6 – 7 กลีบ สีขาวนวล

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปไข่ หรือมีปลายแหลม ผิวมีสีน้ำตาล ผลดิบจะมียางสีขาวคล้ายน้ำนม มี 2 – 6 เมล็ด

การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นอาหาร นิยมรับประทานเป็นผลไม้สด

ลองกอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Aglaia dookoo* Griff.

วงศ์ MELIACEAE

ชื่ออื่นๆ ลังสาตเขา

ลักษณะทั่วไป ในส่วนของลำต้นไม่กลมนัก ผิวเปลือกค่อนข้างหยาบ ไม่เรียบ แตกกิ่งแขนงภายในเป็นทรงพุ่มไม่กลมตรง

ใบ เป็นใบรวมมี 5-9 ใบย่อย ใบกว้างประมาณ 2-6 นิ้วและยาวประมาณ 4-8 นิ้ว และมีก้านใบย่อย ใบแก่มีสีเขียวเข้ม ดำเป็นมัน และมีรอยหยักเป็นคลื่นหนากว่าใบของกลางสาต

ดอก ตาดอกมีลักษณะเป็นตุ่มแข็ง มีสีน้ำตาลอมเขียว มีความยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร

ผล ออกผลเป็นช่อแน่นติดกับก้านช่อ ลักษณะของผลมีทั้งทรงกลมและทรงยาวรี ซึ่งการที่มีผลในช่อแน่นอาจทำให้รูปทรงของผลแตกต่างกันออกไป ส่วนลักษณะของเปลือกจะหนากว่ากลางสาตอยู่มาก เนื้อในผลมีรสหวานหอม

การใช้ประโยชน์ นิยมรับประทานเป็นผลไม้สด

หว้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Syzygium cumini*

วงศ์ MYRTACEAE

ชื่ออื่นๆ หว้าขี้แพะ ลูกหว้า

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้นสูง 10 - 25 เมตร มีรูปร่างทรงพุ่มเป็นกระบอกลำต้นเหนือดิน ผิวเรียบสีเขียวเมื่อเป็นต้นอ่อน ไม่มีน้ำยาง

ใบ เป็นใบเดี่ยว สีน้ำตาลแดง ใบแก่สีเขียว กว้าง 4-9 เซนติเมตร ยาว 9-15 เซนติเมตร ปลายแหลม โคนมน ผิวใบเป็นมัน มีต่อมน้ำมันกระจายอยู่ทั่วไป

ดอก สีขาวหรือสีเหลืองอ่อนออกเป็นช่อที่ซอกใบหรือปลายยอด แกนช่อยาว 4.5-10.0 ซม. ฐานรองดอกรูปกรวย ขนาด 0.2-0.5 ซม. กลีบเลี้ยง 4 กลีบ กลีบดอก 4 กลีบ รูปกลมมน เกสรผู้จำนวนมากออกดอกตลอดปี ระยะเวลาของการติดดอก ธันวาคม-มิถุนายน

ผล มีลักษณะคล้ายรูปไข่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.8 เซนติเมตร ยาว 1.5 - 3 เซนติเมตร เป็นผลกลุ่มชนิดมีเนื้อ เมื่อแก่จัดจะมีสีม่วง ระยะเวลาของการติดผล มกราคม-มิถุนายน

การใช้ประโยชน์ นิยมรับประทานเป็นผลไม้

มะละกอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Carica papaya* L.

วงศ์ CARICACEAE

ชื่ออื่นๆ หมักหุ้ง, กั้วยลา, มะก้วยเทศ, ลอกอ
ลักษณะทั่วไป เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาล
 ออกขาว ลำต้นตรง ไม่มีแกน แตกกิ่งก้านน้อย
 มีรอยแผลใบชัดเจน มียางขาวข้น ไม้ล้มลุกอายุ
 หลายปีขนาดใหญ่ อายุหลายปี สูง 2-8 ม.

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับรอบต้น
 หนาแน่นที่ปลายยอด ใบรูปฝ่ามือ ขนาด 80-
 120 ซม. ขอบใบเว้าเป็นแฉกลึกถึงแกนก้าน
 ก้านใบเป็นหลอด กลมกลวงยาว 25-100 ซม.

ดอก ช่อสีขาวนวล มีกลิ่นหอม ออกที่ซอก
 ใบ มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศและดอกแยกเพศ
 ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อ ก้านช่อดอกยาว กลีบ
 ดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดยาว 1.5-2.5 ซม.
 ปลายแยกเป็น 5 กลีบ เมื่อบานเส้นผ่าน
 ศูนย์กลาง 1.5-2.5 ซม. เกสรเพศผู้มี 10 อัน
 ดอกเพศเมียและดอกสมบูรณ์เพศออกเดี่ยว
 หรือ 2-3 ดอก กลีบดอก 5 กลีบ ดอกมีขนาด
 ใหญ่กว่าดอกเพศผู้

ผล รูปกระสวย ผิวเรียบ เปลือกบาง มี
 ยางสีขาว ผลสดสีเขียวเข้ม พอสุกเปลี่ยนเป็นสี
 ส้ม รับประทานได้ มีเมล็ดมาก เมล็ดกลม สีดำ
 มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาวใส

ประโยชน์ นำมาใช้ประกอบอาหารและ
 รับประทานผลสุก

หมากสง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Areca catechu*

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ หมากเมีย

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นจำพวกปาล์ม มีความสูงของต้นประมาณ 10-15 เมตร ลำต้นตั้งตรง เป็นต้นเดี่ยวไม่แตกกิ่งก้าน ลักษณะของลำต้นเป็นรูปทรงกระบอก

ใบ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงเวียนหนาแน่นที่ปลายยอด ก้านใบรวมยาวได้ประมาณ 130-200 เซนติเมตร ลักษณะของใบย่อยรูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบเรียวแคบ ใบอ่อนมีรอยแยก ใบยาว 1.5 - 2 เมตร ลักษณะเหมือนใบมะพร้าว มีใบดก แต่มีความบอบบาง ก้านใบและส่วนใบไม่นิยมใช้ประโยชน์ ส่วนของกาบใบ เรียกว่า กาบปูเล มีความหนา

ดอก ออกตามซอกโคนก้านใบหรือกาบนอก ดอกออกรวมกันเป็นช่อขนาดใหญ่ ประกอบไปด้วยโคนจั่นยึดติดอยู่ที่ข้อของลำต้น ก้านช่อดอกเป็นเส้นยาวแตกออกโดยรอบแกนกลาง มีกลีบหุ้มช่อขนาดใหญ่

ผล ผลออกเป็นทะลาย ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม รูปกลมรี รูปไข่ รูปไข่ปลายแหลม หรือเป็นรูปกระสวยขนาดเล็ก มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางด้านกว้างประมาณ 1 - 2 นิ้ว ด้านยาวประมาณ 1.5-2.5 นิ้ว เปลือกนอกเป็นเส้นใย ผิวของผลเมื่ออ่อนสีเขียว เมื่อแก่แล้วออกสีส้มแดง

การใช้ประโยชน์ ส่วนยอดอ่อนของลำต้นสามารถนำมารับประทานเป็นอาหารจำพวกผัก

หมากเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dyopsis lutescens*

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป มีลำต้นเพร่า ทรงกลม และตั้งตรง ลำต้นแตกหน่อเป็นกอใหม่รอบต้นแม่

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก กาบใบหุ้มลำต้น มีสีเหลืองอมส้ม เรียงเยื้องกันตามความสูง ใบมีทางใบยาว 1.5-2 เมตร ทางใบมีสีเขียวอ่อนหรือสีเขียวอมเหลือง

ดอก ออกดอกเป็นช่อเหมือนกับช่อดอกของปาล์มทั่วไป ก้านช่อดอกยาวประมาณ 60-100 เซนติเมตร ปลายช่อแตกแขนงเป็นช่อย่อย บนช่อแขนงประกอบด้วยดอกย่อยจำนวนมาก ดอกย่อยแต่ละดอกมีสีขาว

ผล ติดผลเป็นช่อ แต่ละผลมีรูปกลมรี ขนาดประมาณ 1-1.5 เซนติเมตร ผลดิบมีสีเขียว เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมส้ม และสุกจัดเปลี่ยนเป็นสีม่วงอมดำ แต่ละผลมีเมล็ด 1 เมล็ด

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกทั้งในแปลงจัดสวน การด้านภูมิทัศน์

หูกวาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Terminalia catappa*

วงศ์ **ARECACEAE**

ชื่ออื่นๆ ตาปิง หลุมปัง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลาง ที่มีความสูงของต้นประมาณ 10-15 เมตร บางครั้งอาจสูงได้ถึง 30-35 เมตร มีเปลือกเรียบ กิ่งแตกรอบลำต้นตามแนวนอนเป็นชั้น ๆ คล้ายฉัตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงเวียนสลับกัน เป็นกระจุกหนาแน่นบริเวณปลายกิ่ง ลักษณะของใบเป็นรูปไข่กลับ ปลายใบแหลมเป็นติ่งสั้น ๆ โคนใบสอบแคบ เว้า

ดอก ออกดอกเป็นช่อยาวแบบติดดอกสลับ โดยจะออกตามซอกใบ ลักษณะเป็นแท่งยาวประมาณ 8-12 เซนติเมตร มีดอกย่อยเป็นสีขาวหรือสีเหลืองอ่อน ดอกมีขนาดเล็กและไม่มีกลิ่นหอม ออกดอกช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน

ผล เป็นผลเดี่ยวในแต่ละผลมีเมล็ด 1 เมล็ด ลักษณะของผลเป็นรูปทรงรีค่อนข้างแบนเล็กน้อย ผลแข็ง คล้ายเมล็ดแอลมอนต์ มีขนาดกว้างประมาณ 2-5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 3-7 เซนติเมตร มีสีเขียว เมื่อแห้งมีสีดำคล้ำ

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ประดับ

ส้มโอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus maxima* (Burm.f.)

วงศ์ RUTACEAE

ชื่ออื่นๆ - โกร้ยตะลอง (ภาษาเขมร) มะขุน (เหนือ) มะโอ (เหนือ) ลีมาบาลี (มลายู ยะลา) และ สังกู (กะเหรี่ยง มลายู)

ลักษณะทั่วไป ลำต้นส้มโอ มีลักษณะค่อนข้างเป็นเหลี่ยม และมีรูปทรงที่ไม่แน่นอน มีความสูงของลำต้นประมาณ 5-15 เมตร ลำต้นแตกกิ่งแขนงมาก กิ่งอ่อนมีขนปกคลุม

ใบ เป็นพืชใบเลี้ยงคู่ แตกกอกเป็นใบเดี่ยว เรียงวนสลับกันบนกิ่ง ใบมีขนาดใหญ่ สีเขียวเข้ม แผ่นใบหนา และเป็นเป็นมัน โคนก้านใบมีหูใบแผ่ออกเป็นรูปหัวใจ คือแบ่งใบเป็น 2 ตอน

ดอก ออกเป็นช่อหรือออกเป็นดอกเดี่ยว แตงออกบริเวณปลายของกิ่งอ่อน ประกอบด้วยช่อดอกที่เกิดบริเวณปลายยอด และตายอดด้านข้าง แต่ละช่อมีดอก 1-20 ดอก ดอกมีขนาดใหญ่ และเป็นดอกสมบูรณ์เพศที่ผสมเกสรในดอกตัวเอง

ผล มีรูปร่างค่อนข้างกลม บางพันธุ์มีขี้ผลเขียวแหลม ผลมีขนาดใหญ่ ขนาดผลประมาณ 10-13 เซนติเมตร ผิวผลเมื่อยังอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่จัดเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมเหลือง ผิวของผลไม่เรียบ ผิวของเปลือกผลมีต่อมน้ำมันกระจายทั่วไป ภายในผลเป็นช่อง ๆ มีแผ่นบาง ๆ สีขาวกั้นเนื้อให้แยกออกจากกัน เนื้อแต่ละส่วนเรียกว่า "กลีบ"

การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นอาหารประทานเป็นผลไม้

อินทนิล

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lagerstroemia speciosa*

วงศ์ LYTHRACEAE

ชื่ออื่นๆ ตะแบกดำ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ เจริญเติบโตเร็วหากปลูกในที่เหมาะสม ต้นมีความสูงประมาณ 5-20 เมตร ลำต้นเล็กและมักคดงอ

ใบ เป็นใบเดี่ยว (simple leaf) ออกตรงข้าม (opposite) หรือเยื้องกันเล็กน้อย (sub-opposit) ทรงใบรูปขอบขนาน (oblong) หรือรูปขอบขนานแกมรูปหอก (lanceolate) กว้าง 5 – 10 ซม. ยาว 11 -26 ซม. เนื้อใบค่อนข้างหนา เกลี้ยง เป็นมันทั้งสองด้าน โคนใบมนหรือเบี้ยวเยื้องกัน เล็กน้อย ปลายใบเรียวและเป็นติ่งแหลม เส้นแขนงใบมี 9 -17 คู่ เส้นโค้งอ่อนและจะจรดกับเส้นถัดไปบริเวณใกล้ ขอบใบเส้นใบย่อยเห็นไม่เด่นชัดนัก ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นบ้างเล็กน้อย ก้านใบยาวประมาณ 1 ซม. เกลี้ยงไม่มีขน

ดอก เป็นชนิดดอกช่อ ออกรวมกันเป็นช่อโต ยาวถึง 30 ซม. ตามปลายกิ่งหรือตามง่ามใบใกล้ ๆ ปลายกิ่ง มีสี ต่าง ๆ กันเช่น สีม่วงสด ม่วงอมชมพูหรือชมพูล้วน ๆ ผิวนอกของกลีบฐานดอกซึ่งติดกันเป็นรูปถ้วยหรือรูป กรวย หายจะมีสันนูนตามยาวปรากฏชัด กลีบดอกบาง รูปช้อนที่มีโคนกลีบเป็นก้านเรียว ผิวกลีบเป็นคลื่นเล็กน้อย เมื่อบานเต็มที่จะมีรัศมีกว้างถึง 5 ซม. เกสรผู้มีขนาดเดี่ยวยาวไล่เรียงกัน รังไข่กลม เกลี้ยง ออกดอกเดือนมิถุนายน

ผล ลักษณะเป็นรูปไข่เกลี้ยง ๆ กว้างประมาณ 1.5-2 เซนติเมตรและยาวประมาณ 2-2.6 เซนติเมตร ที่ผิวของผลอินทนิลจะเรียบ ไม่มีขนปกคลุม ผลมีสีน้ำตาลแดง ผลเป็นผลแห้ง **การใช้ประโยชน์** ปลูกไว้เป็นไม้ริมทางและเป็นไม้ประดับ

แอปเปิ้ลน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Chrysophyllum cainito* L.

วงศ์ SAPOTACEAE

ชื่ออื่นๆ สตาร์ทแอปเปิ้ล (กรุงเทพฯ) แอปเปิ้ล

เมือง ลูกน้ำนม ลูกนมวัว หมากน้ำนม

ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้นสูง 5-15 เมตร เป็น ไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบ ทรงต้นเป็นรูปร่ม แผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาลเข้ม เรือนยอดแผ่กว้าง เปลือก ลำต้นเรียบ สีน้ำตาล

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ แผ่นใบรูปไข่แกม ขอบขนาน ขนาด 5-7 x 12-15 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม โคนใบรูปปลีมน ผิว ใบมีขนอ่อนสีน้ำตาลปกคลุม

ดอก ดอกออกเป็นกระจุกที่ซอกใบ ดอก ย่อสีเขียวแกมเหลือง กลีบดอกและก้านดอก มีขนสีน้ำตาลปกคลุม

ผล ผลแบบ berry รูปร่างกลม มียางขาว เมื่อสุกสีม่วงดำ มีกลิ่นหอม เมล็ดสีดำ เป็นมัน วาว มี 1-5 เมล็ด ลักษณะเป็นผลทรงกลม มี ทั้งพันธุ์สีเขียว พันธุ์สีเหลืองและพันธุ์สีม่วงแดง พันธุ์เปลือกเขียว เนื้อสีขาว ส่วนพันธุ์เปลือก ม่วง เนื้อสีขาวอมม่วง รสหวานหอม เมล็ดสี น้ำตาลอ่อน กินเป็นผลไม้สด มีรสชาติหวาน หอม ชื่นใจ

สรรพคุณ ช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูง **การใช้ประโยชน์** ปลูกตามอาคารบ้านเรือน เพื่อเป็นไม้ผล ออกดอกในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงสิงหาคม

มังตาน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Schima wallichii*

วงศ์ SAPOTACEAE

ชื่ออื่นๆ พังตาน พันต้น

ลักษณะทั่วไป ป็นไม้ค่อนข้างหายาก เนื่องจากพื้นที่ป่าถูกรุกราน โดยจัดเป็นไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบ ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีความสูงได้ประมาณ 15-26 เมตร ขนาดวัดรอบลำต้นได้ประมาณ 1.5 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ตามปลายกิ่ง ลักษณะของใบเป็นรูปใบหอก ขอบขนาน ปลายใบสอบแหลม โคนใบสอบ ส่วนขอบใบเรียบหรือบางที่หยักตื้นๆ ตามขอบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 2-5.5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 4.5-13 เซนติเมตร หลังใบเป็นมันสีเขียวเข้ม

ดอก ออกดอกเดี่ยวหรือออกเป็นกลุ่มที่ปลายกิ่ง และซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกเป็นสีขาวหรือสีขาวนวล มีกลิ่นหอม กลีบดอกและกลีบรองดอกมีอย่างละ 5 กลีบเท่ากัน กลีบเลี้ยงเป็นสีเขียวอ่อนขนาดเล็ก ส่วนกลีบดอกมีลักษณะเป็นรูปร่างค่อนข้างกลม

ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปร่างค่อนข้างกลม มีขนาดประมาณ 2.5-3 เซนติเมตร เปลือกผลแข็ง ผิวผลมีขนสีน้ำตาลเข้มคล้ายเส้นไหม

สรรพคุณ รากและใบอ่อนใช้เป็นยาลดไข้

การใช้ประโยชน์ เปลือกต้นนำมาบดให้เป็นผง ใช้แต่งกลิ่นรูปหอมได้

ปอจง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Talipariti macrophyllum*

วงศ์ MALVACEAE

ชื่ออื่นๆ พญาครุราช ปอหู

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่สูง 15-30 เมตร

ใบ เป็นชนิดใบเดี่ยว (simple leaf) ออกเรียงเวียนสลับกัน (spirate) รูปหัวใจ (cordate) มีขนาดประมาณ 5-12 x 10-24 ซม. โคนหยัก เว้า ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย เนื้อค่อนข้างหนา และมีขนนุ่มทั่วไป ใบแก่ผิวใบเกลี้ยง หน้าใบเขียวเข้ม หลังใบเขียวอ่อน และจะหลุดร่วงไปเมื่อใบแก่เส้นแขนงใบมี 7-14 คู่เห็นชัดทั้งสองด้าน

ดอก ดอกเป็นชนิดดอกช่อ (inflorescence flower) แบบ Raceme สีส้มอ่อนๆ หรือเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อ เป็นพวงสั้นๆ ตามง่ามใบตอนปลายกิ่ง

ผล เป็นชนิดผลเดี่ยว (simple fruit) เป็นประเภทผลแห้ง (dry fruit) แบบ nut รูปทรงกระสวยเกลี้ยงๆ เป็นผลชนิดปีก ฝั่วย ลักษณะ เป็นกระโดงโค้งยาวประมาณ 10 ซม. ฝั่มส่วนหนึ่งของผล คุกถ่ายใบเรือ

สรรพคุณ -

การใช้ประโยชน์ ใช้ในการก่อสร้าง หรือทำเฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ

ส้มไฟป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Baccaurea parviflora*

วงศ์ PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่นๆ มะไฟกา ส้มไฟดิน มะไฟเต่า

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงได้ประมาณ 6-10 เมตร เปลือกลำต้นสีเทาอ่อน มีรอยแตกเป็นสะเก็ดขนาดเล็ก ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้าม บริเวณปลายกิ่ง ใบรูปไข่กลับ ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-16 ซม. ใบอ่อนสีแดงเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเขียว

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบกระจุก ช่อดอกจะแทงออกตามลำต้นและกิ่ง เป็นดอกแบบแยกเพศแยกต้น ดอกเพศผู้จะมีกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ไม่มีกลีบดอกแต่จะมีขนสีขาวขึ้นปกคลุม ส่วนดอกเพศเมียจะมีขนาดใหญ่กว่าดอกเพศผู้ มีกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ไม่มีกลีบดอก

ผล มีลักษณะที่ค่อนข้างกลม ยาวประมาณ 3-4 ซม. ผิวเปลือกเรียบ ผลแก่สีแดงอมม่วง เนื้อเปลือกหนา มีเมล็ดอยู่ภายใน 2-3 เมล็ด เนื้อผลสีขาวชุ่มรสชาติค่อนข้างเปรี้ยวอมหวาน

ประโยชน์ ผลอ่อนใช้กินเป็นผักสด

ไทร

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ficus benjamina* L.

วงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ ไทรกระเบื้อง

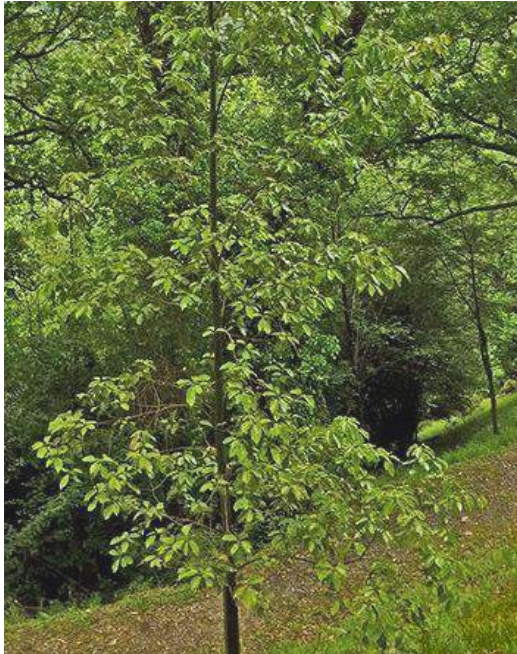
ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นหรือพุ่มไม้ผลัดใบขนาดกลาง ที่มีความสูงได้ประมาณ 5-15 เมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปรีแกมรูปไข่ บางต้นลักษณะของใบเป็นรูปกลมป้อม

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกมีขนาดเล็ก เกิดภายในฐานรองดอกที่มีรูปทรงกลมคล้ายผล ออกเป็นคู่จากจ่ากิ่ง ไม่มีกลีบดอก

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลมหรือรี ออกผลเป็นคู่ ๆ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.8 เซนติเมตร ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงเข้ม สีสน้ำตาล สีชมพู สีส้มแดง หรือสีม่วงดำเมื่อแก่ ไร้ก้าน
ประโยชน์ นิยมใช้ปลูกเป็นไม้ประดับ

เทพทาโร

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cinnamomum arthenoxylon*

วงศ์ LAURACEAE

ชื่ออื่นๆ ขาดัน

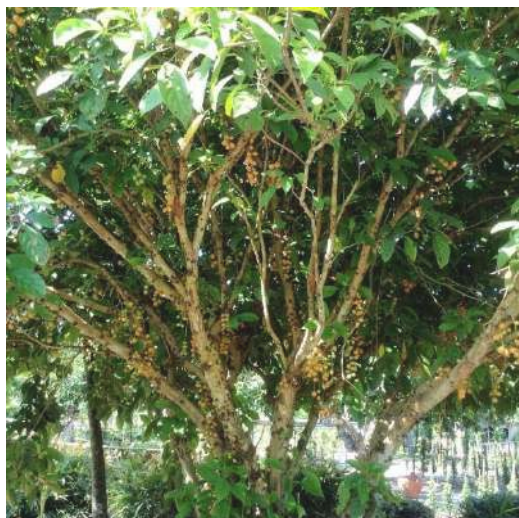
ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ไม้ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลีบทึบ ใบมีสีเขียวเข้ม ลำต้นเรียบไม่มีพูกอนเปลือกต้นสีเทาอมเขียวหรืออมน้ำตาล ค่อนข้างเรียบ แตกเป็นร่องยาวตามลำต้น เมื่อถากเปลือกออกจะมีกลิ่นหอม กิ่งมีลักษณะอ่อนเรียว เกลี้ยงและมักมีคราบขาว ลักษณะเนื้อไม้มีสีเทาแกมน้ำตาล มีกลิ่นหอมฉุน มีริ้วสีเขียวแกมเหลือง เนื้อไม้เป็นมันเลื่อม เส้นตรง หรือสับสน เป็นคลื่นบ้างเล็กน้อย เหนียว แข็งพอประมาณ เลื่อย ใ้สับ ตบแต่งง่าย สารสำคัญในเนื้อไม้ทำให้มีกลิ่นหอม การขยายพันธุ์ไม้เทพทาโรที่นิยมปฏิบัติกันคือ การขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดและการปักชำ

ใบ ใบเป็นชนิดใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกัน เป็นใบรูปรีแกมรูปไข่ หรือรูปไข่แกมรูปขอบขนาน เนื้อใบค่อนข้างหนา ผิวใบเกลี้ยง ท้องใบมีคราบขาว ปลายใบแหลม โคนใบแหลมและกลม ยาวประมาณ 7 - 20 ซม. ก้านใบเรียวยาวเล็ก 2.5 - 3.5 ซม.

ดอก ดอกออกเป็นช่อ สีขาวหรือเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอม ออกดอกตามปลายกิ่งเป็นกระจุกยาว 2.5 - 7.5 ซม. ก้านช่อดอกจะเรียวยาวและเล็กมาก

ผล ผลมีขนาดเล็กและกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7 มม. ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีม่วงดำ ก้านผลเรียวยาว ประมาณ 3 - 5 ซม.

ประโยชน์ ใช้เป็นไม้หอม

วงศ์ PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่นๆ ขี้หมี่ (ภาคเหนือ), แซครือแซ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), ฝะยั่ว (สุรินทร์), หัมกั้ง (เพชรบูรณ์)

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้น ขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ, สูง 13 - 17 ม. ตามยอดและปลายกิ่งอ่อนมีขน

ใบ ใบ เดี่ยว เรียงสลับกัน รูปรีแกมรูปหอก รูปหอกกลับ หรือรูปไข่กลับ โคนใบแหลม ขอบใบเรียบหรือหยักตื้นๆ ไม่สม่ำเสมอ ปลายใบเรียวแหลม กว้าง 4.5 - 8 ซม. ยาว 10.5 - 22 ซม. เส้นแขนงใบมี 5 - 8 คู่, ด้านล่างขนไม่มีขนทั้งสองด้าน เนื้อใบค่อนข้างบาง ก้านใบ ยาว 1.5 - 6 ซม.

ดอก ออกเป็นช่อยาวๆ ตามง่ามใบและตามกิ่งที่ไร้ใบ สีเหลือง ดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ส่วนมากอยู่ต่างต้นกัน ส่วนน้อยที่อยู่บนต้นเดียวกัน ช่อดอกมีขน

ผล ค่อนข้างกลมหรือรี เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 25 มม. ผิวสีเหลือง ไม่มีขน มี 1 - 3 เมล็ด เนื้อหุ้มเมล็ดสีขาวขุ่น รสเปรี้ยวอมหวาน
ประโยชน์ ผลใช้รับประทานเป็นผลไม้

ยอป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Morinda tomentosa* Heyne ex Roth.

วงศ์ RUBIACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางทรงพุ่ม แตกกิ่งก้านไม่เป็นระเบียบ ลำต้นสูง 6-10 เมตร เปลือกไม้ไม่เรียบมีร่องแตกตามยาว สีขาวถึงเทาอ่อน เนื้อไม้สีเหลือง กิ่งอ่อนสีขาวนวล

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียบแบบตรงข้ามสลับ แผ่นใบบาง รูปใบหอกเรียว ผิวใบมีขนนุ่มทั้งสองด้าน แต่ด้านล่างสีอ่อนกว่า ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม โคนใบแหลม

ดอก เป็นช่อขนาดเล็ก ออกตามซอกใบ รังไข่ของแต่ละดอกเชื่อมติดกัน มีสีขาว

ผล เชื่อมติดกันเป็นกลุ่ม ผิวขรุขระ รูปกลมหรือรี ขนาดใหญ่ กว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาว 2-3 เซนติเมตร ก้านผลยาว 3-4 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว ผลสุกสีน้ำตาลดำ

ประโยชน์ ใช้เป็นยาสมุนไพร

ต้นพะยูน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dalbergia cochinchinensis*

วงศ์ FABOIDEAE-PAPILIONOIDEAE

ชื่ออื่นๆ กระยง กระยง ขะยง ประดู่เสน พยง, แดงจีน ประดู่ตม ประดู่ลาย

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 25 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมค่อนข้างโปร่ง กิ่งห้อยย้อยลง เปลือกสีน้ำตาลแดง เรียบหรือแตกเป็นสะเก็ดอำลีสีเหลี่ยมหรือลอกเป็นแผ่นบาง

ใบ ใบเป็นใบประกอบ ออกเป็นช่อแบบขนนกปลายคี่ ช่อติดเรียงสลับกัน ยาวประมาณ 10-15 เซนติเมตร ใบและช่อจะใบย่อยมีลักษณะเป็นรูปรีแกมรูปไข่ ติดเรียงสลับประมาณ 7-9 ใบ ปลายสุดของช่อใบเป็นใบเดี่ยวปลายใบแหลม โคนใบมน กลมหรือเป็นรูปรีกว้าง ๆ ขอบใบเรียบผิวใบด้านบนมีสีเข้ม ด้านล่างสีจาวนวล ใบเหนียวคล้ายแผ่นหนังบาง ๆ เส้นแขนงใบข้างละ 5-7 เส้น ก้านใบย่อยยาว 3-6 มม

ดอก ดอกออกรวมกันเป็นช่อแยกแขนงตามปลายกิ่งหรือตามง่ามใบใกล้กับปลายยอด ช่อดอกตั้งขึ้น ยาวประมาณ 10-20 เซนติเมตร ดอกมีขนาดเล็ก ลักษณะของกลีบดอกเป็นรูปดอกถั่วสีขาวนวล มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ดอกเมื่อบานเต็มที่จะมีขนาดกว้างประมาณ 5-8 มิลลิเมตร กลีบดอกมี 5 กลีบ

ผล ผลเป็นฝัก ลักษณะของฝักเป็นรูปขอบขนานแบนและบอบบาง มีขนาดกว้างประมาณ 1.2 เซนติเมตร และยาวประมาณ 4-6 เซนติเมตร ผิวฝักเกลี้ยง ตรงกลางมีกระเปาะหุ้มเมล็ด

ประโยชน์ การใช้งานด้านภูมิทัศน์

สาเก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Artocarpus altilis*
(Parkinson) Fosberg

วงศ์ MORACEAE

ชื่ออื่นๆ ขนนุ่นป่า

ลักษณะทั่วไป พื้นเมืองของหมู่เกาะในมหาสมุทรอินเดียตะวันออก และมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก ต่อมาจึงแพร่หลายไปยังหมู่เกาะอินดีสตะวันตก และปลูกแพร่หลายทั่วไปในภูมิภาคเขตร้อน ต้นสาเกมีความสูงเต็มที่ได้ถึง 20 เมตร มียางขาว มีใบใหญ่และหนา ร่องใบลึกถึงก้าน ทุกส่วนของสาเกมียางสีขาวข้น

ใบ ใบเดี่ยว ออกสลับ รูปไข่ ขนาด 30-60 ซม. ใบแตกลึกเกือบถึงเส้นใบ ใบมีสีเขียวเข้มและหนาดอก มีสีเหลือง ออกเป็นช่อตามซอกใบ ใกล้เคียงปลายยอด ช่อดอกเพศผู้ยาว 30 ซม. รูปคล้ายกระบอง ช่อดอกเพศเมียรูปกลม

ผล เกือบกลม สีเขียวอมเหลือง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 ซม. ผลมีเนื้อมาก ผลกลมรีคล้ายขนุน แต่ลูกเล็กกว่า เปลือกนอกสีเขียว เนื้อในสีเหลืองซีดหรือขาว สาเกนำไปต้มหรืออบจะได้เนื้อนุ่มเหมือนก้อนแป้ง

ประโยชน์ อาหาร, สมุนไพร, พืชประดับ, พืชให้ร่มเงา

ปลายसान

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eurya acuminata* DC.

วงศ์ PENTAPHYLACACEAE

ชื่ออื่นๆ ลูกถ้อง ชี้นอน

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นที่มีความสูงได้ประมาณ 10-15 เมตร เรือนยอดเป็นรูปพุ่ม แตกกิ่งก้านต่ำ ตามกิ่งก้านมีขนเปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลเข้ม

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปใบหอก รูปไข่แกมรูปขอบขนาน หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก ขอบใบบริเวณส่วนบนใกล้ปลายใบหยักเป็นฟันเลื่อย ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปใบหอก รูปไข่แกมรูปขอบขนาน หรือรูปไข่แกมรูปใบหอก ขอบใบบริเวณส่วนบนใกล้ปลายใบหยักเป็นฟันเลื่อย ใบมีขนาดกว้างประมาณ 1-3 เซนติเมตร และยาวประมาณ 3-7 เซนติเมตร ใบอ่อนมีขนอ่อนขึ้นปกคลุมอยู่หนาแน่น ส่วนใบแก่มีขนยาวปกคลุมที่เส้นใบ¹

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุกบริเวณซอกใบและกิ่งก้าน มีช่อละประมาณ 2-6 ดอก ดอกย่อยมีขนาดเล็กและเป็นแบบแยกเพศอยู่คนละต้นกัน ดอกมีขนาดประมาณ 0.4-1 เซนติเมตร ดอกเป็นสีขาว สีขาวนวล สีเหลือง หรือสีเหลืองนวล มีกลิ่นหอม กลีบดอกมี 5 กลีบเรียงซ้อนเหลื่อมกัน

ผล เป็นผลสด ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม ขนาดประมาณ 0.3-0.6 เซนติเมตร เนื้อผลบางเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีม่วง

ประโยชน์ ใบใช้ทำปุ๋ยและเป็นอาหารสัตว์

ตาตุ่มตรี

ชื่ออื่น ตะเคียนเฒ่า (ภาคตะวันออกเฉียงใต้); ตาตุ่มตรี (ทั่วไป); โพนก, ส้อม (ภาคใต้); สาสิ นก (ภาคเหนือ); หญ้าจาง, เหี่ยวจาง (ภาคใต้)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Triadica cochinchinensis* Lour.

วงศ์ EUPHORBIACEAE

ลักษณะทั่วไป พบที่อินเดีย พม่า จีนตอนใต้ ไต้หวัน ภูมิภาคอินโดจีน คาบสมุทรมลายู สุมาตรา บอร์เนียว ฟิลิปปินส์ และซูลาเวซี ในไทยพบกระจายห่าง ๆ ทุกภาค ส่วนมากขึ้นตามชายป่า ความสูงถึงประมาณ 1000 เมตร ไม้ต้น ผลัดใบช่วงสั้นๆ แยกเพศร่วมต้น สูงได้ถึง 25 ม.

ใบ เรียงเวียนหนาแน่นที่ปลายกิ่ง รูปรีหรือรูปไข่ ยาว 3.5-7 ซม. โคนมีต่อม 2 ต่อม เส้นแขนงใบออกใกล้โคน 1 คู่ ใบอ่อนสีน้ำตาลอมแดง ใบแก่ก่อนร่วงสีแดงส้ม

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุกแยกแขนงสั้น ๆ คล้ายช่อเชิงลด ออกที่ปลายกิ่ง ช่วงดอกเพศผู้ ยาว 25-70 ซม. ดอกออกเป็นกระจุก 5-8 ดอก โคนใบประดับมีต่อม 2 ต่อม ก้านดอกยาว 2-3 มม. ไม่มีกลีบดอก กลีบเลี้ยง 3-6 กลีบ ยาวประมาณ 1 มม. ก้านชูอับเรณูยาวประมาณ 1 มม. ดอกเพศเมียอยู่โคนช่อ มีได้ถึง 13 ดอกในแต่ละช่อกระจุก

ผล ผลสุกสีม่วงดำ ผลแห้งแตก มี 3 เมล็ด ติดบนกลางแกน กลม ขนาด 3.5-5 มม. ผลสุกเป็นอาหารของนกปรอดเหลืองหัวจุกและนกปรอดหัวโขน ใบมีสารแทนนินใช้ย้อมผ้าให้สีดำ

เสม็ดแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Syzygium antisepticum*

วงศ์ MYRTACEAE

ชื่ออื่นๆ เม็ดชุน ผักเสม็ด, ไคร้เม็ด (เชียงใหม่); เม็ก (ปราจีนบุรี); เม็ดชุน (นครศรีธรรมราช); เสม็ด (สกลนคร, สตูล); เสม็ดเขา, เสม็ดแดง (ตราด); เสม็ดชุน (ภาคกลาง); ยี่มือแล (มลายู – ภาคใต้)

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มต้นไม่ผลัดใบ โดยทั่วไป 7 เมตร สามารถสูงได้ 10-15 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลแดง แตกสะเก็ดแผ่นบางๆ เรือนยอดเป็นพุ่มกลม เปลือกสีน้ำตาลแดง แตกสะเก็ดแผ่นบางๆ โคนต้นที่มีอายุมากมักเป็นพูพอน

ใบ ใบ เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้าม ใบรูปหอก ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม

ดอก ดอกสีขาว ถึง สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกแยกแขนงตามปลายกิ่งและซอกใบ ช่อดอกยาว 8-12 ซม. ดอกไม่มีก้านดอก ฐานรองดอกรูปถ้วย ปากแคบ ขนาด 4-10 มม. กลีบเลี้ยง 5 แฉก กลีบดอก 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้จำนวนมาก ยาว 5-10 มม. มักมีดอกตกและดอกบานพร้อมกัน ออกดอกเดือน มีนาคม-เมษายน

ผล สีขาวชุน ทรงกลมขนาดเล็ก ขนาด 8-12 มม. มีเนื้อเมล็ดเดี่ยว ผลอ่อนสีเขียวติดผลตกเป็นพวง ผลสุหวานออกผลเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน

ประโยชน์ ใช้เป็นไม้ประดับในงานภูมิทัศน์

กล้วยน้ำว้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Musa blossom L.*

วงศ์ MUSACEAE

ชื่ออื่นๆ กล้วยเหลือง, กล้วยอ่อง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ล้มลุก มีลำต้นอยู่ใต้ดินเรียกว่าเหงา อายุหลายปี ลำต้นลนดินมีลักษณะเป็นกาบสีเขียวห่อทับรวบกันเป็นรูปทรงกระบอก สูง 2-9 เมตร เป็นลำต้นปลอม

ใบ ออกเรียงสลับ รูปขอบขนาน ปลายใบตัด โคนแผ่อกเป็นกาบ ขอบใบเรียบ กว้าง 0.7-1 เมตร ยาว 1-2 เมตร แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมันวาว มีเส้นใบจำนวนมาก

ดอก ออกดอกเป็นช่อห้อยลง เรียกว่าปลีกล้วย ยาว 30-150 ซม. ก้านช่อดอกแข็ง ดอกเป็นดอกแบบแยกเพศ ดอกเพศเมียมักอยู่ตอนล่างของช่อ เป็นช่อดอกย่อย แต่ละกลุ่มจะรองรับด้วยใบประดับสีแดง

ผล ออกเป็นผลรวม ผลอ่อนสีเขียวเข้ม ผลยาวคล้ายทรงกระบอก ผิวเปลือกผลแก่จะมีเหลี่ยมสันนูนขึ้นมาตามแนวยาวของผลเมื่อผลสุกเหลี่ยมจะค่อยๆลบจนเกือบหายไป ผลสุกเปลือกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เนื้อผลอ่อนนุ่ม

ประโยชน์ ดอกหรือปรีกล้วยทานสดใช้เป็นผักเคียง

กล้วยป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Musa acuminata* Colla
วงศ์ MUSACEAE

ชื่ออื่น ๆ กล้วยเถื่อน, กล้วยลิง, กล้วยหม่น
ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก มีเหง้าอยู่ใต้ดิน มีลำต้นเทียมสูงประมาณ 2.5-3.5 เมตร ลำต้นเทียมมีลักษณะเป็นกาบซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ขยายพันธุ์โดยใช้หน่อหรือเมล็ด

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว รูปขอบขนาน เรียงแบบเวียนสลับ ปลายใบเว้าตื้น โคนใบสอบ ขอบใบเป็นคลื่น กว้าง 50-60 ซม. ยาว 2-3 เมตร แผ่นใบสีเขียวเข้ม เปรราะบาง ขนาดง่าย

ดอก ออกดอกเป็นช่อที่ปลายยอด เรียกว่า หัวปลี มีใบประดับสีแดงขนาดใหญ่ ดอกย่อยมีลักษณะเป็นแท่งยาว

ผล ออกผลเป็นช่อ ผลย่อยมีลักษณะเป็นทรงรียาว 11-13 ซม. ผิวเปลือกมีเหลี่ยมสันตามแนวยาวผล สีเขียวเข้ม เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เนื้อผลมีลักษณะอ่อนนุ่ม มีเมล็ดขนาดเล็กสีดำจำนวนมาก

การใช้ประโยชน์ ผลอ่อนนำมาลวกผิวเปลือกนอกออกใช้กินเป็นผักสด หรือใช้เป็นส่วนประกอบในอาหารทางภาคใต้

ผักเขลียง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Gnetum gnemon*

วงศ์ GNETACEAE

ชื่ออื่นๆ เขลียง เหมียง เหลียง มันควาย

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ทรงพุ่มเตี้ย สูง 2-3 เมตร ลำต้นแตกกิ่งแขนง และแตกไหลไปทางข้าง

ใบ เป็นใบเดี่ยวออกเรียงกันเป็นคู่ รูปใบรี ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 4-10 ซม. ยาว 10-20 ซม. แผ่นใบสีเขียวเงา เป็นมันวาว

ดอก ออกดอกเป็นช่อเชิงลดที่ปลายกิ่ง แต่ละช่อมีความยาวประมาณ 2-5 ซม. ซึ่งมีทั้งต้นที่มีเฉพาะดอกเพศผู้ และต้นที่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ดอกมีขนาดเล็ก กลีบดอกสีขาว ดอกสมบูรณ์เพศจะมีขนาดดอกที่ใหญ่กว่าดอกที่เป็นเฉพาะดอกเพศผู้เล็กน้อย

ผล ออกผลเป็นช่อรวม แต่ละช่อมีผลประมาณ 10-20 ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปกระสวย กว้าง 1-1.5 ซม. กว้าง 2.5-4 ซม. มีเปลือกหนา สีเขียว เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีรสชาติหวาน

ประโยชน์ ใบยอดอ่อนนำมาผัด, ทานสด, แกงจืด

ผักหวานบ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sauropus androgynus* (L.)

วงศ์ PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่นๆ มะยมป่า

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ 0.5-3 เมตร เจริญเติบโตได้ดีในที่ที่มีความชุ่มชื้นพอเหมาะ ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด และการปักชำกิ่ง

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่ไปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ กว้าง 1.5-3 ซม. ยาว 2-7 ซม. แผ่นใบเรียบสีเขียวเข้ม

ดอก ออกเป็นดอกเดี่ยวตามซอกใบ เป็นดอกไม้สมบูรณ์เพศ แต่ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ดอกเพศเมียจะอยู่ช่วงบนของกิ่ง และดอกเพศผู้จะอยู่ช่วงล่าง ดอกเพศเมียจะมีกลีบเลี้ยง 6 กลีบ มีรังไข่อยู่เหนือวงกลีบ ดอกเพศผู้จะมีกลีบเลี้ยง 6 กลีบ มีเกสรเพศผู้ 3 อัน กลีบดอกสีน้ำตาลแดง

ผล รูปทรงกลมแป้น มีเส้นแบ่งพูเล็กน้อย ผลสีเขียวอ่อน เมื่อแก่สีจะอ่อนขึ้นจนเกือบกลายเป็นสีขาว มีกลีบเลี้ยงสีแดงติดอยู่ตรงขั้วผล ภายในมีเมล็ดแบ่งเป็นพู 6 พู ในแต่ละพูจะมีเมล็ด 1 เมล็ด สีดำหรือน้ำตาลเข้ม เมล็ดหนาและแข็ง

สรรพคุณ ใช้น้ำคั้นจากใบสดเป็นยาใช้ทาแผลในปาก, รากใช้ฝนรักษาทางทวาร

ประโยชน์ ยอดอ่อนใช้ประกอบอาหารเช่นแกงเลียง

ชะอม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Acacia canescens* (Kurz)
Gamble

วงศ์ FABACEAE

ชื่ออื่นๆ โต้ะปัว (ลัวะ-เชียงใหม่)/ ผักหละ (เหนือ)/ ผักหา (แม่ฮ่องสอน)/ ฝ้าเซ้งคู่ พูชูเต๊ะ (กระเหรียง-แม่ฮ่องสอน)/ โปซุยโตะ (กระเหรียง กำแพงเพชร) / ผักหลิ๊ะ (ไทยยอง)/ อม (ใต้)/ ผักขา (อุดรธานี)

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มเตี้ยขนาดย่อม ลำต้นสี ขาวมีหนามกระจายอยู่ทั่วไป กิ่งชะอมจะเลื้อย ตามลำต้น

ใบ ใบประกอบแบบขนนก 2 ชั้น เรียง สลับ หูใบรูปหอก กว้าง 1.0-1.5 ซม. ยาว 3-5 ซม. ปลายมีติ่งหนาม ก้านใบยาว 1-5 ซม. ช่อ ใบย่อยมี 8-20 คู่ เรียงตรงข้าม ใบย่อยรูปไข่ ขอบขนานยาวรี กว้าง 0.5-1.0 มม. ยาว 2.5-5.0 มม. ปลายใบแหลม โคนใบโค้ง

ดอก สีขาวหรือสีขาวนวลขนาดเล็ก ดอก ย่อยรวมกันเป็นช่อกระจุก ทรงกลม แต่ละดอก มีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกอย่างละ 4-5 กลีบ เชื่อมติดกันที่โคนเป็นหลอด ปลายแหลมแยก เป็นแฉก รูปใบหอก จะเห็นชัดเจนเฉพาะเกสรเพศผู้เป็นเส้นฝอย ๆ

ผล เป็นฝักแบน ยาว รูปขอบขนาน กว้าง 1.5-2.5 ซม. ยาว 5-13 ซม. มีขนาดเล็กกว่าฝัก กระถิน แบน กว้าง 4.0-6.5 ซม. ยาว 7.5-10.0 ซม. เมื่อแห้งมีสีน้ำตาลเข้ม

การใช้ประโยชน์ ยอดใบอ่อนใช้กินผักสด หรือ ใช้เป็นส่วนประกอบในไข่เจียว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus aurantifolia*

(Christm & Ranz) Swingle

วงศ์ RUTACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูง 2-4 เมตร ผิวเปลือกลำต้นเรียบสีน้ำตาล กิ่งอ่อนมีหนามแหลม ขยายพันธุ์โดยการใช้เมล็ด ปักชำหรือการตอนกิ่ง แตกกิ่งก้านไม่เป็นระเบียบ เปลือกของลำต้นมีหนามแหลมแข็ง มักเกิดตามบริเวณซอกใบ

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว รูปรี โคนใบกลม ปลายแหลม ขอบใบเป็นคลื่นหยักสั้น ขนาดใบกว้าง 3-6 ซม. ยาว 6-12 ซม. ใบอ่อนจะมีสีเขียวอ่อนเมื่อแก่สีจะเริ่มเข้มขึ้น

ดอก ออกดอกเป็นช่อ มีทั้งดอกที่สมบูรณ์เพศและไม่สมบูรณ์เพศ แทงออกที่ปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็กสีขาว มีเกสรตัวผู้ 20-40 อัน มีเกสรตัวเมีย 1 อันเป็นรูปถ้วยสี่เหลี่ยม

ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่หรือกลม และมีขนาดต่าง ๆ กัน แล้วแต่ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ปลูก และชนิดพันธุ์ ผิวของผลมีทั้งเรียบและขรุขระเล็กน้อย มีสีเขียว แต่เมื่อสุกแล้วจะมีสีค่อนข้างเหลือง มีต่อมน้ำมันที่ผิวในผล 1 ผล มี 8-10 กลีบ เนื้อของผลประกอบด้วยถุงเล็ก ๆ รูปไข่มากมาย มีน้ำและกรดจำนวนมาก มะนาวจึงมีรสเปรี้ยว ลักษณะเมล็ดคล้ายรูปไข่ ส่วนหัวและท้ายแหลม มีเนื้อเยื่อสะสมอาหารเป็นสีขาว เมล็ด 1 เมล็ดสามารถเพาะได้หลายต้น

ประโยชน์ อาหาร, สมุนไพร, พืชเศรษฐกิจใช้น้ำผลแก่ถึงสุกในการประกอบอาหาร

เล็บครุฑใบฝอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Polyscias fruticosa* (L.) Harms.

วงศ์ ARALIACEAE

ชื่ออื่นๆ ครุฑเท้าเต้, ครุฑผักชี, ครุฑใบเทศ

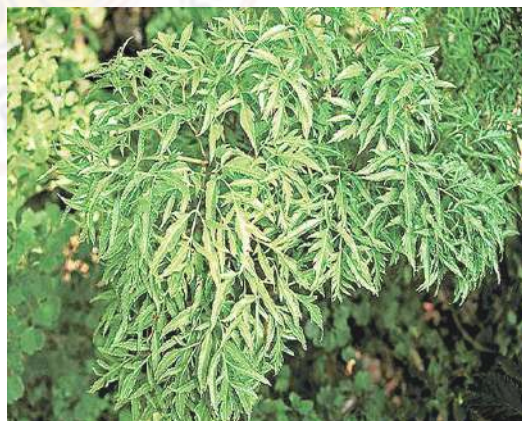
ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ 1-2 เมตร ลำต้นเป็นข้อ สีเขียวอ่อนหรือสีน้ำตาลอ่อน ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดหรือการใช้กิ่งปักชำ ต้น เป็นไม้พุ่มสูง 1-2 ม. ลำต้นส่วนยอดสีเขียวอมน้ำตาลเกือบดำ มีกระสีน้ำตาลอ่อนตามกิ่งมีรูอากาศเห็นได้ชัด ลำต้นแตกแขนงได้ดี

ใบ เป็นใบประกอบ รูปใบและขนาดในแต่ละใบแตกต่างกัน ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบหยัก แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมันวาว ใบประกอบแบบขนนก ใบย่อยขอบเว้าลึก ขอบใบจักฟันเลื่อยปลายแหลม ก้านใบส่วนที่ติดกับลำต้นเป็นกาบ ใบเมื่อขยี้ดมจะให้กลิ่นน้ำมันหอมระเหย

ดอก ออกดอกเป็นช่อแยกแขนง ช่อดอกย่อยออกเป็นช่อซี่ร่ม ออกช่อดอกแยกแขนง มีแกนกลางช่อยาว 60 ซม. แต่ละดอกจะมีกลีบดอกขนาดเล็ก 5 กลีบ ดอกเพศผู้จะมีเกสรตัวผู้ 5 อัน

ผล ผลรูปเกือบกลม มีเนื้อผล

ประโยชน์ ใช้เป็นส่วนประกอบอาหาร เช่นทอดมัน

เล็บครุฑหลวง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Polyscias paniculata*

วงศ์ ARALIACEAE

ชื่ออื่นๆ เล็บครุฑใบกุหลาบ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นแก่สีน้ำตาลอ่อน ลำต้นส่วนยอดสีเขียว ปลายสีน้ำตาลไหม้ กระสีน้ำตาลอ่อน กิ่งแตกตามข้อของลำต้น ก้านใบสีเขียวอ่อน ปลายสีน้ำตาลไหม้

ใบ ใบเป็นใบรวม ลักษณะใบเหมือนกุหลาบ โคนใบสอบ ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบมีหยักละเอียด ใบสีเขียวเข้ม ต่างสีขาวที่กลางใบ

ดอก -

ผล -

สรรพคุณ -

ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้กระถางประดับภายในอาคาร หรืออาจปลูกลงดินตามมุมบ้านประดับสวนในที่ร่มรำไร

ตะลิงปลิง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Averrhoa biliming* L.

วงศ์ OXALIDACEAE

ชื่ออื่นๆ มุงมุง, หลิงปลิง, ลิงปลิง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 3-8 เมตร ใบดกทรงพุ่มค่อนข้างหนา เปลือกลำต้นสีน้ำตาล เป็นไม้เนื้ออ่อน ค่อนข้างเปราะ และหักง่าย แตกกิ่งก้านสาขามาก เปลือกต้นเรียบสีชมพู กิ่งก้านมีขนนุ่มปกคลุม และเปราะหักง่าย

ใบ ใบประกอบแบบขนนก ยาว 20-60 ซม. ใบย่อยเรียงสลับกันเป็นคู่ มี 25-35 ใบ รูปขอบขนานแกมรูปหอก กว้างประมาณ 5.5 ซม. ยาวประมาณ 12 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ ด้านล่างใบมีขนนุ่ม

ดอก ออกเป็นช่อกระจุกอยู่ตามลำต้นและกิ่งก้าน ช่อดอกยาวประมาณ 15 ซม. ดอกสีแดงอมม่วง กลางดอกมีสีนวล กลิ่นหอมอ่อนๆ กลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อนปนแดง กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็น 5 กลีบ ปลายมน เมื่อดอกบานขนาดผ่าศูนย์กลาง 1.0-1.5 ซม. มีเกสรเพศผู้ 10 อัน สั้น 5 อัน ยาว 5 อัน อยู่สลับกัน

ผล ออกผลเป็นช่อ ผลทรงกระบอก มีเหลี่ยมสันและร่องตื้นตามแนวยาวผล ขนาดผลกว้างประมาณ 2-2.5 ซม. ยาว 4-8 ซม. ผลอ่อนสีเขียวอ่อนเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เนื้อผลอ่อนนุ่มฉ่ำน้ำ ภายในมีเมล็ดขนาดเล็ก 1-2 เมล็ด

ประโยชน์

ผลสดนำมาทำอาหารประเภทยำ

ทำม้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Litsea petiolata* Hook.f.

วงศ์ LAURACEAE

ชื่ออื่นๆ ชะม้ง, แมงดาต้น

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง 15 เมตรไม่ผลัดใบ เปลือกลำต้นสีน้ำตาล เป็นสะเก็ดเล็กน้อย จนถึงเทาและมีกลิ่นฉุน

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว รูปรี ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-12 ซม. แผ่นใบเรียบบางสีเขียวมีขนขนาดเล็กขึ้นปกคลุมทั่วทั้งใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อกระจุก แต่ละช่อมีดอกย่อยขนาดเล็กประมาณ 5-10 ดอก กลีบดอกมีสีเหลืองอมเขียว มีเกสรตัวผู้ 12 อัน

ผล ออกผลเป็นช่อ ผลย่อยมีขนาดเล็กทรงกลม ภายในมีเมล็ดหนึ่งเมล็ดต่อหนึ่งผล ผลอ่อนสีเขียวเข้ม เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินเข้ม

ประโยชน์ อาหาร, สมุนไพร

มะกรูด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus hystrix* DC.

วงศ์ RUTACEAE

ชื่ออื่นๆ ส้มมั่วผี, มะหูด, ส้มกรูด

ลักษณะทั่วไป ต้นมะกรูด เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก เนื้อไม้เป็นเนื้อแข็ง เปลือกเรียบมีสีน้ำตาลอ่อน ลำต้นแตกกิ่งก้านจำนวนมากตั้งแต่ระดับล่างของลำต้น ทำให้มีลักษณะเป็นพุ่ม ตามลำต้น และกิ่งมีหนามแหลมยาว

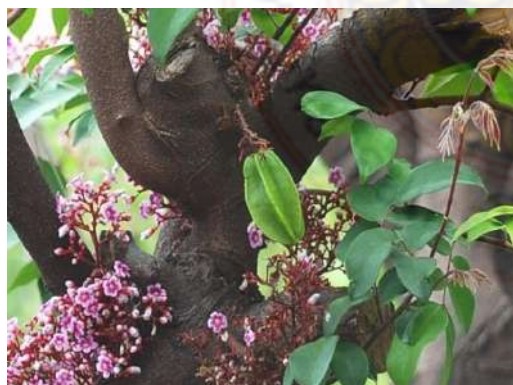
ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว ปลายใบเว้าตื้น โคนใบสอบ ขอบใบหยัก กว้าง 2.5-5 ซม. ยาว 5-12 ซม. แผ่นใบสีเขียวเข้ม มีคอดกึ่งที่บริเวณกลางใบทำให้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ตอน เนื้อใบมีกลิ่นหอม

ดอก ดอกมะกรูดเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ดอกออกเป็นช่อมีสีขาว แทงออกบริเวณส่วนยอดหรือตามซอกใบ แต่ละช่อมีดอกประมาณ 1-5 ดอก หลีบดอกมีสีขาวครีม 5 กลีบ มีขนปกคลุม ภายในดอกมีเกสรมีสีเหลือง ดอกมีกลิ่นหอมเล็กน้อย และเมื่อแก่จะร่วงง่าย

ผล มีลักษณะเป็นทรงกลม ผิวเปลือกมีลักษณะขรุขระทั่วทั้งผล เนื้อผลคล้ายส้ม ผิวเปลือกมีกลิ่นหอม

ประโยชน์ ใบอ่อนใช้เป็นผักเคียง หรือประกอบอาหารเพื่อดับกลิ่นคาว

มะเฟือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Averrhoa carambola* (L.)

วงศ์ OXALIDACEAE

ชื่ออื่นๆ ลูกเฟือง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงกลางสามารถสูงได้ถึง 5-12 ซม. เปลือกลำต้นเรียบ สีน้ำตาลดำ มีรอยแตกตามยาวทั่วลำต้น

ใบ ประกอบแบบขนนกปลายคี่ เรียงสลับ ใบย่อยรูปไข่ป้อมเกือบกลม ปลายใบแหลม โคนใบมน จำนวน 7-11 ใบ ขอบใบเรียบ ผิวใบเรียบเป็นมัน ด้านบนสีเขียวอมเหลือง ด้านล่างสีอ่อน ก้านใบย่อยสั้นประมาณ 1-3 มม. สีชมพู

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามกิ่งและลำต้น เป็นดอกแบบสมบูรณ์เพศดอกย่อยมีขนาดเล็ก เมื่อดอกบานกลีบดอกจะเป็นสีม่วงแดงที่ฐานกลีบ มีกลีบดอก 5 กลีบ ภายในกลีบดอกมีเกสรตัวผู้ 10 อัน เกสรตัวเมีย 1 อัน

ผล ออกเป็นผลเดี่ยวรูปร่างคล้ายฟืนเฟืองของเครื่องจักร เป็นแฉก 5 แฉก ขนาดผลกว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-15 ซม. เนื้อผลฉ่ำน้ำ ผลแก่เป็นสีเขียวเข้ม เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง

ประโยชน์ ผล มะเฟือง ทำมาประกอบอาหาร เช่น ผัดเปรี้ยวหวาน

มะมุด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mangifera foetida* Lour.

วงศ์ AMACARDIACEAE

ชื่ออื่นๆ มะละมุดไทย มาจั่ง มาแจ (ใต้)/ มาแจฮูเต (นราธิวาส)

ลักษณะทั่วไป ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ 8-40 เมตร วัตรอบลำต้น 80-150 ซม. ลำต้นเปลาตรงเรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ กิ่งอ่อนเกลี้ยงไม่มีต่อมระคายอากาศ เปลือกลำต้นแตกเป็นสะเก็ดสีน้ำตาลคล้ำ เปลือกชั้นในสีน้ำตาลแดง เมื่อมีบาดแผลจะมีน้ำยางสีขาวข้นออกมาเป็นเม็ดๆ เนื้อไม้ที่ติดกับเปลือกสีขาวไม่เรียบลักษณะเป็นคลื่นตามยาว

ใบ ใบเดี่ยวออกเรียงเวียนสลับเป็นกลุ่มตามปลายกิ่ง แผ่นใบคล้ายแผ่นหนังเป็นคลื่นแข็งกรอบ ใบรูปรีแกมรูปขอบขนานหรือรูปหอก ขนาดใบกว้าง 4-11 ซม. ยาว 10-32 ซม. โคนใบสอบเบี้ยว ปลายใบเป็นติ่งทู่ๆ ใบพุ่งตั้งชัน เนื้อใบหนามากเกลี้ยงเป็นมัน เส้นแขนงใบมี 12-26 คู่ เรียวโค้งและขนานกัน เส้นร่างแหเห็นไม่ชัด เส้นกลางใบขึ้นเป็นสันทางด้านหลังใบ ก้านใบอวบเป็นร่องทางด้านบน โคนก้านบวม ก้านใบยาว 2-5.5 ซม.

ดอก ออกดอกเป็นช่อแยกแขนงที่ปลายกิ่ง ช่อดอกยาว 20-30 ซม. ดอกย่อยขนาดเล็กมีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ สีชมพู

ผล เป็นผลเดี่ยว รูปร่างค่อนข้างกลม กว้าง 5-10 ซม. ยาว 8-10 ซม. ผลอ่อนสีเขียว เนื้อผลนุ่มเป็นเส้นใย รสชาติเปรี้ยวอมหวาน มีกลิ่นหอม ภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่ 1 เมล็ดต่อผล

ประโยชน์ ผลอ่อนใช้เป็นส่วนประกอบอาหารที่ต้องการรสเปรี้ยว

มันปู

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Glochidion Perakense* Hook. F.

ชื่ออื่นๆ ชุมเสียด, นกนอนทะเล, ยอดกะทิ

วงศ์ EUPHORBIACEAE

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดใหญ่ สามารถสูงได้ถึง 15 เมตร พบได้ในป่าเขตร้อน ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด ปลายกิ่งห้อยลง

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับสองข้างของกิ่ง ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม โคนใบมนกว้าง 3.5-5.0 ซม. ใบยาว 7-14 ซม. แผ่นใบรูปรี ถึงรูปไข่กลับ ยาว 5-10 ซม. กว้าง 4-5.5.0 ซม. ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นแขนงใบ 5-7 คู่ ก้านใบสั้น คือมีความยาวประมาณ 3-5 มม. หน้าใบมีสีเขียวอ่อนกว่าหลังใบ ใบอ่อนและก้านอ่อนมีสีแดงหรือสีม่วงอมแดง เมื่อใบแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเขียว

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบ เป็นดอกแบบแยกเพศแต่อยู่บนต้นเดียวกัน มีกลีบเลี้ยง 6 กลีบ สีม่วงแดง แต่ไม่มีกลีบดอก

ผล ออกเป็นผลเดี่ยว ทรงกลมแบน ภายในผลแบ่งเป็นพู 10-12 พู เมื่อผลแห้งจะแตกออก ภายในมีผลขนาดเล็ก 10-12 เมล็ด เมล็ดมีขนาดเล็ก ค่อนข้างกลม มีเยื่อสีแดงหุ้ม ติดที่ปลายของแกนผล

ประโยชน์ ยอดอ่อนนำมาทำกินเป็นผักเคียงได้

มะอึ๊ก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Solanum stramonifolium* J.

วงศ์ SOLANACEAE

ชื่ออื่นๆ มะเขือปู้, มะปู้, มะเขือขน, หมากขน

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ 1-2 เมตร ทว่าทั้งลำต้นมีขนอ่อนขนาดเล็กขึ้นปกคลุมทั่วทั้งต้น

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปไข่กว้าง ปลายใบแหลมโคนใบเว้า ขอบใบหยักเว้าเป็นพู่ กว้าง 15-25 ซม. ยาว 20-30 ซม. แผ่นใบสีเขียว มีขนอ่อนขนาดเล็กขึ้นปกคลุมผิวใบทั้งด้านบนและด้านล่าง

ดอก ออกดอกเป็นช่อประจุกที่ซอกใบ กลีบดอกสีขาว 5 กลีบ โคนกลีบดอกเชื่อมติดกัน เกสรตัวผู้มีสีเหลือง ดอกออกเป็นช่อกระจุกจากซอกใบ สีขาวหรือสีม่วง

ผล ออกผลเป็นช่อ ผลเป็นรูปทรงกลม ขนาดประมาณ 1.8-2 ซม. ผิวเปลือกสีเขียวมีขนปกคลุมหนาแน่น เมื่อผลสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ภายในผลมีเมล็ดจำนวนมาก มีรสชาติเปรี้ยว

ประโยชน์ ใช้เป็นส่วนประกอบอาหารที่ต้องการรสเปรี้ยว เช่นแกงส้ม

กาแฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Coffea canephora* Pierre ex A.Froehner.

วงศ์ RUBIACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ที่มีความสูงของต้นประมาณ 2-4 เมตร ในปัจจุบันเพาะปลูกกันมากในเขตร้อนชื้นและกึ่งเย็น

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้าม ลักษณะของใบเป็นรูปขอบขนานหรือรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบแหลมเล็กน้อย ส่วนขอบใบเรียบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ กลีบดอกเป็นสีขาว ติดกันเป็นหลอด ดอกมีกลิ่นหอม

ผล ผลเป็นผลสด ลักษณะของผลเป็นรูปไข่แกมรูปทรงกลม โดยผลอ่อนจะเป็นสีเขียว แต่เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดง

สรรพคุณ ช่วยกระตุ้นระบบประสาท ทำให้ตาแข็ง นอนไม่หลับ ทำให้ร่างกายสดชื่น

ประโยชน์ เมล็ดกาแฟถูกนำมาผลิตจนเป็นเครื่องดื่มที่แพร่หลาย

สละ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Salacca zalacca*

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทั่วไป จะมีหนามแข็งแหลมออก จากก้านใบ ดอกแยกเพศสีน้ำตาล โดยสละ ออกผลเป็นทะลายเรียกว่า คาน ซึ่งในแต่ละ คานก็จะมีทะลายย่อยซึ่งเราจะเรียกว่า กระปุก ลำต้นเป็นเหง้ามีทรงพุ่มต้นเตี้ย ลำต้นมี ลักษณะเป็นแกนกลม มีเนื้อไม้นุ่มยุ่น มีก้านใบ ปกคลุมลำต้น เปลือกมีสีน้ำตาล

ใบ ใบประกอบด้วยใบย่อยที่แตกออกจาก ก้านใบ คล้ายใบมะพร้าว ยาวประมาณ 2-3 เมตร ใบมีลักษณะเป็นใบประกอบแบบขนนก ใบแตกออกจากก้านใบ มีก้านใบยาว มีหนาม แหลมคมยาว แข็งมาก มีสีเขียวเข้ม มียอดแตก เป็นกอ

ดอก ช่อดอกแทงออกจากกาบใบหรือ ระหว่างชั้นของโคนกาบใบ มีลักษณะยาวอ่อน ลู่ลงสู่ดินหรือทอดนอนตามพื้นดิน จะมีดอก ออกเป็นช่อ มีก้านช่อดอกสั้น มีก้านช่อดอก ย่อยแยกออก กลีบดอกสีแดง มีรังไข่ขนนุ่มสี ชมพู บานจากโคนช่อก่อน แล้วค่อยๆบานสู่ ปลายช่อ ดอกแทงออกตามซอกใบ

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปทรงรียาว ผล อ่อนเป็นสีน้ำตาล ส่วนผลแก่เป็นสีแดงอม น้ำตาล เปลือกเป็นเกล็ดซ้อนกัน และบนผลมี ขนแข็งสั้นคล้ายหนาม

ประโยชน์ เป็นผลไม้รับประทานสด สละ เชื่อม และทำน้ำผลไม้

จันผา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dracaena loureiroi*

วงศ์ RUSACEAE

ชื่ออื่นๆ ลักกะจันทน์ ลักจั่น

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง หรือเป็นไม้ต้นขนาดเล็ก ไม้ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 1.5-4 เมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับกันถี่ ๆ ที่ปลายกิ่ง ลักษณะของใบเป็นรูปยาวรีขอบขนาน หรือเป็นรูปแถบยาวแคบ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ส่วนขอบใบเรียบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ที่ปลายยอด โคนช่อย้อย ออกดอกเป็นพวงใหญ่ตามซอกใบและปลายยอด แต่ละช่อจะมีความยาวประมาณ 45-100 เซนติเมตร มีดอกย่อยขนาดเล็กและมีจำนวนมากมายหลายพันดอก ดอกเป็นสีขาวนวล หรือขาวครีม

ผล ออกผลเป็นช่อพวงโต ผลเป็นผลสด ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลมขนาดเล็กอยู่รวมกันเป็นพวง ผลมีขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร ผิวผลเรียบ ผลอ่อนเป็นสีเขียวอมสีน้ำตาล ส่วนผลแก่เป็นสีแดงคล้ำ ภายในผลมีเมล็ดเดียว

ประโยชน์ ใช้ปลูกเป็นกลุ่ม หรือปลูกประดับในอาคาร

ว่านแสงอาทิตย์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Scadoxus multiflorus*

วงศ์ ANARYLLIDACEAE

ชื่ออื่นๆ ว่านกุมารทอง

ลักษณะทั่วไป ส่วนที่อยู่ใต้ดินหรือส่วนหัว ประกอบด้วยกาบใบหุ้มซ้อนกันแน่นเป็นทรงกลม มีเปลือกด้านนอกมีสีเข้ม และมีจุดประสีแดงม่วงกระจายทั่วหัว

ใบ เป็นเป็นใบเดี่ยว ประกอบด้วยก้านใบและแผ่นใบ ออกสลับข้างในทั้งสองด้าน แผ่นใบมีลักษณะเรียบ และเป็นลูกคลื่น ขอบใบเรียบไม่มีรอยหยัก แผ่นใบมีสีเขียวสดสวยงาม มีเส้นกลางใบขนาดใหญ่ที่มองเห็นได้ชัดเจน

ดอก ออกเป็นช่อ ซึ่งจะแทงขึ้นมาก่อนใบ ประกอบด้วยก้านช่อดอกมีลักษณะเป็นทรงกลมสีเขียว โคนก้านใหญ่ และมีจุดประสีม่วงแดง และจะเหี่ยวแหลมที่ส่วนปลาย

ผล มีลักษณะกลมเกลี้ยง ขนาด 0.2-0.5 ซม. ผลดิบมีสีเขียว ผลสุกมีสีแดงส้ม ภายในผลมีประมาณ 3 เมล็ด แต่มักเจริญ และงอกติดเพียงเมล็ดเดียว

ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นว่านมงคล

ทับทิม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Punica granatum* L.

วงศ์ PUNICACEAE

ชื่ออื่นๆ พิลาขาว มะก่องแก้ว

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่ม ขนาดเล็ก ลักษณะผิวเปลือกลำต้นเป็นสีเทา ส่วนที่เป็นกิ่งหรือยอดอ่อนจะเป็นเหลี่ยม หรือ มีหนามแหลมยาวขึ้น ใบ ใบมีลักษณะเป็นรูปยาวรี โคนใบมน แฉก ส่วนปลายใบเรียวแหลมสั้น ผิวหลังใบเกลี้ยงเป็นมัน ใต้ท้องใบจะเห็นเส้นใบได้ชัดเจน ขนาดของใบกว้างประมาณ 1 - 1.8 ซม. ยาวประมาณ 2.5 - 6 ซม.

ดอก ออกเป็นช่อ หรืออาจจะเป็น ดอกเดี่ยว ในบริเวณปลายยอด หรือง่ามกิ่ง ลักษณะของดอกมีเป็น สีส้ม สีขาว หรือสีแดง ดอกหนึ่งมีกลีบดอกประมาณ 6 กลีบ ปลายกลีบ ดอกจะแยกออกจากกัน

ผล มีลักษณะเป็นรูปค่อนข้างกลม ผิวเปลือกนอกหนาเกลี้ยง ผลเมื่อแก่หรือ สุกเต็มที่มีสีเหลืองปนแดง และลักษณะของผลจะแตก หรืออ้าออก ข้างในผลก็จะมีเมล็ดเป็นจำนวนมาก เป็นรูปเหลี่ยม มีสีชมพูสด

ประโยชน์ ใช้รับประทานเป็นผลไม้

วาสนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dracaena fragrans* (L.)

วงศ์ AGAVACEAE

ชื่ออื่นๆ พิลาขาว มะก่องแก้ว ประเดหรี

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลำต้นสีน้ำตาลอมเทา แตกกิ่งแขนงได้ดี

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับที่ปลายยอด ใบรูปขอบขนานถึงรูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบสอบ เรียว ขอบใบเรียบ แผ่นใบค่อนข้างหนา สีเขียวหรือมีลาย สีเหลืองหรือสีขาวอมเขียวสลับตามยาว ก้านใบเป็นกาบหุ้มลำต้น

ดอก สีชมพูอ่อนถึงขาว มีกลิ่นหอมแรง ออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงตามซอกใบที่ปลายต้น

ออกเป็นช่อที่ซอกใบ ยาว 45-60 ซม. ดอกสีขาวหรือสีชมพู ดอกย่อยจำนวนมาก โคนกลีบดอกเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 6 กลีบ เมื่อบาน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ระยะเวลาในการติดดอก พฤศจิกายน-มกราคม

ผล ผลสด ทรงกลมถึงรี สีแดง สัม เหลือง มีเมล็ด 1-3 เมล็ด เมื่อสุกสีแดง

ประโยชน์ ใช้เป็นไม้ประดับในอาคารหรือสวน

มะม่วงหาวมะนาวโห่

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Carissa carandas* Linn.

วงศ์ APOCYNACEAE

ชื่ออื่นๆ หนามแดง มะนาวโห่

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่ม สูง 2-3 เมตร ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งจำนวนมากทุกส่วนมียางสีขาวเหมือนน้ำมัน ลำต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลมยาว 2-5 เซนติเมตร ปลายหนามมีสีแดง

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือเว้าเข้าเล็กน้อย โคนใบกลม ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมัน

ดอก เป็นดอกช่อสั้น ๆ ที่ปลายกิ่ง กลีบดอกสีขาว มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบมีขนโคนกลีบเชื่อมติดกัน เป็นหลอดยาวสีชมพูแกมแดง ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ หอมตลอดวัน ออกดอกทั้งปี

ผล เป็นผลเดี่ยวออกรวมกันเป็นช่อ ผลรูปกลมรี มนรี หรือรูปไข่ ผลอ่อนมีสีขาวอมชมพู ผลดิบมีน้ำยางมาก ผลจะค่อยๆ เข้มขึ้นเป็นสีแดง กระทั่งสุกจึงกลายเป็นสีดำ

สรรพคุณ ช่วยแก้และบรรเทาอาการไอ

ประโยชน์ นำมาประกอบอาหารได้หลายเมนู

พ้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Licuala paludosa* Griff.

วงศ์ ARECACEAE

ชื่ออื่นๆ กะพ้อ

ลักษณะทั่วไป ปาล์มต้นเดี่ยว ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. ต้นเตี้ยมาก สูงเพียง 50 ซม.

ใบ ใบมีลักษณะคล้ายฝ่ามือ เรียงเวียนสลับ รูปกลม ก้านใบรูปสามเหลี่ยม มีหนามแหลมสีดำ ใบประกอบด้วยกลุ่มใบย่อย 6-9 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีใบย่อย 3-4 ใบ ใบย่อยรูปแถบ ปลายเปี้ยว และเว้าเป็นหางปลา โคนสอบ ออกเป็นกลุ่มชิดกันที่ปลายก้านใบ โคนก้านใบมีเส้นใยประสานกันหุ้มหนาแน่น กาบใบเล็กเป็นหลอดสีเขียว

ดอก ช่อดอกแบบช่อแยกแขนงสั้น แยกแขนงเป็นช่อเชิงลด 5-7 ช่อ ห้อยลง ดอกไม่มีก้าน กลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปถ้วย เมื่อดอกเจริญขึ้นกลีบเลี้ยงจะฉีกออกทางด้านข้าง กลีบดอกรูปคนโท โคนติดกัน ปลายแยกเป็น 3 แฉก เกสรเพศผู้ 6 อัน ติดกันเป็นวงรอบกลีบดอก เกสรเพศเมียเล็ก ฝังไข่ตอมบนตัดแบน ผลกลม แก่จัดสีส้ม เนื้อบาง เมล็ดกลม

ผล ลักษณะเป็นฝักกลมยาว 30-50 เซนติเมตร ส่วนหัวและท้ายเรียวเล็ก สีเขียวอ่อนและสีเขียวเข้ม ใช้รับประทานเป็นอาหารได้

ประโยชน์ ใช้เป็นไม้ประดับ

กะทือ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zingiber zerumbet* (L.)

วงศ์ ZINGIBERACEAE

ชื่ออื่นๆ กะแวน,กะแวน,แสวดำ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ล้มลุก มีลำต้นอยู่ใต้ดิน สูงประมาณ 0.9-1.5 เมตร มีเหง้าอยู่ใต้ดิน เรียกว่าหัวทือ เปลือกนอกของเหง้าเป็นสีน้ำตาล ส่วนเนื้อในเป็นสีเหลือง มีรสชาติดม และเผ็ดเล็กน้อย ขยายพันธุ์โดยใช้เหง้า

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับในระนาบเดียวกัน ใบรูปหอกแกมขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ ผิวใบเป็นสีเขียวเข้ม เส้นกลางใบมีขนาดใหญ่ ขนาดใบกว้าง 5-7.5 ซม. ยาว 20-30 ซม. ที่ก้านใบเป็นกาบหุ้มลำต้น

ดอก ออกดอกเป็นช่อแทงขึ้นมาจากเหง้าใต้ดิน โผล่ขึ้นมาเหนือดิน ช่อดอกมีลักษณะเป็นทรงกระบอก กลีบดอกสีขาว มีใบประดับสีเขียวเรียงซ้อนกันที่ช่อดอก

ผล มีลักษณะเป็นเมล็ดสีดำ ค่อนข้างกลม ติดอยู่ในใบประดับของช่อดอก

ประโยชน์ ใช้เป็นส่วนประกอบอาหาร

กะเพราขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ocimum sanctum* linn.

วงศ์ LABIATAE

ชื่ออื่นๆ กะเพราแดง,กะเพราขาว,กำก้อขาว

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก สูง 30-60 ซม. ลำต้นค่อนข้างแข็ง มีขนขึ้นปกคลุมทั่วลำต้นและใบ

ลำต้น ลำต้นเดี่ยว มีลักษณะกลมๆ โคนต้นสูง มีเนื้อแข็ง แตกกิ่งก้านสาขามาก มีขนปกคลุม มีสีเขียวอมขาว

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบแหลม ขอบใบจักฟันเลื่อย แผ่นใบมีขนขึ้นปกคลุม กว้าง 1-3 ซม. ยาว 2.5-5 ซม.

ดอก ออกดอกเป็นช่อรูปฉัตร ออกบริเวณปลายยอดและปลายกิ่ง ยาว 8-10 ซม. ในช่อดอกประกอบไปด้วยดอกเล็กๆ ออกรอบก้านดอกซ้อนกันเป็นชั้นๆ กลีบดอกสีขาว หรือชมพู มีกลีบดอก 4 กลีบ

ผล ผลเป็นแบบแห้งแตก ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กสีดำ

ประโยชน์ ใบใช้พดกันเนื้อสัตว์ต่างๆ

กะเพราแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ocimum tenuiflorum* L.

วงศ์ LABIATAE

ชื่ออื่นๆ ก่าก้อขาว, ก่าก้อดำ

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก สูง 30-60 ซม. ลำต้นค่อนข้างแข็งกิ่งอ่อนมีสีแดง มีขนขึ้นปกคลุมทั่วลำต้นและใบ

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบแหลม ขอบใบจักฟันเลื่อย แผ่นใบเป็นสีแดงเข้ม มีขนขึ้นปกคลุม กว้าง 1-3 ซม. ยาว 2.5-5 ซม.

ดอก ออกดอกเป็นช่อรูปฉัตร ออกบริเวณปลายยอดและปลายกิ่ง ยาว 8-10 ซม. ในช่อดอกประกอบด้วยดอกเล็กๆ ออกรอบก้านดอกซ้อนกันเป็นชั้นๆ กลีบดอกชมพู มีกลีบดอก 4 กลีบ

ผล ผลเป็นแบบแห้งแตก ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กสีดำ

ประโยชน์ ใบใช้พอกกันเนื้อสัตว์ต่างๆ

ขมิ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma longa* L.

วงศ์ ZINGIBERACEAE

ชื่ออื่นๆ ขมิ้นชัน(กลาง ใต้) / ขมิ้นแกง ขมิ้น
หยอก ขมิ้นหัว (เชียงใหม่) ขมิ้น
หมื่น (ตรัง ใต้)

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกขนาดเล็ก มี
เหง้าอยู่ใต้ดิน เหง้าจะแตกแขนงออกทางด้าน
ข้างที่ 2 ด้านตรงข้ามกัน เนื้อเหง้าเป็นสีเหลือง
ส้ม มีกลิ่นฉุน ลำต้นเป็นไม้เลื้อยหัวจำพวกวาน
หรือขิง และเป็นไม้ล้มลุก ลำต้นใต้ดินเป็นเหง้า
และเหง้ามีสีเหลืองจัด

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว แทงออกจากเหง้า
เรียงซ้อนทับกัน ใบรูปหอก ปลายใบแหลม
โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 12-15 ซม.
ยาว 30-40 ซม. แผ่นใบสีเขียวเป็นร่องที่เกิด
จากเส้นใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อ แทงออกมาจากเหง้า
แทรกระหว่างซอกกาบใบ ก้านช่อดอกยาว 5-8
ซม. มีใบประดับสีขาวเรียงกันเป็นชั้นๆ ภายใน
ใบประดับมีดอกขนาดเล็กสีเหลือง ขนาด
ประมาณ 2-3 ซม. ปลายกลีบดอกเชื่อมติดกัน

ผล มีลักษณะเป็นทรงกลมแบ่งเป็นพู 3 พู
ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กสีน้ำตาล

ประโยชน์ ใช้เป็นเครื่องเทศในการ
ประกอบอาหาร

ชะพลูชื่อวิทยาศาสตร์ *Piper sarmentosum* Roxb.

วงศ์ PIPERACEAE

ชื่ออื่นๆ ผักปุงนา,ชาพลู,พลูลิง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชคลุมดินลำต้นตั้งตรง สูงได้ประมาณ 3-50 ซม. ลำต้นสีเขียวอ่อนแตกออกเป็นพุ่มเตี้ยโตได้ดีในที่ชุ่มน้ำ

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับ ใบรูปหัวใจปลายใบแหลม โคนใบรูปหัวใจ ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย กว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-15 ซม. แผ่นใบหนา ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมันวาว สามารถมองเห็นเส้นใบได้ชัดเจน

ดอก ออกดอกเป็นช่อทรงกระบอก ดอกอ่อนสีขาวเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเขียว ช่อดอกจะแทงออกจากบริเวณปลายยอด ยาวประมาณ 5-7 ซม.

ผล ผลจะเจริญต่อจากช่อดอกหลังจากได้รับการผสมแล้ว เป็นแบบผลรวม แทะสีเขียวยาวประมาณ 5-7 ซม.

ประโยชน์ ใบนิยมใช้เป็นส่วนประกอบอาหาร เช่นแกงหอย

ตะไคร้

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cymbopogon citrates*
(DC.)

วงศ์ POACEAE

ชื่ออื่นๆ จะไคร, ไคร

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก ขึ้นอยู่รวมกันเป็นกอ ลำต้นมีลักษณะเป็นแท่งทรงกระบอก มีลำต้นเทียมที่เกิดจากการซ้อนกันของใบหลายชั้นสูงได้ถึง 1 เมตร

ใบ ใบตะไคร้ เป็นใบเดี่ยว มีสีเขียว มีลักษณะเรียวยาว ปลายใบโค้งงูลงดิน โคนใบเชื่อมต่อกับหูใบ ใบมีรูปขอบขนาน ผิวใบสากมือ และมีขนปกคลุม ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แต่คม กลางใบมีเส้นกลางใบแข็ง สีขาวอมเทา มองเห็นต่างกับแผ่นใบชัดเจน ใบกว้างประมาณ 2 ซม. ยาว 60-80 เซนติเมตร

ดอก ตะไคร้เป็นพืชที่ออกดอกยาก จึงไม่ค่อยพบเห็น ดอกตะไคร้ดอกจะออกดอกเป็นช่อกระจาย มีก้านช่อดอกยาว และมีก้านช่อดอกย่อยเรียงเป็นคู่ๆ ในแต่ละคู่จะมีใบประดับรองรับ มีกลิ่นหอม ดอกมีขนาดใหญ่คล้ายดอกอ้อ

สรรพคุณ ช่วยในการขับลม

การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นเครื่องเทศประกอบอาหารสำหรับดับกลิ่นคาว ช่วยให้อาหารมีกลิ่นหอม และปรับปรุงรสให้น่ารับประทานมากขึ้น

เปราะ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Peacock ginger/
Resurrection lily*

วงศ์ ZINGIBERACEAE

ชื่ออื่นๆ ตูบหมอบ, เปราะเถื่อน,

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกขนาดเล็ก มีความสูงประมาณ 3-5 เซนติเมตร มีเหง้าสั้น และรากเป็นกระจุก หัวเปราะป่า หรือเหง้าสั้น และมีขนาดเล็ก

ใบ มีใบเป็นใบเดี่ยว ใบอ่อนจะม้วนเป็นกระบอกตั้งขึ้น เมื่อแก่จะแผ่ราบบนหน้าดิน ใบไม่มีก้านใบ ในหนึ่งต้นจะมีใบเพียง 2 ใบ ใบมีสีเขียวเข้ม ขอบใบมีสีม่วงแดง

ดอก ช่อดอกแทงออกมาจากตรงกลางระหว่างกาบใบทั้งสอง มีกลีบดอกเป็นหลอดยาวประมาณ 4 เซนติเมตร ปลายแยกเป็นกลีบรูปแถบ กลีบหลังยาว และมีขนาดกว้างกว่ากลีบข้าง

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปไข่ มีสีขาว แตกเป็น 3 พู ภายในผลมีเมล็ดลักษณะเป็นรูปไข่ มีสีน้ำตาล
สรรพคุณ หัวใช้เป็นยาแก้ไข้และช่วยแก้อาการไอ
การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นเครื่องเทศและเป็นเครื่องยาสมุนไพร

ยี่หระ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ocimum gratissimum* L.

วงศ์ LAMIACEAE

ชื่ออื่นๆ กระเพาญวน, หระ, โหระพา
ช้าง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มเตี้ย สูงประมาณ 50-100 ซม. ผิวเปลือกลำต้นสีน้ำตาล ขยายพันธุ์โดยการใช้เมล็ดหรือปักชำ

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้าม รูปใบกลมรี ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบจักฟันเลื่อย กว้าง 4-5 ซม. ยาว 8-10 ซม. แผ่นใบสีเขียวเข้ม เมื่อลูบเบา ๆ จะรู้สึกสากมือ มีกลิ่นหอม

ดอก ออกดอกเป็นช่อรูปฉัตร ออกบริเวณปลายยอดและปลายกิ่ง ยาว 8-10 ซม. ในช่อดอกประกอบไปด้วยดอกเล็ก ๆ ออกรอบก้านดอกซ้อนกันเป็นชั้น ๆ กลีบดอกสีขาว หรือชมพู มีกลีบดอก 4 กลีบ

ผล ผลเป็นแบบแห้งแตก ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กสีดำ

สรรพคุณ ใบช่วยแก้อาการปวดท้องเนื่องจากอาหารไม่ย่อย

การใช้ประโยชน์ ใบอ่อน กินสด หรือใช้เป็นส่วนประกอบในอาหารที่ต้องการดับกลิ่นคาว

ไพล

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zingiber cassumnar* Roxb.

วงศ์ ZINGIBERACEAE

ชื่ออื่นๆ ปูลอย, ว่านไฟ, ว่านปอบ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ล้มลุก มีลำต้นอยู่ใต้ดิน เรียกว่าเหง้า เส้นเหง้าสีเหลือง มีกลิ่นหอม มีลำต้นเทียมแทงออกขึ้นมาเหนือดิน

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ กว้าง 3-5 ซม. ยาว 20-35 ซม. แผ่นใบสีเขียวอ่อน มีขนขนาดเล็กขึ้นตามก้านใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อเชิงลด รูปยาวรี แทงออกจากเหง้า มีใบประดับเรียงซ้อนกันคล้ายเกล็ดปลา ห่อหุ้มดอกย่อย ดอกย่อยกลีบดอกเป็นหลอดเชื่อมติดกัน สีเหลืองอ่อน เกสรตัวผู้มีก้านสั้น อับเรณูสีเหลืองอ่อน เกสรตัวเมียมีขนาดเล็กสีขาวบริเวณยอดส่วนปลาย

ผล เป็นแบบแห้ง รูปทรงกลมขนาดเล็ก เมื่อผลแห้งจะแตกเป็น 3 พู ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดมีลักษณะเป็นทรงกลม สีดำ

สรรพคุณ หัวไพลช่วยแก้อาการอาเจียน แก้อาการท้องผูก

การใช้ประโยชน์ ใบอ่อนใช้กินเป็นผักเคียง หรือชวยโรยหน้าอาหาร

สาบเสือ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Chromolaena odorata*

วงศ์ ASTERACEAE

ชื่ออื่นๆ หลู่ฟ้าเสื่อหมอบ หลู่ฟ้าดงร้าง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชที่แตกกิ่งก้านสาขามากจนเหมือนทรงพุ่ม กิ่งก้านและลำต้นจะปกคลุมไปด้วยขนนุ่มอ่อน ๆ มีลำต้นสูงประมาณ 1-2 เมตร

ใบ มีใบเป็นใบเดี่ยวออกจากลำต้นที่ข้อแบบตรงกันข้าม ใบมีสีเขียวอ่อน ลักษณะของใบคล้ายรูปรีทรงรูปสามเหลี่ยม ปลายใบแหลม ฐานใบกว้าง ใบเรียวยาวขอบเข้าหากัน มีขอบใบหยัก ที่ใบเห็นเส้นชัดเจน 3 เส้น ผิวใบทั้งสองด้านมีขนอ่อนปกคลุม ใบและก้านเมื่อนำมาขยี้จะมีกลิ่นแรงคล้ายกลิ่นสาบเสือ

ดอก ออกเป็นช่อ มีสีขาวหรือสีฟ้าอมม่วง มีดอกย่อยประมาณ 10-35 ดอก โดยดอกวงนอกจะบานก่อนดอกวงใน ที่กลีบดอกหลอมรวมกันเป็นหลอด

ผล เป็นผลขนาดเล็ก มีรูปร่างคล้ายรูปห้าเหลี่ยม มีสีน้ำตาลหรือสีดำ มีหนามแข็งบนเส้นของผล ที่ปลายผลมีขนสีขาว ช่วงพวงให้ผลและเมล็ดสามารถปลิวตามลมได้

สรรพคุณ ช่วยชูกำลัง แก้อาการอ่อนเพลีย

ประโยชน์ ต้นสาบเสือนี้อีกกลิ่นแรง การใช้ในปริมาณมากนอกจากจะนำไปใช้ทำเป็นยาฆ่าแมลง

ดีปลีเชือก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Piper retrofractum* Vahl

วงศ์ PIPERACEAE

ชื่ออื่นๆ พืชพญาไฟ, ประดงข้อ, ปานนุ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้เลื้อย สามารถเจริญเติบโตได้ดีในที่ชุ่มชื้น เถาสีเขียวมีข้อนูน มีรากฝอยออกบริเวณข้อใช้ในการยึดเกาะ

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว รูปไข่แกมขอบขนาน ออกเรียงสลับ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่น กว้าง 3-5 ซม. ยาว 7-10 ซม. แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมันวาว

ดอก ออกดอกเป็นช่อเชิงลด ยาวประมาณ 0.7-2 ซม ทรงกระบอก ปลายมน. ดอกย่อยไม่มีก้านดอก อาจเป็นดอกสมบูรณ์เพศหรือไม่สมบูรณ์เพศก็ได้

ผล ผลสีเขียวสด เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีแดง ลักษณะของผลอัดกันแน่นเป็นช่อทรงกระบอก ปลายเล็กมน ช่อยาวประมาณ 2.5-7.5 ซม. ผิวขรุขระ มีตุ่มขนาดเล็กทั่วทั้งผล

สรรพคุณ ผลแก่แห้งครึ่งผลนำมาฝนกับน้ำมะนาวแทรกเกลือเล็กน้อยใช้กวาดคอหรือจิบช่วยบรรเทาอาการไอ

ประโยชน์ ผลอ่อนใช้กินสดเป็นผักเคียง

พาโหม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Paederia foetida* L.

วงศ์ RUBIACEAE

ชื่ออื่นๆ ผักโหม, กระพังโหม

ลักษณะทั่วไป เป็นพรรณไม้เถาเลื้อยประเภทล้มลุก เลื้อยพาดพันไปตามพื้นดินหรือเลื้อยพันต้นไม้อื่น ลำต้น มีขนาดเล็ก ลำต้นและใบมียางสี เมื่อขยี้ดมจะมีกลิ่นเหม็น ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 6-8 ซม. ยาว 9-11 ซม. แผ่นใบค่อนข้างบาง สีเขียวเข้ม มีกลิ่นหอม

ดอก ออกดอกเป็นช่อจะออกตามซอกใบหรือโคน ก้านใบ มีช่อละประมาณ 2-3 ดอก กลีบเลี้ยงดอกจะมี 5 กลีบ มีขนาดเล็ก ปลายกลีบแยกกัน กลีบด้านนอก เป็นสีขาว

ผล ออกเป็นช่อ ผลย่อยมีลักษณะเป็นทรงกลม ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล

สรรพคุณ ใบและเถาใช้เป็นยาถ่ายพยาธิไส้เดือน ในเด็ก

ประโยชน์ ยอดอ่อนใช้กินเป็นผักสด

ย่านาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tiliacora triandra* (Colebr.)
Diels

วงศ์ MENISPERMACEAE

ชื่ออื่นๆ ผักจอยนาง,เถาวัลย์เขียว,เถาย่านาง

ลักษณะทั่วไป ลำต้นเป็นเถาเกิดจากเหง้าที่อยู่ใต้ดิน แล้วแทงยอดขึ้นมาเป็นเถาเลื้อยยาวประมาณ 7-13 เมตร

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับตามข้อเถา ใบรูปหอก ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบเรียบสีเขียวเป็นมันวาว กว้าง 2-4 ซม. ยาว 5-10 ซม.

ดอก ออกดอกเป็นช่อตรงส่วนยอดของเถา และตามซอกใบ ช่อดอกยาวประมาณ 4-6 ซม. ดอกย่อยมีขนาดเล็ก แต่ละดอกจะมีกลีบดอก 3 กลีบ สีเหลือง

ผล ออกผลเป็นช่อๆละ 10-15 ผล ผลย่อยมีลักษณะเป็นทรงกลมรูปไข่ ผิวเปลือกเกลี้ยง ขนาดประมาณ 1-1.5 ซม. ผลแก่จะเป็นสีแดงเข้ม ภายในผลมีเมล็ดเป็นรูปเกือบกลม

สรรพคุณ ใบใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้พิษเบื่อเมา

ประโยชน์ ยอดอ่อนใช้เป็นส่วนประกอบในแกงต่างๆ

บอนน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Colocasia esculenta* (L.)

วงศ์ ARACEAE

ชื่ออื่นๆ บอนจีน, บอลจีนดำ, บอนเขียว

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกหลายฤดู ลำต้นเป็นหัวเล็ก ๆ อยู่ใต้ดิน ชอบขึ้นตาม ที่ลุ่ม มีน้ำขังหรือตามชายน้ำ

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวมีรูปร่างคล้ายหัวใจก้านใบอวบ น้ำขนาดใหญ่ยาว สีเขียวแกมม่วงโผล่ขึ้นมาเหนือน้ำ มีน้ำยางเหนียวสีขุ่นขุ่น

ดอก ดอกสีขาวนวลออกเป็นช่อ ก้านช่อดอกสั้นกว่า ก้านใบ โคนป่องมีช่องเปิดมองเห็นช่อดอกเป็นกระเปาะ ตรงกลางมีกลิ่นหอม มีกาบยาวรูปรีสีเหลืองนวลหุ้มดอก

ผล ผลเป็นผลสดสีเขียว ภายในผลมีเมล็ดน้อย

สรรพคุณ น้ำจากลำต้นใต้ดินเป็นยาแก้ไข้

การใช้ประโยชน์ รับประทานเป็นอาหาร

บุก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Amorphophallus konjac*

วงศ์ ARACEAE

ชื่ออื่นๆ หมอยี่อ

ลักษณะทั่วไป จัดเป็นพรรณไม้ล้มลุกที่มีอายุหลาย
ลำต้นแทงขึ้นมาจากหัวใต้ดิน มีความสูงของต้น
ประมาณ 50-150 เซนติเมตร หัวที่อยู่ใต้ดินนั้นมีขนาด
ใหญ่ ลักษณะของหัวเป็นรูปค่อนข้างกลมแบนเล็กน้อย
หรือกลมแป้น

ใบ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อยเรียง
สลับ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่กลมรี ปลายใบแหลม
ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดยาวประมาณ 15-20
เซนติเมตร

ดอก ออกดอกเป็นดอกเดี่ยว ลักษณะของดอกเป็น
รูปทรงทรงกระบอกกลมแบน มีกลิ่นเหม็น สีม่วงแดง
อมเขียว มีก้านใบยาวประมาณ 30 เซนติเมตร สีม่วงอม
เหลือง โผล่ขึ้นพ้นจากกลีบเลี้ยงที่มีสีม่วง

ผล ลักษณะของผลเป็นรูปกลมแบน เมื่อสุกจะเป็น
สีส้ม

สรรพคุณ ช่วยลดระดับน้ำตาลในเส้นเลือด

การใช้ประโยชน์ ทำเป็นอาหารทั้งคาวและหวาน

ใบหูกวางยถึก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Smilax perfoliata* Lour.

วงศ์ SMILACACEAE

ชื่ออื่น ๆ กำลึงควายถึก

ลักษณะทั่วไป ไม้เถาเกาะเกี่ยวพาดพัน ลำต้นเป็นเถากลมหรือเป็นเหลี่ยมมนเกลี้ยง หรือมีหนามโค้ง ประปราย หนาประมาณ 0.3-1.2 เซนติเมตร ช่วงระหว่างข้อยาวประมาณ 8-25 เซนติเมตร

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปรีกว้าง รูปรี รูปไข่แกมรี หรือรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมนหรือค่อนข้างแหลม มีบ้างที่โคนใบเว้าตื้น ๆ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 2.5-13 เซนติเมตร และยาวประมาณ 7-18 เซนติเมตร แผ่นใบหนาแข็ง มีนวลเล็กน้อยแฉนเป็นร่อง เส้นแขนงใบออกจากโคนใบ

ดอก ดอกเป็นแบบแยกเพศ และอยู่ต่างต้นกัน โดยจะออกตามโคนหรือตอนปลายกิ่ง ออกดอกเป็นช่อกระจะรวมที่มีช่อย่อย ๆ แบบช่อซี่ร่ม ช่อยาวประมาณ 1-3 เซนติเมตร

ผล ออกผลเป็นช่อ ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม เนื้อผลนุ่ม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1-1.5 เซนติเมตร ผลอ่อนเป็นสีเขียวอ่อน ๆ เมื่อสุกจะเป็นสีแดง

สรรพคุณ ใช้เป็นยาบำรุงกำลัง

การใช้ประโยชน์ ผลสุกใช้รับประทานได้ ส่วนช่อดอกใช้ลวกรับประทานร่วมกับน้ำพริก

3.3 ผลการประเมินศักยภาพของพืชพื้นเมืองในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

3.3.การประเมินศักยภาพของพืชพื้นเมืองทำการประเมินศักยภาพในส่วนของไม้ยืนต้น จำนวน 56 ชนิด โดยการใช้ปัจจัยในการประเมินดังต่อไปนี้เกณฑ์ในการประเมินไม้ยืนต้น

1. การผลัดใบ

1.1 ผลัดใบ	ได้ 1 คะแนน
1.2.ผลัดใบระยะสั้น	ได้ 2 คะแนน
1.3.ไม่ผลัดใบ	ได้ 3 คะแนน

2.ขนาดของใบ

2.1.ใบขนาดใหญ่	ได้ 1 คะแนน
2.2.ใบขนาดปานกลาง	ได้ 1 คะแนน
2.3.ใบขนาดเล็ก	ได้ 1 คะแนน

3.ขนาดและสีของดอก

3.1.ดอกขนาดเล็กและกลมกลืนกับใบ	ได้ 1 คะแนน
3.2.ดอกขนาดเล็กสีสะดุดตา	ได้ 1 คะแนน
3.3.ดอกขนาดใหญ่สีสะดุดตา	ได้ 1 คะแนน

4.การบานของดอก

4.1.บานปีละครั้ง	ได้ 1 คะแนน
4.2.บานปีละ 2 ครั้ง	ได้ 2 คะแนน
4.3.บานตลอดปี	ได้ 3 คะแนน

5.ผล

5.1.ผลติดกับใบหรือลำต้นมองไม่เด่นชัด	ได้ 1 คะแนน
5.2.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว ไม่มีสีสรร	ได้ 2 คะแนน
5.3.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว สีสวยสะดุดตา	ได้ 3 คะแนน

6.ทรงพุ่ม

6.1.ทรงพุ่มแคบ (2-4 เมตร)	ได้ 1 คะแนน
6.2.ทรงพุ่มปานกลาง 5-10 เมตร)	ได้ 2 คะแนน
6.3.แผ่กว้างมากกว่า 10 เมตร	ได้ 3 คะแนน

7.การดูแลรักษาต่ำ

7.1.ดูแลรักษายาก	ได้ 1 คะแนน
7.2.ดูแลรักษาปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
7.3.ดูแลรักษาต่ำ	ได้ 3 คะแนน

8.มีศักยภาพในการนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์

8.1.มีศักยภาพน้อย	ได้ 1 คะแนน
8.2.มีศักยภาพปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
8.3.มีศักยภาพมาก	ได้ 3 คะแนน

โดยให้ค่าระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 1 ระดับคะแนน 0.81-0.1.0 ระดับดีมาก
ระดับที่ 2 ระดับคะแนน 0.61-0.80 ระดับดี
ระดับที่ 3 ระดับคะแนน 0.41-0.60 ระดับปานกลาง
ระดับที่ 4 ระดับคะแนน 0.21-0.41 ระดับพอใช้
ระดับที่ 5 ระดับคะแนน 0.01-0.20 ระดับต่ำ

ผลการประเมินศักยภาพ (ตามตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แสดงการประเมินศักยภาพของพืชพื้นบ้านที่สำรวจในพื้นที่อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชนิดพืช	1. การผลิตใบ			2. ขนาดของใบ			3. ขนาดและสีของดอก			4. การบานของดอก			5. ผล			6. ทรงพุ่ม			7. การดูแลรักษา			8. มีศักยภาพ			คะแนนรวม	QC Level	
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3						
1	กระถินไทย	0	2	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง
2	กระต้อน	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	3	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง
3	ช่อย	0	0	3	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	17	0.71	ระดับดี
4	ซีเหล็กบ้าน	0	2	0	0	2	0	0	2		1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
5	ขนุน	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับปานกลาง
6	เงาะ	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
7	จำปาตะ	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
8	ชะมวง	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0	2	0	15	0.63	ระดับดี
9	เนียง	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	3	0	2	0	16	0.67	ระดับดี
10	ทุเรียนบ้าน	0	2	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
11	ทุเรียนหมอนทอง	0	2	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
12	ทุเรียนก้านยาว	0	2	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
13	เทียม	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	15	0.63	ระดับดี
14	ท่ามั่ง	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
15	ไทร	0	0	3	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	16	0.67	ระดับดี
16	เทพทาร์	0	2	0	0	0	3	0	0	3	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0	0	3	0	0	3	20	0.83	ระดับดีมาก
17	ปาล์มน้ำมัน	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
18	ปาล์มทั้ง	0	0	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	3	0	0	3	15	0.63	ระดับดี
19	ปลายसान	0	2	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
20	ปออง	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	3	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
21	ไผ่ตง	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	10	0.42	ระดับพอใช้
22	ตาลโตนด	0	0	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับพอใช้

ตารางที่ 9 แสดงการประเมินศักยภาพของพืชพื้นบ้านที่สำรวจในพื้นที่อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ต่อ)

ลำดับ	ชนิดพืช	1. การผลิตใบ			2. ขนาดของใบ			3. ขนาดและสีของดอก			4. การบานของดอก			5. ผล			6. ทรงพุ่ม			7. การดูแลรักษา			8. มีศักยภาพ			คะแนนรวม		QC Level	
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3							
23	ตีนเป็ด	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	15	0.63	ระดับดี
24	ตะขบ	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	10	0.42	ระดับพอใช้	
25	ดาตุมตรี	0	0	3	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	3	19	0.79	ระดับดี
26	เพกา	0	2	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับปานกลาง		
27	พะยุง	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3	13	0.54	ระดับปานกลาง
28	มังคุด	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	0	2	0	15	0.63	ระดับดี	
29	มะกอกป่า	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	9	0.38	ระดับพอใช้	
30	มะม่วงเบา	0	2		1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง	
31	มะขาม	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง	
32	มะยม	0	2	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	3	1		0	0	2	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง	
33	มะพร้าว	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1		0	0	2	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง	
34	มะม่วงหิมพานต์	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	0	3	15	0.63	ระดับดี
35	มะปริง	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	0	0	0	3	15	0.63	ระดับดี
36	มะมุด	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง	
37	มะไฟป่า	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง	
38	มังคาล	0	0	3	0	2	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	3	20	0.83	ระดับดีมาก
39	มันปู	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1		0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับปานกลาง	
40	มะเดื่อปล้อง	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง	
41	ยางนา	1	0	0	1	0	0	0	2		1	0	0	0	2	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง	
42	ยางพารา	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	10	0.42	ระดับปานกลาง	
44	ยอป่า	0	0	3	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	14	0.58	ระดับปานกลาง
45	ราชพฤกษ์	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	13	0.54	ระดับปานกลาง
46	ลองกอง	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง	

ตารางที่ 9 แสดงการประเมินศักยภาพของพืชพื้นบ้านที่สำรวจในพื้นที่อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ต่อ)																												
47	ละมุด	1	0	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับปานกลาง
48	สาเก	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	10	0.42	ระดับปานกลาง
49	ส้มโอ	0	2		1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	11	0.46	ระดับปานกลาง
50	เสม็ดแดง	0	0	3	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	3	0	0	3	20	0.83	ระดับดีมาก
51	อินนิบ	1	0	0	1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	15	0.63	ระดับดี
52	หมากสงค์	0	0	3	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
53	เหียง	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	13	0.54	ระดับปานกลาง
54	หว่า	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	2	0	14	0.58	ระดับปานกลาง
55	แอปเปิ้ลน้ำ	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง
56	กำขำ	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	2	0	1	0	0	12	0.50	ระดับปานกลาง

บทที่ 4 สรุปผล

3.1 สำรวจพันธุ์พืชพื้นบ้าน

งานสำรวจพันธุ์พืชพื้นบ้าน โดยสำรวจและวางแผนเก็บตัวอย่าง ใช้การวางแปลงแบบชั่วคราว Line Transect พื้นที่สำรวจละ 6 line ประกอบด้วยอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ตำบล ได้แก่ จันดี ฉวาง นา กะชะ นาเขลียง ไสหร้า และเขาศูนย์ โดยให้ความกว้าง x ยาว เป็น 50 x 2000 เมตร/line รวมทั้งหมด 6 ตำบล ของ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการสำรวจพบดังผลการสำรวจดังนี้

จากการศึกษาพบพรรณพืชพื้นบ้านในพื้นที่ 6 6 line ใน 6 ตำบล ผลการสำรวจทั้งหมด 8,436 ต้น จำนวน 48 วงศ์ 106 ชนิด ไม้ยืนต้น จำนวน 56 ชนิด ไม้พุ่มจำนวน 29 ชนิด ไม้คลุมดินจำนวน 14 ชนิด และไม้เลื้อยจำนวน 7 ชนิด โดยมีรายการต้นไม้ที่พบตามวงศ์มีดังต่อไปนี้

1. ARECACEAE พบ ปาล์มน้ำมัน ปาล์มทั้ง ตาลโตนด มะพร้าว พ้อ หมากเหลียง สละ หวาย หมาสงค์
2. APOCYNACEAE พบ มะม่วงหาวมะนาวโห่ ตีนเป็ด
3. ARALIACEAE พบ เล็บครุฑใบฝอย เล็บครุฑหลวง
4. AGAVACEAE พบ วาสนา
5. ARACEAE พบ บอนน้ำ บุก
6. ASTERACEAE พบ สาบเสือ
7. ANACARDIACEAE พบ มะกอกป่า มะม่วงเบา มะม่วงหิมพานต์ มะปริง มะมุด
8. ANARYLLIDACEAE พบ ว่านแสงอาทิตย์
9. BIGNONIACEAE พบ เพกา
10. BROMELIACEAE พบ สับปะรดแคระ
11. CLUSIACEAE พบ ชมวง มังคุด
12. CARICACEAE พบ มะละกอ
13. POACEAE พบ ใผ่ตง
14. PUNICACEAE พบ ทับทิม
15. DIPTEROCARPACEAE พบ ยางนา
16. EUPHORBIACEAE พบ ตาคุ่มตรี มะยม มั่นปู้ ยางพารา
17. FABOIDEAE พบ พะยูง
18. FLACOURTIACEAE พบ ตะขบ
19. FABACEAE พบ ราชพฤกษ์ เหยียง
20. GNETACEAE พบ ผักเขลียง
21. LEGUMINOSAE พบ กระถินไทย ชี่เหล็กบ้าน เนียง มะขาม แคบ้าน ชะอม ชุมเห็ดไทย
22. LAURACEAE พบ ทำมิ่ง เทพทาโร
23. LYTHACEAE พบ อินทนิล
24. LAMIACEAE พบ กะเพราขาว กะเพราแดง ยี่หระ
25. MENISPERMACEAE พบ ย่านาง
26. MALPIGHIACEAE พบ เซอร์รี่
27. MALVACEAE พบ ทุเรียนหมอนทอง ทุเรียนก้านยาว ปอจง
28. MYRTACEAE พบ เสม็ดแดง หว่า
29. MUSACEAE พบ กล้วยน้ำว้า กล้วยป่า กล้วยเถื่อน
30. MELIACEAE พบ กระท้อน เทียม ลองกอง สาเก
31. MORACEAE พบ ช่อย ขนุน จำปาตะ ไทร มะเดื่อปล้อง
32. OXALIDACEAE พบ ตะลิงปลิง มะเฟือง
33. PENTAPHYLACACEAE พบ ปลายसान
34. PHYLLANTHACEAE พบ มะไฟป่า ผักหวานบ้าน
35. PUNICEAE พบ ทับทิม
36. PIPERACEAE พบ ชะพลู พริกไทย ตีป्लीเชือก
37. POACEAE พบ ตะไคร้
38. PASSIFLORACEAE เสาวรส
39. RUBIACEAE พบ ยอบ้าน ยอบ่า ส้มโอ กาแฟ พาโหม
40. RUTACEAE พบ มะนาว มะกรูด
41. RUSCACEAE พบ จันผา
42. SAPINDACEAE พบ กำขำ เงาะ
43. SAPOTACEAE พบ ละมุด แอปเปิ้ลน้ำ
44. SOLANACEAE พบ มะอึก
45. SELAGINELLACEAE พบ หญ้า รังไก่อ
46. SMILACACEAE พบ ใบหูกวางยถึก
47. THEACEAE พบ มังตาล
48. ZINGIBERACEAE พบ กระเทียม ปุด กระชายดำ กระชาย ขมิ้น เปราะ หัวไพร

3.2.งานเขียนรายงานพรรณไม้ เขียนรายงานพรรณไม้ที่สำรวจตามรายละเอียดในส่วนของต้นไม้ที่พบ

3.3.การประเมินศักยภาพของพืชพื้นเมืองทำการประเมินศักยภาพในส่วนของไม้ยืนต้น จำนวน 56 ชนิด โดยการใช้ปัจจัยในการประเมินดังต่อไปนี้เกณฑ์ในการประเมินไม้ยืนต้น ดังนี้

1. การผลัดใบ

1.1 ผลัดใบ	ได้ 1 คะแนน
1.2.ผลัดใบระยะสั้น	ได้ 2 คะแนน
1.3.ไม่ผลัดใบ	ได้ 3 คะแนน

2.ขนาดของใบ

2.1.ใบขนาดใหญ่	ได้ 1 คะแนน
2.2.ใบขนาดปานกลาง	ได้ 1 คะแนน
2.3.ใบขนาดเล็ก	ได้ 1 คะแนน

3.ขนาดและสีของดอก

3.1.ดอกขนาดเล็กและกลมกลืนกับใบ	ได้ 1 คะแนน
3.2.ดอกขนาดเล็กสีสะดุดตา	ได้ 1 คะแนน
3.3.ดอกขนาดใหญ่สีสะดุดตา	ได้ 1 คะแนน

4.การบานของดอก

4.1.บานปีละครั้ง	ได้ 1 คะแนน
4.2.บานปีละ 2 ครั้ง	ได้ 2 คะแนน
4.3.บานตลอดปี	ได้ 3 คะแนน

5.ผล

5.1.ผลติดกับใบหรือลำต้นมองไม่เด่นชัด	ได้ 1 คะแนน
5.2.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว ไม่มีสีสรร	ได้ 2 คะแนน
5.3.เป็นพวงช่อ /ผลเดี่ยว สีสวยสะดุดตา	ได้ 3 คะแนน

6.ทรงพุ่ม

6.1.ทรงพุ่มแคบ (2-4 เมตร)	ได้ 1 คะแนน
6.2.ทรงพุ่มปานกลาง 5-10 เมตร	ได้ 2 คะแนน
6.3.แผ่กว้างมากกว่า 10 เมตร	ได้ 3 คะแนน

7.การดูแลรักษาต่ำ

7.1.ดูแลรักษายาก	ได้ 1 คะแนน
7.2.ดูแลรักษาปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
7.3.ดูแลรักษาต่ำ	ได้ 3 คะแนน

8.มีศักยภาพในการนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์ ได้ 1 คะแนน

8.1.มีศักยภาพน้อย	ได้ 1 คะแนน
8.2.มีศักยภาพปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
8.3.มีศักยภาพมาก	ได้ 3 คะแนน

โดยแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น

1.ระดับคะแนน 0.81-0.1.0 ระดับดีมาก

- 2.ระดับคะแนน 0.61-0.80 ระดับดี
- 3.ระดับคะแนน 0.41-0.60 ระดับปานกลาง
- 4.ระดับคะแนน 0.21-0.41 ระดับพอใช้
- 5.ระดับคะแนน 0.01-0.20 ระดับต่ำ

การประเมินผลโดยการให้คะแนนตามปัจจัย หาค่าคะแนนสูงสุดเพื่อการประเมินให้คะแนนเป็นไม้ประดับในงาน
ภูมิทัศน์ โดยพบไม้ที่มีศักยภาพดังต่อไปนี้

- ระดับดีมาก** จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เทพทาโร มังตาล เสม็ดแดง
- ระดับดี** จำนวน 13 ชนิด ได้แก่ ช่อย ชะมวง เนียง เทียม ทำม้าง ปาล์มทัง ตีนเป็ด ตาตุ่มตรี มังคุด ไทร
มะม่วงหิมพานต์ มะปริง อินนิช
- ระดับปานกลาง** จำนวน 37 ชนิด ได้แก่ กระถินไทย กระท้อน ชี้เหล็กบ้าน ขนุน เงาะ จำปาตะ พุเรียนบ้าน พุเรียน
หมอนทอง พุเรียนก้านยาว ปาล์มน้ำมัน ปลายสาน ปอจง มะม่วงเบา มะขาม มะยม มะพร้าว มะมุด
มะไฟป่า มันปู มะเดื่อปล้อง ยางนา ยางพารา ยอป่า ราชพฤกษ์ พะยูง เพกา พะยูง มะกอกป่า
ลองกอง ละมุด สาเก ส้มโอ หมากสงค์ เหริ่ง หว่า แอปเปิ้ลน้ำ กำขำ
- ระดับพอใช้** จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ ไม้ตง ตาลโตนด ตะขบ
- ระดับต่ำ** ไม่มี

ข้อคิดเห็นจากผู้ทำการวิจัย

การพบพื้นที่สำรวจบางชนิดจะเป็นชนิดที่นำเข้ามาจากต่างถิ่นมีบ้าง เช่น เซอร์รี่ ที่ส่วนมากจะเป็นไม้ขนาดเล็ก เนื่องจากการวางแผนการสำรวจบางส่วนจะวางแผนกับชุมชนเนื่องจากจะทำให้มองเห็นสภาพการภูมิสังคมกับการใช้พรรณพืชในท้องถิ่นที่มีสภาพเปลี่ยนแปลงไปบ้างมีการนำพืชชนิดอื่น ๆ เข้ามาใช้ในท้องถิ่นหลายชนิด และพืชเหล่านี้สามารถเจริญเติบโตและปรับตัวเข้ากับพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ในการสำรวจครั้งนี้มีพืชหลายชนิดที่เป็นพืชท้องถิ่นแต่ไม่พบในแนวที่วางแผนการสำรวจ เช่น ส้อมหม้อข้าวหม้อแกงลิง ที่เป็นพืชที่ขึ้นอยู่บนเขาสูงเอง แต่พืชเหล่านี้ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานภูมิทัศน์ได้เช่นกัน

การนำพืชพื้นเมืองมาใช้ในงานภูมิทัศน์นั้น ปัจจุบันอาจมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

- 1.หากต้องการในปริมาณมาก ๆ ไม่สามารถผลิตได้ในจำนวนมาก ๆ เนื่องจากยังไม่มีการผลิตที่เป็นจำนวนมาก ๆ หาซื้อยาก ราคาแพง ไม่เหมือนไม้ตลาดทั่ว ๆ เนื่องจากยังไม่มีผู้ผลิต
- 2.การนำพืชพื้นเมืองมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์นั้นสามารถนำไม้ทุกชนิดมาพัฒนาเป็นไม้ประดับได้ ซึ่งในการพัฒนาอาจจะนำมาทำการขยายพันธุ์ให้ได้ปริมาณมาก ๆ หรือใช้เทคนิคการปลูกเลี้ยงอย่างอื่น เช่น การนำไม้ผลมาทำให้ต้นเตี้ยปลูกเลี้ยงในกระถางก็สามารถทำให้เกิดมูลค่าแก่ไม้พื้นเมืองได้

งานที่สามารถทำต่อและพัฒนาต่อยอดได้จากงานชิ้นนี้คือการขยายพันธุ์และการปลูกเลี้ยงไม้พื้นเมืองให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมป่าไม้. 2542. **พรรณไม้ต้นของประเทศไทย**. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- ก่องกานดา ชยามฤต . 2541 **คู่มือการจำแนกพรรณไม้ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้** สำนักวิชาการป่าไม้ หอพรรณไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- เกรียงไกร เกิดศิริ. 2551. **ชุมชนกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม**.กรุงเทพมหานคร: อูษาคเนย์
- จามรี อาระยานิมิตสกุล. **ม.ป.พ. Plant and design** ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- จิตรภาพ ตังเคลือบ. 2546. **พรรณไม้ยืนต้นสำหรับงานออกแบบภูมิทัศน์** ศูนย์เพาะเลี้ยงและการจัดการพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดลำพูน. ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 109 หน้า.
- เจษฎา เทียมศรีรัตน์กร. 2542. **การสำรวจและใช้งานด้านภูมิทัศน์และการอนุรักษ์ไม้ยืนต้นบริเวณศูนย์พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง จังหวัดมหาสารคาม**. ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 205 หน้า.
- จำเลื่อง เหตุทอง. 2547. **การสำรวจและประเมินศักยภาพพรรณไม้การใช้งานภูมิทัศน์** ภายในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 90 หน้า.
- เต็ม สมิตินันท์. 2544. **ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม**. บริษัท ประชาชน จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ธวัชชัย สันติสุข. 2542. **พรรณไม้ของประเทศไทย**. บริษัท ไดมอนด์ ฟรินติ้ง จำกัด, กรุงเทพฯ.
- นันทชัย ไตรรัตน์วงศ์. 2547. **การประเมินศักยภาพไม้ต้นท้องถิ่นเพื่อใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์** สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ. ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 68 หน้า.
- สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน **คู่มือการสำรวจโครงสร้างป่าและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลน**. กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง. กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2530. **หลักการจัดสวนในบาน**. บริษัท โอ. เอส. ฟรินติ้ง เฮาส์ จำกัด, กรุงเทพฯ. 252 หน้า.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย และ ปณิธาน แก้วดวงเทียน. 2547. **ไม้ป่ายืนต้นในประเทศไทย 1**. โรงพิมพ์ เอช เอ็น กรุ๊ป, กรุงเทพฯ. 652 หน้า.
- Bernatzky, A. 1980. *Tree Ecology and Preservation* Elsevier North-Holland Inc, New York. 375 p.
- Gardner, S., Sidisunthorn, P. and Anusarnsunthorn, V. 2000. *A Field Guid to Forest Trees of Northern Thailand*. Asia Book Co., Ltd, Bangkok. 545 p.